

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΣΟΛΩΜΟΝ

καί

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝ ΚΑΝΙΝΗΣ.

(Συνέχεια ὄρα προηγ. φυλλ.)

ΙΓ΄.

Ὁ Ὑμνος τοῦ Σολωμοῦ συνίσταται ἐξ ἑκατὸν πενήκοντα ὀκτώ στροφῶν καὶ διακρίνεται εἰς ὀκτώ μέρη· ἀλλὰ φαίνεται ποίημα ὅλο μονομερές, καίπερ χωρίζοντες αὐτό, ἑκαστον μέρος ἤθελε φανῆσαι σχεδὸν πλήρες. Ἄμα ἐγράφη ἀμέσως ἐγένετο κτήμα τοῦ δημοσίου, καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἐπείταξεν καὶ ἐγένετο πιστότατον σύντροφον πεντὸς Ἑλλήνων. Ὁ σὸφὸς τῆς ἱστορίας καθηγητῆς Παπαρρηγόπουλος, λέγει ὀρθῶς « Τίς δύναται νὰ μὴ » ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ Ὑμνος τοῦ Σολωμοῦ εἰς » τὴν Ἐλευθερίαν εἶνε ἐν τῶν μέλλον » ὑψιπέτων τολμημάτων τῆς νεωτέρας ἑλληνι- » κῆς ποιήσεως, ὅσον ἀλλότριον πρὸς ἡμᾶς καὶ » ἂν ἦνε τὸ περιβάλλον αὐτὸν γλωσσικὸν ἐν- » δομα... Μήπως ὁ Ὑμνος οὗτος δὲν εἶ- » νεν ὁ μόνος ἐπιζήσας τοσοῦτον ἄλλον καὶ » αὐτοῦ τοῦ θουρίου, ὃν ἐποίησεν ὁ Ῥήγας; » Μήπως ὑπὸ ἐτέρου ἐπτανησίου, τοῦ Μαντζά- » ρου, ἀρηθροβόγῳ; τοισθεῖς, δὲν ἀντηγεῖ κα- » ρθ' ἑκάστον εἰς τὰς πλατείας ἡμῶν, καὶ εἰς » τὰς ὁδοὺς, καὶ εἰς τὰς οἰκίας καὶ πρὸ πάν- » των εἰς τὰς καρδίαις ἡμῶν; ». Ὁ ἀξιμνη- » στος ποιητῆς Ρεγγλῆδης ἐθεώρει τὸν Ὑμνον » τὴν πρώτην καὶ θαυμακωτικότεραν σελίδα τῆς » νεοελληνικῆς ποιήσεως. Ὁ Κοραΐς ἐθνου- » σισθὸς ὅτε τὸ πρῶτον ἐν Περαισίαις τὸν ἀνέγνωσεν. Ὁ Μουστοξίδης, ὁ Ῥίξιος Νερούλης, ὁ Ἀσώπιος, ὁ Βύμβας, ὁ Ψύλλας, ὁ Ψαλλιδας, ὁ Φιλητάς, ὁ

Φαρμακίδης, ὁ Ζαμπέλιος, ὁ Βελοῦδος, οἱ Σούτσοι, ὁ Βαλαωρίτης, ὁ Τυπαλδός καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκήρυξαν τὸ ὕψος τῆς ποιήσεως τοῦ. Ὁ ἰταλὸς Κουσανῆς λέγει, ὅτι ὀλίγα ποιήματα λυρικὰ τῆς ἐποχῆς ὁμοιάζουσι μὲ τὸν Ὑμνον. Ὁ τεχνολογῆς Θωμαζῆος ἐθαύμαζε τὸν Ὑμνον. Ὁ Ῥαγκαβῆς δεόντως τὸ ὕψος ἐπήνεσεν. Ὁ τεχνολογῆς τῆς Ἰταλίας Καμπερίνης, ἕνεκα τοῦ Ὑμνου, ἀπεκάλεσε τὸν Σολωμὸν θεῖον. Ὁ γνωστότατος De Gubernatis λέγει ὅτι ὁ Ὑμνος, εἶνε ὁ μόνος ἀρ' ὅσους ἐγράφησαν, ὅστις δεόντως ἐξυμνεῖ τὴν Ἐλευθερίαν, καὶ ὅτι εἶνε τὸ καλλίτερον ποίημα τῆς νεοελληνικῆς γραμματολογίας. Ὁ λόγιος ποιητῆς Carter, τὸν νομίζει ποίημα θαυμαστόν διὰ τὴν φαντασίαν καὶ διὰ τὸν θεομύητον ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ὁ Τερτζέτης τὸν ἀπεκάλεσεν ἄσμα ἁσμάτων τῆς ἐποχῆς μας.

Ὁ ἑλληνιστῆς τοῦ νέου κράτους, Κορνῆλιος Φέλτων, λέγει ὅτι « τὸ περίφημον τοῦτο ποίημα » κατέχει πάντοτε ὑψηλὴν θέσιν εἰς τὴν φι- » λολογίαν τῆς νέας Ἑλλάδος. Τὸ ἀντικείμενον » τοῦ ποιήματος εἶνε θούριον, καὶ μολοντὶ ὁ » Σολωμὸς ἦτο πολὺ νέος, ὅτε ἐγράψεν αὐτόν, » ἡ εὐφραδεία, ἡ γαρρική δύναμις, ἡ δεινότης » περὶ τὴν περιγραφικὴν, ἀποδεικνύουσαν ὕψιστον » ποιητικὸν νοῦν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καλ- » λιτέρων αὐτοῦ δυνάμεων καὶ ἀντάξειον τοῦ » θέματος, ὅπερ ἐπραγματεύθη. Ὁ ἑλληνιστῆς Κρόσθης λέγει ὅτι δικαίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁ Σολωμὸς Πίνδαρος τῆς ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὅτι ὁ Ὑμνος εἶνε πλήρης ζωῆς καὶ διθυραμβικοῦ πνεύματος.

Ὁ Γρασέττης τὸν θεωρεῖ ἔργον ἀντάξειον τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Κανίνης εἰσέτι τὸν θαυμάζει. Ὁ Απορτί θεωρεῖ τὸν Ὑμνον, ποίησιν ἄλληθι καὶ ὑψηλὴν, καὶ ἀξίαν νὰ λάβῃ θέσιν μετὰ τῶν πατριωτικῶν ποιήσεων τοῦ Carducci, τοῦ Mameli, τοῦ Bensenso,

του Uberti. Ὁ Ὑμνος ἔτυχεν ἐπίσης τῶν ἐπαινῶν τοῦ Goethe, τοῦ Cantù, τοῦ Saint-Hilaire, τοῦ Passow, τοῦ Sheridan, τοῦ Julien τοῦ Garlato, τ.β Gemma, τοῦ Müller τῆς Lam-ber και πολλῶν ἄλλων ξένων.

Ὁ αἰθιμὸς Σ. Τρικούρης ποιῶν διεθλιωγρά-φίαν τοῦ Ὑμνου τὴν ἐτελείονεν εἰπὼν. Ἀπὸ τῆς πρὸ αἰῶνων θαμμένα κόκκαλα τῶν προγόνων μας ἐδόχθη ἡ Ἐλευθερία, καθὼς εἶδαμεν ἀπὸ τῶν ἰδίων προγόνων μας τοὺς κορούς και ἀφῶνους τάφους ἐξυπνῆ και ὁ κύριος Σολω-μὸς τὴν βερυδῆ ἐκεῖ κοιμωμένην Μούσαν πα-ρομιεῖ με τὴν προχθεσινὴν Ἑλλάδα ἐκεῖτο και ἡ ποιητὴς μας ὡς ἐχθρὸς, πτοχὴ και ἀ-δοξῆ παρῶμοια με τὴν σήμερον Ἑλλάδα ὑ-ψῶνεται και αὐτὴ τῶρα και λαμπρύνεται. . . . Τὸ γυμνασμένον εἰς τὴν ποιῆσιν αὐτὴ ἀκούει εἰς αὐτὸν τὸν Ὑμνον οἴλους τοὺς τό-νους τῆς ποιήσεως, και ἡ ποιητὴς αὐτὴ τὸ μαγεύει τόσο, ὥστε θέλει νὰ τὸν ἀκούσῃ ὅ-λον διὰ μιᾶς. Βάθος γνώσεως τῶν κανόνων τῆς ὑψηλῆς λυρικῆς δείχνει ὁ ποιητὴς ὅταν πηδᾷ ἀπὸ μίαν ὑπόθεσιν εἰς ἄλλην ἢ θερ-μότης τῆς καρδίας του ἀποφεύγει πάντοτε τὴν ψυχρότητα τῆς μυθολογίας, και τὸ ὑ-ψὸς τῶν ἰδεῶν του ἀποστρέφεται τοὺς κοι-νοὺς τύπους τῆς ποιήσεως. Εἶνε γοιμμένος εἰς τὴν κοινοτάτην γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποί-αν εἶνε παράκαιρον νὰ κάμω κάμμιαν κρί-σιν, θέλοντας, κατὰ τὸ παρὸν, νὰ ἀποφυγῶ τῆς συνηθεισμένης διὰ τὴν γλῶσσαν μας λογομα-χίας· ἀλλ' ὁποιαδήποτε και ἂν ᾖ καθενὸς ἢ γνώμη δίκαιον εἶνε νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ εὐρυχωρία τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ ἐπλά-τυνε και αὐτὰ τὰ στενὰ τῆς κοινῆς μας γλῶσ-σης, τὴν ὁποίαν και ἀνέβασεν εἰς τὰ ὕψη τῶν ἰδεῶν του. Ἡ ἁρμονία τῶν στίχων θῆ-ρανῆ νέα θεῖα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀκουὴν και οὐχὶ ἀρεστή· ἀλλὰ δὲν δυσκολεύομαι νὰ εἰπῶ ὅτι εἶνε πῶσον περισσύτερον ἡδονικὴ, ὅ-σον τὸ αὐτὸ τοῦ ἀκρατοῦ, εἶνε μουσικώτα-ρον. Ἄν δὲν με ἀπατᾷ ἡ εἰλικρινὴς μου πρὸς τὸν ποιητὴν φιλία, νομίζω ὅτι εἰ ἄξιον ἀνα-γνώσται αὐτοῦ τοῦ Ὑμνου, θέλει τὸν κρί-νου! δόξαν τῆς Ἑλλάδος, και θέλει εἰπῶν μαζί μου, ὅτι εἰς κένεν καίρον και εἰς κῆ-νῆνα Ἔθνος ἡ Ἐλευθερία δὲν ἤρε ψάλτην ἀ-ξιώτερον.»

Καθὼς ὁ φιλόπατρις ποιητὴς Πέλικος, ἀμα ἀνε-γνώσας τοὺς Τάφους τοῦ Φωσκόλου ἠρθάνθη πρᾶξ-ματι ποιητῆς, οὕτως ὁ ποιητὴς Ζηλακώστας ὁμο-λόγει, ὅτι, ἀμα ἀνεγνώσας τὸν Ὑμνον, ὑψώθη εἰς ἄλλον κόσμον, διὸ εἰς τὸν Σολωμὸν, διὰ τῆς καλῆς ποιήσεως αὐτοῦ, ἦτο εἰγνώμων. Ἰδοὺ τῷ 1851 εἰς τὸν Ρεγαλδην, τίνι τρόπῳ ἔγραψεν. «Se i miei concittadini fanno qualche menzione dei miei pochi e modesti lavori, io ne sono de- bitore a Solomos. La prima volta ch'io les-

si l'Inno suo alla Libertà, poesia piena di entusiasmo e di fuoco, io mi sentii rapito in «Altra terra ed altro mare».

Ἐπειδὴ ὁ Ὑμνος οὕτως ἀνήκει εἰς τὴν λυρικὴν ποιήσιν, ὀρθῶς σκεφθεὶς, ὁ ἀείμνητος Βράβιλας, ἀπεραίνετο. «Ἡ λυρική ποιήσιν ἐφθ-» σεν διὰ τοῦ Ὑμνου εἰς τὸν ὑψηλότερον » αὐτῆς βαθμόν. Ἐν τῇ λυρικῇ εἶνε ἡ ἐκ-» φρασις τοῦ ἀτόμικο ἀισθηματοῦ τῶν μεγα-» λων ἀντικειμένων τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, » αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐρωτῶ τίς λυρικώτερα ὑπό-» θεσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἢ ἡ ἀνεγερσις ὁ-» λοκλήρου Ἐθνους!»

Ἀνεγερζομεν, νομίζομεν, ἀρετὰς μαρτυρίας και οὐχὶ ὀλίγα ὀνόματα ἐπισήμων λογίων, ἵνα ἀ-ποδείξομεν τὴν εὐφημίαν τοῦ Ὑμνου. Ἡθέ-λομεν ἀναφέρει ἄλλους εἰστέ ὁμογενεῖς και ἑτερο-γενεῖς· ἀλλὰ, φοβούμενοι μήπως γινόμεθα περισ-σότερον φορτικοί, μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὸν Ὑμνον, ἵνα ὁ ἴδιος ἀναγνώστης, μετὰ περισ-χῆς μελετῶν αὐτὸν, τὸν θαυμάσῃ. Καὶ ἂν εἶ-νε κάτοχος τῆς ἡμετέρας και τῆς ξένης γραμματο-λογίας, θέλει πεισθῆ, ὅτι εἶνε ἡ ὑψηλότερα ποιη-τικὴ ἐπιτελῆ τῆς ἡμετέρας γραμματολογίας και μία τῶν καλλιτέρων πασῶν τῶν γραμματο-λογιῶν πάντων τῶν Ἐθνῶν και ὅλων τῶν αἰώνων.

ΙΑ΄.

Ὁ Σολωμὸς εἶνε θεοὺς ἐξυμνῶν τὴν Ἐλευ-θερίαν μας. Βπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὑμνου του, ἔθεσε δίστιχον τοῦ ἡγεμόνος τῶν ποιητῶν τῆς νέας ἐποχῆς.

Libertà vo cantando ch'è sì cara,
Come sa' chi per lei vita rifiuta.

μετατρέψας τὸ, νὰ cercando εἰς τὸ cantando, δηλαδὴ τὸ, ζῆτε εἰς ψάλω. Ἡ ἐκλο-γὴ τοῦ δίστιχου ἦτο ἐπιτυχισμένη, καθότι ὁ Δάντης ἀποφρίσκει, ὅτι πόσον πολύτιμος εἶ-ναι ἡ Ἐλευθερία, γιγνώσκει μόνον ἐκεῖνος, ὅστις ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Διὸ, προκειμένου περὶ τῶν τότε Ἑλλήνων, ἡ ἐκλογὴ εἶνε θαυμαστή· Ὁ Σολωμὸς ἐξυμνῶν τὴν Ἐλευθερίαν μας, δὲν τὴν θεωρεῖ τέκνον τοῦ Διός, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι· οὔτε θεότητα, ὡς οἱ τῆς ἐπαναστάσεως Γαλ-λοι· οὔτε δῶρον τοῦ Θεοῦ, ὡς πλείστοι ἄλλοι ποιηταί. Ἀλλὰ τὴν θεωρεῖ εἰς τὸν τάφρον, και κατοικοῦσαν ἐντὸς τῶν ὀσῶν τῶν προγόνων ἡ-μῶν, εἰς ἃ ἔμμενε πικραμένη και ἐντρο-παλῆ, περιμένουσα κατὰλληλον φωνὴν ἵνα ἀνα-φραῖ εἰς τὸν κόσμον. Εὐροῦσα δὲ αὐτὴν, ἐ-ξῆλθεν ἐνοπλος και ἀνδρείος, και, μετ' ἐνός βλέμ-ματος, κατμετροῦσα ἀσπραῖδον τὴν γῆν ὅλην, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἀποκτήσῃ τὸ σῶμα, και τὸ καθυ-ποβάλλῃ ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν της. Οὕτω βλέ-πει ὁ ποιητὴς τὴν Ἐλευθερίαν, και δίδων αἰ-

τῆ δείγματα γαυριμίας, τὴν χαίρετ᾽ χαρούμενος:

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψιν
Τοῦ σπαθιοῦ τῆ τρομερῆ,
Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψιν,
Ποῦ με βία, μετρᾷ τῇ γῆ.
Ἄπ' τὰ κόκκαλα ἐγαλμένη
Τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
Καὶ σὺν πρώτῳ ἀνδροειωμένα
Χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθερία!

Καὶ ὁ Rossetti ὠπλισε τὴν Ἐλευθερίαν διὰ ξίφους:

Qual cirro di cometa è la sua spada,
Grande lo scudo, come sol che s'alza,
E ovunque passa, il tenebror dirada.

Ἀκολουθῶς ὁ Σολωμὸς με περιπάθειαν λέγει τῇ Ἐλευθερίᾳ, ἥτις ἐκεῖτο εἰς τὸν τάφρον:

Ἐκεῖ μέσα ἐκατοικοῦσες,
Πικραμένη, ἐντροπαλῆ,
Κ' ἐνα στόμα ἐκαρτεροῦσες—
Ἐλα πάλι—νὰ σοῦ πῆ.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἡ κυρία ἰδέα τοῦ ποιητοῦ, νὰ περιστᾷ τὴν Ἐλευθερίαν εἰς τὰ ὀσῶν τῶν προγόνων μας, και εἰ ἐκεῖνων νὰ ἐ-ξέρχεται, εἶνε θαυμαστή. Καὶ ὅμως τινὲς τῶν μεταφραστῶν τοῦ Ὑμνου, κατέστραψαν τὴν ἰ-δέαν ταύτην τοῦ ποιητοῦ, και τὴν Ἐλευθερί-αν περιστάνουσι ἐξερχομένην ἐκ τῆς κόνας-ως τῶν Ἑλλήνων! Εἰς τούτων, εἶνε και ὁ ἰ-ταλὸς De-Nobile. Οὗτος, μάλιστα, μεταφράζων θέτει πρῶτον τὴν δευτέραν στροφὴν, και τὴν πρώτην, δευτέραν:

Or che sorta sublime, ridente
Dalle ceneri sacri degli avi,
Qual un tempo, a noi torni possente,
Salve, salve, o del ciel Libertà!
Ti ravviso allo sguardo di guerra,
Che d' un punto misura la terra:
Ti ravviso alla punta del brando
Che tremendo sul fianco ti sta.

Ὅτι ἡ Ἐλευθερία ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν κόνην τῶν προγόνων, μεταφράζει και ὁ γνωστός Julien, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς τρίτης στροφῆς: Depuis long-temps tu (ἐλευθερία) gisais dans la poudre, couverte de honte, abreuvée d' amertume, et tu attendais qu' une voix géné-raise te dit—Sors de la tombe !!!

Ὁ ἀγγλος Sheridan εἶτι, τὴν θέλει ἐξερχο-μένην ἀπὸ τὴν κόνην και ἰδοὺ πόσον ἀθλιῶς μετέφρασε τὰς πρώτας τρεῖς στροφάς:

Yes! I know thee by the lightning

Of thy tyrant-slaying glaive,
By thine awful glances bright'ning,
As thou gazest on the brave,
Kindle from our country's ashes,
Liberty! thy sacred fire—
Many a Spartan sabre clashes,
Breathe on one Tyrtæan lyre!
Thou wert grovelling in the dust,
Hamled by thy bitter doom,
Heaven was still thine only trust—
Heav'n has uttered: Quit the tomb!

Κατὰ τὸν Σολωμὸν, λοιπὸν, ἡ Ἐλευθερία, κατοί-κουσα εἰς τὰ ὀσῶν τῶν προγόνων μας, περι-έμενε φωνὴν νὰ ἐξέλθῃ. Ὁ Ρήγας και ὁ Μαρ-τελάος, πρὸ τοῦ Σολωμοῦ, ἐραντᾶσθησαν ἐπὶ ἡ φωνὴ τῆς ἀλπιγγῆς ἤθελεν ἀναστήσει ὅλα τὰ ὀσῶν τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ρήγας:

Ὅθεν εἰσθε τῶν Ἑλλήνων,
Κόκκαλα ἀνδρειωμένα,
Πνεύματα δισκορπισμένα,
Τώρα λάβετε πνοή,
Στὴ φωνὴ τῆς ἀλπιγγῆς μου,
Συναχθῆτε ὅλα ὁμοῦ,
Τὴν ἐπτάλορον ζητεῖτε
Και νικᾶτε πρὸ παντοῦ.

Ὁ Μαρτελάος ποιητικώτερα εἰς τὴν δευτέραν στροφὴν

Ὅθεν εἰσθε τῶν Ἑλλήνων,
Παλαιὰ ἀνδρειωμένα,
Κόκκαλα ἐσκορπισμένα,
Λάβετε τώρα πνοή,
Σταῖς φωναῖς τῆς ἀλπιγγῆς μου,
Ὅχ τὸ μνημα ἀναστήθητε,
Και τὸ γένος σας νὰ ἰδῆτε
Εἰς τὴν πρώτην του τιμῆ.

Ἡ ἐμπνευσις τῆς κυρίας ἰδέας τῶν στρο-φῶν τούτων, περὶ ἀναστάσεως, δηλαδὴ τῶν ὀ-σῶν και ἐναρκώσεως τούτων, ὑπάρχει εἰς τὸ κεφάλαιον 37 τοῦ Ἰεζικιῆλ.

Μετὰ τὸν χαίρετῶν, ὃν κάμνει ὁ Σολω-μὸς εἰς τὴν Ἐλευθερίαν τεχνικῶς διδαι ἰδέ-αν τῆς πρὸ τῆς ἐξεγέρσεως Ἑλλάδος. Τοῦτο ποιεῖ, ἀποστεινόμενος πάντοτε πρὸς αὐτὴν, ἀφοῦ τῇ λέγει ὅτι περιέμενε τὴν φωνὴν νὰ ἐξέλ-θῃ ἐκ τῶν ὀσῶν. Οἱ ἀγγεῖνοι οὗτοι στί-χοι, εἶνε θαυμαστὸν ἐλεγεῖον, πιστῶς περιγρά-φον τὴν πατρίδα, διὸ και τὴν μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσιν συνιστῶμαι εἰς τὸν ἀναγνώστην, και θέλει ἰδῆ πόσον θᾶ συγκινήθῃ.

Ἄργηε νᾶλθῃ ἐκεῖνη ἡ μέρα,
Καὶ ἦταν ὅλα σιωπηλά,
Γιατὶ τᾶσκιζε ἡ φοβέρα,
Και τὰ πλέκονε ἡ ἀκλαβία.

• Δυστυχής! Παρηγορία
Μόνη σου έμνευε νὰ λές,
Περαιμένη μεγαλεία,
Και διηγωνάσται νὰ κλαίς.

Και άκαρτέρες και άκαρτέρες
Φιλελεύθερη λαλιά,
Ένα εκτόπασε τ' άλλο χέρι
Άπο τήν άπελπισία!

Κ' έλεες· πότε &! πότε, βγάνω
Τό κεφάλι από τσ' έρμιαίς;
Και άποκρίνοντο από 'πάνω—
Κλάψαις, άλυσας, φωναίς.

Τότε εσήκωσες τὸ βλέμμα
Μετ' τὰ κλάύματα θολά,
Κ' εἰς τὸ βούχό σου εἰσαΐ' αίμα,
Πλήθος αίμα ἑλληνικό.

Μετ' τὰ βούχα αίματωμένα
Ξέρω ὅτι ἔβγαίνεις κρυά,
Νά γυρεύῃς εἰς τὰ ξένα
"Άλλα χέρια δυνατά.

Μοναχὴ τὸ δρόμο ἐπῆρες,
Ἐξανάλθες μοναχῆ·

Δέν εἶν' εὐκολαίς ἡ θύραις
Ἐάν ἡ χρεία ταῖς κουργαλεῖ.

"Άλλος σοῦ ἔκλαψε, εἰς τὰ στῆθια
"Άλλ' ἀνάσαι κόμμιά·

"Άλλος σοῦ ἔταξε βόθθεια,
Και Σὲ ἔγέλασε φρικτά.

"Άλλοι, ὠμίει στή συμφορὰ σου,
"Όποῦ ἔχαίροντο πολὺ·

Σύρε νὰ ὕρης τὰ παιδία σου.
Σύρε—ἔλεγαν οἱ σκληροί.

Φεύγει ὀπίσω τὸ ποδάρι,
Και ὀλογλήγορο πατεῖ,

"Ἡ τήν πέτρα, ἡ τὸ χορτάρι,
Ποῦ τῆ δόξα σου ἐθυμῆ.

Ταπεινότατη σοῦ γέρνει
Ἡ τριαθλία κεφαλή,

Σάν πτωχοῦ, ποῦ θυροδέρνει
Κ' εἶνε βάρος του ἡ ζωῆ.

Τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἔλεγτον περισσοτέρων ἐν-
τύπωνιν θέλει προσένηση εἰς τὸν γωριζόντα
καλὰ τήν ιστορίαν τῆς ἐν δουλείᾳ Ἑλλάδος.
Οἱ τοιοῦτοι δυστυχῶς εἶνε παρ' ἡμῖν ὀλίγοι,
καθότι οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων εἶ-
νε σχεδὸν ἀνιστόρητοι, καθότι παραδειγματικῆ
εἶνε παρ' ἡμῖν ἡ ἀδικηφορία εἰς τήν ιστορίαν.
Μετὰ τὸ ὄρατον τοῦτο ἔλεγεν ὁ ποιητῆς
τῆ Ἑλευθερίας λέγει:

Ναί· ἀλλὰ τώρα ἀντιπαλεύει
Κάθε τέκνο σου μετ' ὀμῆ,
Ποῦ ἀκατάπαυστα γυρεύει.
"Ἡ τῆ νίκη ἡ τῆ θανά!

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἔνθα, ὁ
ποιητῆς ἔνοσσε τήν ἐξέγερσιν τῶν Ἑλλήνων, τήν

γενικὴν κίνησιν, τὴν ἐπιβρόχην, ἣν ἔσχεν ἡ μοῦ-
σα τοῦ Ῥήγα· και τοῦτο ποιεῖ ἀστροκηδὸν ἄμα
και ποιητικῶς, πρὸς τὴν Ἑλευθερίαν ἀποτενιόμενος

Μόλις εἶδε τὴν ὀμῆ σου
"Ὁ οὐρανός, ποῦ γιὰ τσ' ἔγθροῦς

Εἰς τῆ γῆν τῆ μητρική σου
"Ἐτρεφ' ἄνθια και καρπούς,

"Ἐγαλήνευσε· κ' ἔγυθη
Καταχθόνια μία βουή,

Και τοῦ Ῥήγα σου ἀπεκρίθη
Πολεμοκραχτῆ ἡ φωνή.

"Ὅλοι οἱ τόποι σου σ' ἐκράξαν
Χαιρο-ώντ'· σε θερμά,

Και τὰ στόματα ἐφωναζαν
"Ὅσα αἰσθάνετο ἡ καρδιά.

Και εἰς τὸν Ὑμνον ὁ ποιητῆς ἐκφράζει
τὴν χαρὰν τῶν Ἑβτανησίων διὰ τὴν ἐπανάστα-
σιν:

Ἐφωναζάνε ὡς τ' ἀστέρια

Τοῦ Ἰονίου, και τὰ Νησιὰ
Και ἐσηκόσανε τὰ χέρια

Γιὰ νὰ δείξουνε χαρὰ,
Μ' ὄλον πῶνε ἄλυσσομένο

Τὸ καθένα τεχνικά,
Και εἰς τὸ μέτωπο γραμμένο

"Ἐχει· Φεῦτρα Ἑλευθερίας.

Πράγματι ἦτο ψεύτρα ἡ ἔλευθερία ἐκείνη,
ἥτις μᾶζ' εἶδε τὸ σύνταγμα τοῦ 1817! Ἡ
τελευταία αὕτη στροφή ἔλειπεν εἰς τὰς πρώ-
τας ἐκδόσεις τοῦ Ὑμνου, και οὐδὲ μετεφωράσθη
ἀπὸ τὸν Γροσσέτην, Βολτέραν, και Δε-Νόμπιλε·
χάριν δὲ τῆς προστάτιδος Ἀγγλίας ἔθεσαν οἱ δύο
πρῶτοι ἀποιοποιητικά!

Ἐἶτα ἐξακολουθεῖ ἄδων, και ῥίπτει βλέμματα
εἰς τοὺς δύο κόσμους. Περὶ Ἀμερικῆς.

Γκαρδιακὰ χαροποιήθη
Και τοῦ Βάσιγτων ἡ γῆ,

Και τὰ σιδηρὰ ἐνθυμήθη,
Ποῦ τὴν ἔδεναν και αὐτή.

Περὶ Ἰσπανίας:

"Ἄπ' τὸν πύργο του φωνάζει

Σάν νὰ λήη, σὲ χαιροῦσῶ,
Και τῆ χήτη του τινάζει

Τὸ λεοντάρι τὸ ἰσπανό.

Καθότι ἡ Ἰσπανία, τῆ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔ-
τους 1820, ἔλαθε τὰ ὄπλα ἐναντίον τῆς τυ-
ραννίας τοῦ Φερδινάνδου Ζ' και ἡ ἐπανάστασις
ὁσημέραι διεδιδετο, διοργανισθεῖσα πρὸ καιροῦ
ἀπὸ ἑταιρίας. Τὸ κίνημα ἦτο τοῦ Riego y Nunez
ὅστις γενναίως ἐτι ἐπολέμησε, και, κηρύξας τὸ
Σύνταγμα, ἠνάγκασε τὸν Φερδινάνδον νὰ τὸ δε-

χθῆ. Ἐθλόνησαν δὲ τῶν Γαλλῶν εἰς ἐπικουρί-
αν τῆς Βασιλείας, ὁ φιλελεύθερος Riego ἀντετά-
χθη γενναίως· ἀλλὰ τέλος, πληγωθεὶς καιρῶς
και προσπαθήσας νὰ φύγη, συνελήφθη και κατε-
δικάσθη νὰ ἀπαγομισθῆ. Εἰς τὸ μέρος τῆς κα-
ταδικῆς ἐρέθη ἐπ' ὄνου, και τὸ σῶμα αὐτοῦ
ἐκολούθως ἔκαμαν εἰς τέσσαρα τεμάχια! Βαρ-
βαρότης! Εἰς τὸν γενναῖον τοῦτον ἰσπανὸν ἀπο-
δίδεται και τὸ λίαν πατριωτικὸν ἄσμα, ὅπερ εἶ-
νε ὁ μασσαλιωτικὸς θούσιος τῶν Ἰσπανῶν δημο-
κρατικῶν, ἀλλ' οἱ πλείστοι τῶν τεχνικριτῶν ἀπο-
φαίνονται ὀρθῶς, ὅτι δὲν εἶνε ἰδικόντου.

Περὶ Ἀγγλίας:

Ἐλαφιάσθη τῆς Ἀγγλίας

Τὸ θηρίο, και σέβει εὐθὺς
Κατὰ τάκρον τῆς Ρωσίας,

Τὰ μουχρίσματα τσ' ὀργῆς.

Εἰς τὸ κίνημά του δείχνει,

Πῶς τὰ μέλη εἶν' δυνατά·

Και 'ς τοῦ Αἰγαίου τὸ κύμα ῥίχνει

Μία σπινθόβολη ματιά.

Εἰς τοὺς δύο τούτους στίχους ὁ ποιητῆς
εἶχε κάμει μίαν σημείωσιν, ἣν δὲν εἶχε τυ-
πώσῃ. «Γιὰ νὰ μὴ με ξανασκοτίσουν οἱ φύλα-
» ροι, οἱ ὅποιοι μὴ γωριζόντας τὰ φύσι τῆς
» τέχνης δὲν ἠμποροῦν νὰ κρίνουν σωστὰ τὰ
» μίεα, ὅπου μεταχειρίζεται, φανερόν ὅτι ὄχι
» μόνον ἡ Μεγάλη Βρετανία δὲν εἶνε χτυ-
» πημένη ἀπὸ τοῦτη τὴ στροφή, ἀλλὰ παρα-
» σταίνεται δυνατῆ, και ἀγρυπνῆ εἰς τὰ μεγά-
» λα συμβεβηκότα τοῦ κόμπο. Νά, γυμνός ὁ
» στοχασμός, ὅπου ἐπαρκέστησε μετ' ἑαυτῶν.
» Ἡ Μεγάλη Βρετανία ἐλαφιάζεται ἀπὸ τῆ
» Ρωσσία και τῆς λέσι—θέλει νὰ πάρῃ εἰς
» στή στερεὰ, δύνουμαι νὰ πάρω και ἐγὼ σὸ
» πέλαγο, κ' ἐτοιμαζόμεαι.—Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ποῦ
» ἐπῆρε λάθος και χαιρομαι.»
Ἄντι τῆς τελευταίας ἀνω στροφῆς πρῶτον ἔγραψεν

Και σὸ πέλαο μία ματιά

Ῥίχνει, ποῦ σπινθόβολα

Και τὰ νύχια τὰ μακρὰ

Σρίγγει ἀπλῶν ἀρπαχτικά.

"Ἄλλ' εἶτα, τῆ αἰτήσει τοῦ εὐεργέτου Γουίλφορδ,
τὴν ἤλλαξε. Λοιπὸν αὕτη εἶνε ἡ γνησία στροφή, ὡς
ἐξελοῦσα τῆς καρδίας τοῦ ποιητοῦ, ἐνῶ ἡ
ἄλλη δὲν εἶνε ὑπαγόρευσις τῆς συνειδήσεως του.

Ἡ αὐστηρότης αὕτη τοῦ Σολωμοῦ διὰ τὴν
Ἀγγλίαν δὲν εἶνε τὸσον ἀξιόμιστος, ἔνεκα τῆς
τότε πολιτικῆς τῆς· ἀλλὰ καλλίτερον ἐξεφρά-
σθη ὁ Berchet περὶ τῶν Ἀγγλῶν.

Ma se i pochi, che seggon tiranni
De le sorti dell' Anglia, fur vili,
Tutti no non son vili i Britanni,
Che ritrosi governa, il poter.

Μετὰ τὴν Ἀγγλίαν ἐρχεται εἰς τὴν μνήμην
του και ἡ Αὐστρία, ἥτις ἐμίσει τὰς ἔλευθερίας και
τοσοῦτον ἀπανθρώπως ἐπίβησε τὴν Ἰταλίαν και
τῆς Ἑλλάδος ἡ ἔλευθερία δὲν τῆς ἐφαίνετο
τόσον καλὸν πρᾶγμα.

Σὲ ξανοίγει ἀπὸ τὰ νέρη

Και τὸ μάτι τοῦ Ἀετοῦ,

Ποῦ φταρὰ και νόγια θρέφει

Μετ' τὰ σπλάγχνα τοῦ Ἰταλοῦ·

Και 'ς ἐεὶ καταγυρμένος

Γιατὶ πάντα σὲ μισεῖ,

"Ἐκρωξε ἐκρωξε ὁ σκασιμένος

Νὰ σὲ βλάψῃ ἂν ἠμπορῆ.

"Ἄλλὰ λέγει ὑπερηφάνως ὁ Ποιητῆς πρὸς τὴν
Ἑλευθερίαν, πρὶν ἢ τὴν ὀδηγήσει μετ' ἑαυτὴν εἰς τὴν
Τριπολιτσάν.

"Άλλο εἰς δὲν συλλογησάει

Πάρεξ ποῦ θὰ πωποπᾶς·

Δὲ μιλεῖς και δὲν κουνίεσαι

Σταῖς θρυσίαις, ὅπου ἀγροικᾶς.

Σάν τὸ βράχον, ὅπου ἀφίνει

Κάθε ἀκάθαρτο νερὸ,

Εἰς τὰ πόδια του νὰ χύνῃ

Εὐκολόσθηστον ἄφρῶ,

"Όποῦ ἀφίνει ἀνεμοζάλη,

Και χαλάει, και βροχῆ,

Νὰ τοῦ δέρνουν τὴ μεγάλην,

Τὴν αἰώνιαν κορυφῆ.

Δυστυχία του, ὦ δυστυχία του,

"Όποιανοῦ θέλει βρεθῆ

Στὸ μαχαίρι σου ἀποκατόν,

Και 'ς ἐκεῖνο ἀντιτασθῆ.

Τὸ θηρίο πάναγοητέται,

Πῶς τοῦ λείπουν τὰ μικρὰ,

Περιορίζεται, πατήεται,

Αἶμα ἀνθρώπινο διψᾷ·

Τρέχει, τρέχει ὄλα τὰ δάση,

Τὰ λαγαδία, τὰ βουνά,

Και ὅπου φθάσῃ, ὅπου περάσῃ,

Φρίκη, θάνατος, ἐρμιά·

"Ἐρμιά, θάνατος και φρίκη,

"Όπου ἐπίρσας κ' εἰς·

Ἐφορ εἶω ἀπὸ τῆ θήκη,

Πλέον ἀνδρείαν σοῦ προσενεῖ..

"Ἄς μεταβῶμεν τώρα εἰς τὴν μάχην και ἀ-
λυσιν τῆς Τριπολιτσᾶς. ἦτοι εἰς τὸ τρίτον μέ-
ρος τοῦ Ὑμνου, περιέχον τὰς στροφὰς 35—74.
Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Ὑμνου περιέχει τὰς
στροφὰς 1—16, τὸ δὲ δεύτερον τὰς 17—34.
(ἀκολουθεῖ)

Σ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ.

ΔΥΣΤΗΝΟΣ ΓΥΝΗ

(σκιαγραφία)

Α΄.

—Τὴν Κυριακὴν τὸ λοιπὸν, κουμπάρη, νάλθης στὸν γάμο μου. Ξεύρεις εἰς τὰς 4 τὸ ἀπόγευμα θὰ ξεκινῶμεν ἀπὸ τὸ σπητι. Ἄλλὰ δὲν περᾶζει αὐτὸ, ἔλα ἀπὸ τὰς τρεῖς. Ὡς τὸ μεταξὺ ποῦ θὰ ξεκινῶμεν, λῆμε μερικὰ λόγια γιὰ τὴν περάσῃ ἢ ὥρα τι νὰ σοῦ πῶ, ἀδελφέ, δὲν βλέπω πότε νὰ περάσουν αἱ ἡμέραι. Μὰ εἶνε θεσσαυρὸς ἢ Ἑλλήν! Λοιπὸν εἰς ὑγίαιαν τῆς καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν μου!

Τοὺς λόγους τούτους ἔλεγεν ὁ Σωτήριος Λυμπιδῆς, νέος εἰκοσιπενταετῆς περίπου μὲ φυσιογνωμίαν εὐάρεστον, κοινὸν δὲ ἀνακτήματος, πρὸς τὸν κουμπάρου του—διότι τῷ εἶχε βαπτίσῃ ἔν τέκνον—Δημητρίου Χαρτάκην. Ἐκείνην εἰς τὸν περὰ τὸ παλαιὸν θιάζον κῆπον τοῦ Γερανίου καὶ ἐπὶνον ζῆθον—πραγμα εὐχαιριστικὸν δι' αὐτούς. Ἄλλ' ὁ Σωτήριος, ὅστις ἐπιλήρωνε, δὲν ἔλυετο ἐξοδα διόλου, ἀφ' ὅτου εἶχε μνηστευθῆ.

Ὁ μὲν Σωτήριος Λυμπιδῆς εἶχε ζυλοργεῖον, ὅθεν ἐκέρδιαν ἀρκετὰ. ὁ δὲ Δημητρίου Χαρτάκης ἦτο ἐργάτης τυπογραφείου.

Ἦτο ἐμπλεως χαρᾶς ὁ Σωτήριος διότι ἐνυμφεῖτο τὴν προσεγῆ Κυριακὴν. Καὶ δὲν ἔχαίρει διότι συνεκίμει μετὰ τῆς νύμφης καὶ προίκα—διότι οὐδὲ ὄβολόν ἐλάμβανε—ἀλλ' ὅτι ἐλάμβανε προίκα ἀληθῆ, τὴν ὠραιότητα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλοπονίαν τῆς μνηστῆς του.

Ὁ γάμος οὗτος ἦν γάμος σχεδὸν ἐξ ἔρωτος. Τὴν ἔβλεπε—τὴν Ἑλένην του—ὅτε διέβαινε ἐκ τῆς οἰκίας τῆς καμίνης ἐπὶ τῆς οδοῦ, ἢν διήρχετο μεταδixίνων τὸ κατὰστημά του, καὶ ἡ καλλονὴ τῆς, εἶμα δὲ καὶ ἡ φιλοπονία τῆς, διότι οὐδέποτε ἦτο ἀργος, τὸν ἔκμικον νὰ τὴν ἀγαπήσῃ καὶ νὰ ἐκτιμῆσῃ ὅποιος θεσσαυρὸς ἦτο καὶ ὅποιος καλὴ οἰκουρὰ θὰ ἐγίνετο. Διότι ὁ Σωτήριος δὲν ἦτο ἐκ τῶν πολλῶν ἔσιναν ὄντινες ἀνόσια πάντοτε σκέπτονται εἰς τὴν θείαν νεανίδος, οὐδὲ τῷ ἐπηλλέ ποτε ἡ ἰδέα νὰ τὴν κάμῃ ἐρωμέναν του, τὴν Ἑλένην.

Ἦτο πτωχὸς, πολὺ πτωχὸς, ὁ πατὴρ τῆς Ἑλένης καὶ δυσκόλως συνετῆρει τὴν οἰκονομίαν του. Ἡ Ἑλένη προσεπάθει παντὶ σθένει ν' ἀνκουριζῆ τοῦ πατρὸς· τὸ βίαιος· ξενορράπτουσα κατ' οἶκον. Ὁ Σωτήριος τὸ ἐγνώριζε καλλίστα, ἀλλὰ τί τὸν ἐνδιέφερε τοῦτο! Τῷ ἤρκει ὅτι αὐτὸς ἐκέρδιαν ἐκ τῆς ἰργασίας του καὶ ὅτι ἦτο ἱκανὸς νὰ διαθῆσῃ οὐ μόνον τὴν Ἑλένην του ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομίαν τῆς ὀλοκλήρον. Ὅθεν δὲν εἰδίστασεν ἡ-

μέραν τινὰ νὰ εὐρῆ τὸν πατέρα τῆς Ἑλένης καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν κόρην του.

Ὁ γέρον πατὴρ τῆς Ἑλένης τῷ εἶπεν, εὐλικρινῶς ὁ πτωχός!—ὅτι οὐδ' ὄβολόν, ἔπρεπε νὰ περιμένῃ παρ' αὐτοῦ, διότι ἦν ἐντελὸς ἄπορος. Ὁ Σωτήριος τῷ ἀπεκρίνατο ὅτι τὸ ἄξευρε καὶ ὅτι ἐὰν ἡ Ἑλένη συγκατετίθετο νὰ τὸν συζευθῆ δὲν ἐζήτει τίποτε. Πλήρης χαρᾶς ὁ πατὴρ τῆς Ἑλένης ἐπανερχεται εἰς τὸν ταπεινὸν του οἶκον καὶ τὸ ἀναγγέλει εἰς τὴν γυναικὰ του καὶ εἰς τὴν Ἑλένην. Ἐκείνη ἀπεκρίνατο ὅτι ἐὰν ὁ πατὴρ τῆς τὸ ἐπιθυμῆ, εἶνε ἕτοιμος νὰ ὑπακούσῃ.

Ὁ Σωτήριος γνωρίζων τὴν κατάσταση τοῦ πενθεροῦ του, τῷ εἶχε δώσει πρὸς τὴν οἰκονομίαν του, ἵνα δυνήθῃ νὰ κατασκευάσῃ ἐνδύματα τινα τῆς Ἑλένης του καὶ διὰ τὰς προπαρασκευὰς τοῦ γάμου. Διότι ἤθελε νὰ τὸν κάμῃ, καθὼς ἔλεγε, μὲ γ α λ ο π ρ ε π ῆ, νὰ προσκαλέσῃ ὄλους τοὺς γνωρίμους τοῦ πενθεροῦ του καὶ τοὺς ἰδικούς του, νὰ ἴδουν τοὺς γάμους του, νὰ ἐπιθεῖν τὸν πρὸ πάντων τὴν Ἑλένην του, τὴν ὑπερηφάνειάν του!

Αἱ ὥραι ἐρχίνοντο ἐβδομάδες, καὶ αἱ ἡμέραι μῆνες εἰς τὸν Σωτήριον μέχρι τῆς ὀρισμένης διὰ τοὺς γάμους ἡμέρας, ἦτις ἦν Κυριακὴ. Τὸ διεκήρυττε πανταχοῦ ὅτι ἐμελλε νὰ νυμφευθῆ, προσεκαλεῖ δὲ πάντας τοὺς φίλους του, διὰ τρόπον ἀπαιτητικῷ καλλίστα, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τοὺς γάμους του. Εἶχε σκοπὸν ἔλεγε, νὰ τὰ κάμῃ ὅλα ὅ α λ α σ σ α ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ μὴ φεσθῆ ἐξόδων.

Β΄.

Ἦτο εὐμορφος νεανίς, ἡ Ἑλένη, καὶ λίαν σώφρων. Εἶχεν ἑνωρὶς ἐνωσήν τὴν θείην τῆς, ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἦν πτωχὸς καὶ ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀργος, ἐν ᾧ ὁ πατὴρ τῆς ἐργάζετο ἐπιπονώμα. Ὅθεν ἤρξατο νὰ ἐργάζεται κατ' οἶκον, καὶ ἐκέρδιαν ἀρκετὸν πρῶτον. Ἐπαρηγορεῖτο, ὅτι καὶ αὐτὴ μὲ τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις τῆς ἤρχετο ἀργῶς· εἰς τὸν πατέρα τῆς.

Ἦτο πτωχὴ λίαν, καὶ ἐγνώριζεν ἡ ἀτυχὴς ὅτι αἱ πτωχὰ τὰρα δυσκόλως ἢ οὐδέλως ὑπανδρεύονται. Πῶτον ἡ προίξ καὶ ἐπειτα τὰ ἄλλα προτερήματα.

Ὅτε ἤκουσε τὸν πατέρα τῆς Ἑλένης, νὰ τῇ λέγει ὅτι ὁ Σωτήριος τὴν ζητεῖ εἰς γάμον ἀνευ ποικῆς ἐδόξεσε τὸν Θεὸν ὅτι εὐεθλὴ εἰς ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸν πατέρα τῆς ἀπὸ τοῦ δυσχεροῦς τούτου ζητήματος, συγχρότως δ' ἐξετίμησε καὶ τοῦ νέου τὴν γενναίότητα, ὅστις ἐνυμφεῖτο μόνον καὶ μόνον διότι εὖρε γυναῖκα τῆς ἀρεσκίας του καὶ δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν προίκα. Ἐνεκα τούτου εὐεθλῶσε τὸν

Σωτήριον ὡς εὐεργέτην καὶ τῆς οἰκονομίας τῆς καὶ ἐαυτῆς.

Τὴν παρασκευὴν, κατὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθιμον, ἔπρεπε ἡ προίξ τῆς νύμφης, ἡ ἀποτελούμενη ἐκ τῶν ἐπιπλῶν καὶ λοιπῶν ἀσποροῦχων, ἐνδυμάτων κλπ. νὰ μεταφερθῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ διὰ νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων. Εὐαίριμι ἐμαζοῖ, πλήρεις τῶν ἀνωτέρω—ἀτινα πάντα σχεδὸν εἶχον γείνη δι' ἐξόδων τοῦ Σωτήριου—ἔφθασαν εἰς τὴν πλήρη κόσμου οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἦτις ἐκεῖτο εἰς τὸ ἀντίπεραν τοῦ Κηριστοῦ ποταμοῦ. Ἦν δ' αὐτὴ ἰδιόκτητος τῷ Σωτήρι, κληρονομία πατρικὴ.

Ὁ Σωτήριος ὄλωε χαρὰ εὐρίσκατο ἐκεῖ, ὑποδεχόμενος τοὺς ξένους καὶ εὐχαριστῶν αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς εὐχαίς των διὰ τὸ γ λ ῆ γ ο ρ ὸ τ ο υ σ τ ε φ ᾶ ν ω μ α.

Γ΄.

Ἀκμπρὸς ἥλιος ἀνέτειλε τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, ἦτις ἦν ἡ μετὰ τῆς ἀνυπομονησίας καὶ πόθου ὑπὸ τοῦ Σωτήριου περιμενομένη, ἔκαινη, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ τελεσθῆ τοὺς γάμους τοῦ μετὰ τῆς Ἑλένης. Μόλις ἡ ἡὸς ἤρχιζε νὰ ὑποφάσκῃ καὶ ὁ Σωτήριος ἦτο ἐπὶ ποδῶς, εἰ καὶ τὴν νύκτα πολὺ ὀλίγον, ἀν ὄχι οὐδὲ ὄλωε, εἶχε κοιμηθῆ. Ἀπὸ πρῶται δὲ ἔπρεπε πανταχοῦθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, εἰς τὴν ἰδικὴν του, ἵνα ἴδῃ μῆπως ἐλλείπει τι.

Ἡ στέφης ἐμελλε νὰ γίνῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης, ἐκεῖθεν δὲ θὰ μετέβαινον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἔνθα τοὺς περιέμενον τὰ ψ η τ ᾶ ἀ ρ ν ῖ α. Ὅθεν λίαν ἐφρίε πολυπληθῆς κίσμος πῆσις ταξέως ἐπιλήρου τὴν μικρὰν κατωκίαν τοῦ πατρὸς τῆς Ἑλένης, τὴν αὐλήν του καὶ ἐξῶθεν ἐπὶ εἰς τὴν ὁδόν.

Παράνυμφος ἦτο νέος τις καλῆς οἰκονομίας, ὅστις εἶχε σκοπὸν νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὰς μελλούσας βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ὡς ἐκ τούτου ἐπειδὴ ὁ Σωτήριος ἐσκόπει νὰ τελεσθῆ τοὺς γάμους του ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλοπρεπεῖς, καθὼς ἔλεγεν, ἠθέλησεν ὥστε ὁ παράνυμφος ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

Τῆς στέφης τελεσεθῆς, ἐπέθεσαν τῶν ἐμαζῶν, αἵνες περιέμενον ἐξῶθεν τῆς οἰκίας τοῦ πενθεροῦ. Εἰς τὴν πρώτην ἐπέθη ὁ γαμβρὸς μετὰ τῆς νύμφης· εἰς τὴν δευτέραν ὁ παράνυμφος μετ' ἄλλων· εἰς δὲ τὰς λοιπὰς οἱ προσκεκλημένοι. Οὕτω δὲ περιήλθον δι' ὄλων τῶν κυριωτέρων ὄδων τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ ἔθιμον, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις τὴν χαρὰν τοῦ Σωτήριου ὅτε διήρχοντο ἐποχοῦμενοι διὰ τῶν ὄδων αὐτῶν. Εἶχεν ὀρθῶς ἐπὶ τῆς θέσεώς του, ἐνόμιεν ὅτι δὲν τὸν ἐχώρει ἡ ζιμζιζα, ἐπὶ το-

σοῦτον εἶχε πληρωθῆ χαρᾶς. Ἐκείταξεν ἐναλλάξ τὴν Ἑλένην του καὶ τὸν κόσμον τὸν πληρούντα τὰς οδοὺς, ἵνα ἴδῃ ὅποιον ἀποτελεσμο αὐτῆ παρᾶγει ἐπ' αὐτῶν.

Ἐφθασαν τέλος εἰς τὸν οἰκίον τοῦ Σωτήριου ἔνθα πλήρης κόσμου ἐπίσης περιέμενον αὐτούς. Τοῦ Σωτήριου μὴ ἔχοντες οὐτε γονεῖς οὐτε στενωπῶτας συγγενεῖς, τὴν δεξίαν τῶν νεονύμφων ἔκαμον οἱ στενωπῶται τοῦ φίλου. Ἐβύθως μετὰ ταῦτα προσεβήθησαν εἰς πάντας τὰ γλυκίσματα καὶ μετ' ὀλίγον ἡ τράπεζα ἦν ἕτοιμος. Πάμπολλα ἐλεκτὰ ἀρνία ἐπλήρουν ταύτην σὺν ταῖς ἄλλοις φαγητοῖς· ὁ δὲ οἶνος ἐφῆεν ἀρθῶνας.

Ἦλε τέλος ἡ ὥρα τοῦ χοροῦ, ὅστις πάντοτε εἰς τοὺς αὐτοὺς κατ' ἐκὸς ἑλληνικοὺς γάμους ἀκολουθεῖ τὸν δεῖπνον. Πρῶτος ὁ Σωτήριος μετὰ τῆς καλῆς συζύγου ἔκυτο ἠγέρθη σὺραν τὸν χορὸν, τὸν καλλόμενον σ υ ρ τ ὸ ν ἢ Κ α λ α μ α τ ι α ν ὸ ν, ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν βιολίων καὶ τῶν παθητικωτάτων ἄσμάτων τῶν παιζόντων αὐτὰ.

Μία ἐκ τῶν ποικιλιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ χοροῦ ἔνε καὶ ὁ χορὸς ὁ λεγόμενος Κ α ρ σ ι λ α μ ᾶ ς. Τοῦτον χορεύουσι δύο, εἰς ἀνήρ καὶ μία γυνὴ μετὰ τὸν σ υ ρ τ ὸ ν δὲ οἱ δύο νεόνυμοι ἔμειναν ὀρθοὶ ἵνα χορεύσωσιν αὐτόν. Ὁ χορὸς οὗτος εἶνε λίαν ἔαρεστος. Ὁ ἀνὴρ προσκαθεῖ νὰ συλλάβῃ τὴν γυναῖκα, ἀλλ' αὕτη δι' ἐπιτηδείων ἐλιγμῶν καὶ κινήσεων τῷ ἐκφύγει καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ ἐπὶ πολὺ. Ὁ Σωτήριος πάντοτε μὲ τὸ μειδιᾶμα εἰς τὰ χεῖρῶν προσεπάθει, χορεύων πάντοτε μετὰ τῆς Ἑλένης τὸν Κ α ρ σ ι λ α μ ᾶ ν νὰ συλλάβῃ αὐτήν. Ἄλλ' ἐκείνη, ὅτε ὁ Σωτήριος ἐπλησίαζεν αὐτήν, ἐφαινότο ὡς πτηνὸν φερούμενον μὴ συλλαβῆθῆ· ἀλλ' ὅτε ἐκείνος ἐπλησίαζε λίαν αὐτήν ἕτοιμος νὰ τὴν συλλάβῃ καὶ νὰ τὴν ἐναγκαλισθῆ, αὕτη διὰ ταχείας περιστροφῆς τῷ ὑπεξέφυγε καὶ εὐρίσκατο μακρὰν αὐτοῦ. Αἱ κινήσεις ὅμως αὐτῆς, οἱ ἐλιγμοὶ τῆς, ἡ χάρις μεθ' ἧς ἐκράτει τὴν κεφαλὴν τῆς καὶ τὰς χεῖρας τῆς ἐπὶ τῆς μέσης· ὁ ρυθμὸς τῶν θεματισμῶν τῆς μετὰ τῆς μουσικῆς, οἱ τρόποι τῆς, ἡ ὠραιότης τῆς τέλος, τοσοῦτον ἐμάγευσαν τοὺς προσκεκλημένους, ὥστε τὰ εὖγε καὶ τὰ χειροκροτήματα ἔπασαν βραχδᾶτα ὅτε ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Σωτήριος, κεκοπιακότες πλέον, ἐπαύσαν τὸν χορὸν, ἀφ' οὗ ἐνοεῖται, ἐπὶ τέλους ἡ Ἑλένη ἀφῆθῃ νὰ συλληθῆ ὑπὸ τοῦ κυναγούτου αὐτῆν Σωτήριου.

Ἦτο πλέον μία μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὅτε ἐπαύσαν ὁ χορὸς καὶ οἱ προσκεκλημένοι ἀναχώρησαν.

—Νὰ ζήσετε ὡσὸν τὸν Μεθουσία, ἔλεγεν πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς νεονύμφους οἱ μάλλον γαμματισμένοι καὶ πάντα εὐτυχισμένοι καὶ νὰ κάμετε παιδιὰ ὡσὸν τὸν Ἰακώβ.

Προσέπιοντο δὲ μὲ μυρίας εὐχαριστίας ἐπιταί: εὐχαί: των ὑπὸ τοῦ Σωτῆρη καὶ τῆς Ἐλένης.

(ἀκολουθεῖ)

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

ΤΟ ΡΟΔΟ.

(Μίμησις)

Ἐρωτευμένο 'ς τὴν ὀμορφίᾳ του, Καθρεφτίζεστανε ῥόδο ἀνθηρὸ Στὸ ποταμάκι, ποῦ στὰ πλευρά του, Καθάριο ἐκύλας κρύο νερό.

Φυσαίει ἔξαφνα σκληρὸ ἀγέρακι, Τὸ ῥόδο τρέμει σιτὴν ῥοδαριὰ, Πέρτουν τὰ φύλλα του στὸ ποταμάκι, Ποῦ πρώτα τὸδειχνε τὴν ὀμορφιά.

Τὸ ῥέμμα φεύγοντας, τὰ συνεπαίρει, Καὶ τρέχει ἀνήμερο μ' ἀδιαφορίᾳ! Ἔτσι καὶ ὁ χρόνος, ἡ λύπη σέρνει Στὰ ῥέματά της τὴν ὀμορφιά.

Ζάκυνθος 1879.

ΔΙΟΝ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

(συνέχεια καὶ τέλος)

Γ'.

Μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἃς περιήλθεν ὁ Longfellow ἐν ταῖς ἐπανειλημμέναις αὐτοῦ περιηγήσεσιν, ἰδιάζουσιν αἰσθητὴν ἐνεποίησαν αὐτῷ ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Γερμανία. Τὰς χώρας ταύτας διέδραμε μετὰ τῆς συμπαιθείας τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ἱστορικοῦ, τῆς περιεργίας τοῦ ἀρχαιοδιδίου, τὰ δὲ μνημεῖα αὐτῶν ἐμελέτησεν, οὐ μόνον ὡς πρότυπα καλλιτεχνίας, ἀλλὰ καὶ ὡς τὰ διδασκτικώτερα σχόλια τῶν ποιητικῶν τῶν ἐθνῶν ἐκείνων ἀριστουργημάτων, ὧν φαίνονται πολλάκις ἐν ἐκτυτοῖς ἐρμηνεύοντα καὶ ἀποτυπῶντα τὴν ἐμπνευσιν, ὡς αἱ ἐν τῷ βιβλίῳ εἰκόνες ἐξηγουσίν ἐνίοτε σαφέστερον τὴν ἐνοιαν τοῦ κειμένου. Ἐντεῦθεν προέκυψαν, ἐκτός λυρικών τινῶν στιχουργημάτων, τρία ἐκ τῶν ἐκτενεστέρων ἔργων

τοῦ ἡμετέρου αἰδοῦ: ἡ μεταφράσις τῆς θείας Κωμωδίας τοῦ Δάντου, τὸ δραματικὸν δοκίμιον ὁ Ἰσπανὸς Φοιτητῆς καὶ τὸ ἔτερον ἐπιγραφομένον ἡ Χρυσὴ Φημηγορία.

Ὁ Ἰσπανὸς Φοιτητῆς περιλαμβάνει ἐν ἐκτυτῷ βίᾳ τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ὁ ποιητὴς ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἐπισκέψεώς του, ἐκ τῆς μελέτης τῶν τῆς χώρας ταύτης ἡθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ἐκ τῆς ἐμβριθοῦς γνώσεως, ἣν ἐκτήσατο, τῆς γραμματολογίας της. Οὐχὶ ὑπὸ ξαναγοῦ, ἀλλ' ὑπὸ γήγους ὀδηγούμενος, διερχόμεθα ἐρ' ὅσον τὸ πῆγμα αὐτοῦ ἀναγινώσκοντες, τὴν ἐπαγωγὸν καὶ ἰδιοῦρθετον χερσόνυσσον, ὁσφραϊνόμεθα τὸν ἀέρα ἐκεῖνον, ὃν μυροβολοῦσιν αἱ πορτοκαλαὶ καὶ τὰ ἰάσμινα, διαβαλλόμενοι παρὰ τὰς ὑπαιθροῦς ἐκείνας αἰθούσας, ἐφ' ὧν πολλάκις δὲν τολμᾷ νὰ ἐπιχύσῃ τὸ φῶς του πολυέλαος ἡ λαμπτήρ, ἄτε ὑπὸ τῆς σελήνης καταυγαζόμενων, καὶ ὅπου τὰ κάτοπτρα καὶ τὰ ἄλλα σκεύη τῆς πολυτελείας στήριζονται ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων ἢ τοῦ στελέχους τῶν ἀνθέων, θεμελιούμεθα ὑπὸ τῶν ἀραβουργημάτων τῶν μαυριτανικῶν πύργων, καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τῆς φαντασίας ἡμῶν ἐλαττωόμενοι τὸ μινύρισμα πηλοσφαιροῦ βύακος ὡς τὸν γόον ἐρωτολήπτου μωαμεθανίδος ἀναμενούσης τὸν ἐραστὴν αὐτῆς καὶ ἀνακρινούσης εἰς τὰ ῥόδα τοῦ κήπου της τὴν ἀγωνίαν τῆς προσδοκίας της. Τὸ δραματικὸν τοῦτο δοκίμιον ὑπεκφεύγει πάντα τεχνικὸν κανόνα, πάντα παραδειγμένον γραμματολογικῶν τύπων. Μάτην ἀναζητεῖ τις ἐν αὐτῷ τὰ ἀπαραίτητα τοῦ δράματος σοικεῖα: αἱ σκηναὶ δὲν ὑπερτεταῖ τὴν γενικὴν οἰκονομίαν τοῦ ἔργου ἐξελισσόμενοι βαθμυδῶν τὴν δράσιν, ἀλλ' ἐπιπροστίθενται ἐπαλλήλως ἄνευ ἄλλου λόγου ἢ τῆς χρονολογικῆς αὐτῶν τάξεως. Τὸ τοιοῦτον, ὅπου πᾶς τις πρέπει βεβαίως νὰ θεωρῇ ἐλάττωμα, εὐαρμωστεῖ, τὸ καθ' ἡμέας, πληρέστατα εἰς τὸν ἰδιάζοντα τοῦ ἔργου τούτου χαρακτηθῆρα. Ἐν αὐτῷ ὁ Longfellow δὲν ἠθέλησε νὰ παράσῃ ἡμῖν τὸ μέτρον τῆς δραματικῆς αὐτοῦ δημοιογικότητος, ἀλλ' ἐν γοργῇ σειρᾷ διαλόγων νὰ ἐκτυλίξῃ τὸν ἰσπανικὸν βίον καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς γραφικὰς ἀπόψεις. Ἐν αὐτῷ ὁμοιωματικῶς ἀπεικονίζεται ὁ ἀγέροχος μεγιστὰν ὁ καλύπτων τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως του, ὁ νομίζων ὅτι τὰ πάντα ὀφείλουσι νὰ κύπτωσιν ἐνώπιον τοῦ τίτλου καὶ τοῦ ἐκλήντιου του, ὁ ὁρμῶν εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἀπροσταταῖτου νεάνιδος μετὰ τῆς αὐτῆς ἕξεως, μεθ' ἧς πολεμεῖ τοὺς Γάλλους ἐν Παυζῇ ἡ ἐν Ἄγιφ Κορνιῖνῳ: ἐν αὐτῷ περιγράφεται ἀκριβῶστα ὁ χαρακτήρ τοῦ σπουδακετοῦ ἀνταλλάσσοντος πολλάκις τὸ δίπλωμα τῆς Σαλαμάγκας πρὸς τὴν λεπίδα τοῦ Τολεδου, ἢ τὸν πολυτύπων μινδυῶν τοῦ νυκτοπόρου πρὸς τὴν ποδῆρῃ τοῦ ἐπιστήμονος τῆβεννον, οὐχὶ δὲ σπανίως δύο γνοῶδεις ὀφθαλμοὺς ἀνδαλουσίου σειρήνος πρὸς ὁ-

λους τοῦ: ἄστρας, οὐ: ἀναγράφει ἡ κοσμογραφία του: ἐν αὐτῷ παρὰ τὰς ὁμάδας τῶν φερσίωνων ἀθιγγάνων διέρχονται οἱ ὀνηλάται διακρόπτοντες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δι' εὐσεβοῦς ἐπικλησεως τὰ πρός τὰ ὑποβύγια αὐτῶν προτρεπτικὰ ἐπιφωνήματα, εἰτε ἀπλᾶ ἐκ φωνῆς μόνον, εἰτε σύνθετα ἐκ φωνῆς καὶ ὑλοκοπημάτων ἐν αὐτῷ διακρινόμενοι τὸν ἐραστὴν πειρώμενοι νὰ στηρίξῃ ἐπὶ τοῦ τοίχου περιλημμένης οἰκίας τὴν μεταξίτην αὐτοῦ κλίμακα: ἐν αὐτῷ ἀκούει τις τὴν νυκτ.συναυλίαν, ἧς οἱ φθόγγι φαίνονται ἡ ἑσπερίωνος λαλαῖα τῶν ἀκτινῶν, ἃς ἀναθῆν τοῦξεί: ἡ εἰς τοῦς ἀραγᾶς προσμεσιδίσω σελήνη. Ὁ ἔρω: φοιτητοῦ καὶ ἀθιγγανίδος, ἦν μάτην προσπαθεῖ νὰ παραπέσει θεοθύπλουτος εὐπαιδὴς ἐρ' ἐνός, καὶ σαληροτράχηλος ὁμόφυλος: αὐτῆς ἀρ' ἑτέρου, αἱ ἐντεῦθεν προκύπτουσαι ἀντιζηλαί, παρενοήσεις καὶ περιπέται, —ταῦτα μετὰ τινῶν ἐπισοδίων ἀποτελουμένων τὴν ὑπὸ τῶν τεχνουργημάτων ἀποκλινομένην τοπικὴν χροιάν, ἐκτυλίσσονται ἐν τῷ δραματικῷ ἔργῳ τοῦ ἀμερικανοῦ ποιητοῦ. Πλὴν καὶ ἐνταῦθα τὸ λυρικὸν στοιχεῖον, πρωτεύον τοῦ καθαρῶς δραματικοῦ, κατακραίνεται ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐπικρατῆσει, ἀνὰ μίσον δι' τῶν διωγμῶν, οὓς ὄρισταται ὁ ἐν τῷ ποιήματι περιγραφόμενος ἔρω, ἀνὰ μίσον τῶν ἀγώνων καὶ κινδύνων τῆς: πολλὰκις ἐξ ἀνθρωπίνης δολιότητος ἢ μοιραίου δυστυχήματος ταλαιπωρούμενος θυάδος, πρὸς εἶχε ἡ γαλήνη ἐκείνη, τὸ κινουμένον ἐκείνο χρώμα τοῦ, καθὲ τὴν γραμικὴν τοῦ Δάντου ἐκφρασιν, ἀντατολικῶ σαπείρου, τὸ κατιγυθὸν πάσης σκιάς καὶ θέλγον τοὺς ὀρθακμεῦς ὅταν ἐπὶ αὐτῶν ἀναβρῆ τὸ δάκρυ. Ἐν τῷ ποιήματι τοῦτῳ ὁ ποιητὴς ἀπεταμίευσε πλεῖστα τῶν εὐγενιστέρων αὐτοῦ ἰδανικῶν, πλεῖστα τῶν εὐγενιστέρων αὐτοῦ πεποιθήσεων: ἐν αὐτῷ ἡ γυνὴ δὲν θεωρεῖται ποτὲ καθ' ὀλοκληρίαν καταπεσοῦσα, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῇ ἐξαρχειώσει της δικτηροῦσας, ὡς ὁ ἐτίθων ἐν τῷ σκότει ἀδάμας, ἐγγίγγον εἰς τῆς ὑπερτέρας αὐτῆς φόνεως, ἄσβεστον τινα ἀκτίνα τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου φωτός, ἐξ οὗ φαίνεται πλασθεῖσα: ἐν αὐτῷ ὁ ἔγγυματός ἐραστής δὲν φοβεῖται τὴν νοσητὴν ἐκείνην ἀνισότητα, ἀνέναντι τῆς: ὅποιος φρικώσιν οἱ ἐν ταῖς μνηστορικαῖς, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ πραγματικότητι, μελετήσαντες: τὴν γυναικα. Ὁ ἐραστής: ὅστος ὁμολογεῖ εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς μαθήσεως αὐτοῦ διελίσσαν νεάνιδα ὅτι ὁ πεπερασμένος νοῦς ὑπόκειται εἰς ἐξάντηλιν, ἐνῷ ἡ ἐρῶσα ψυχὴ ζενίζει τὸ ἀπειρον, — ὅτι ὁ μελετῶν ἀνήρ, ὁ προσπαθῶν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης κατέχεται πάντοτε εἰς τὰ θᾶθη ἦγον εἰς τὸ σῶτος, ἐνῷ ἡ ἀγαπῶσα γυνὴ φοβεῖται πάντοτε εἰς τὰ ἀνεῖ ἦγον εἰς τὸ φῶς, — ὅτι ὁ εὐπαιδευτος: μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἢ ὡς πυγμαῖος: μεταξὺ

γγάντων, ἐνῷ ἡ γυνὴ ἢ ἀληθῶς ἐρῶσα δύναται νὰ κληθῇ ἡ πρώτη τοῦ φύλου της. Οἴκοθεν ἐνοεῖται ὅτι ἡ τοσοῦτον δοκιμαθεῖσα νεανὶς ἀμείβεται τέλος: ἐπὶ τῇ εὐσταθείᾳ καὶ πίστει αὐτῆς, συζυγνυόμενὸν ἢ λατρευόμενον προτητὴν καὶ παραβάλλουσα ἑαυτὴν μετὰ περιπαθῶς φιλαρεσκείας πρὸς τὸ καλλιέλαιον πηνόντης, αἰχμαζῶτων ὡς αὐτῇ καὶ ἐν φυλακῇ κλεικτεμένον, πλὴν ὑπὸ περιλημμένου δεσμοφιλοκατοῦμενον: ὁ δὲ ἐραστής, ὁ κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῇ εὐραντάου ἀθιγγανίδος, εὐσυνείδητος ἐκείνος κλέπτης, ὁ: τις ἀραζῶν ἐκ τῶν χειλέων της: τὸ φίλημα κλέπτει, ὅτι δίδει, παραμυθεῖ τὸν φλεγμίνουσαν καὶ πάντοτε ἀπληστον ἐρωτος καρδίαν του, ὡς ἡ ἀχύνουσα ἐκείνη ἔμμορ, ἥτις, ὅτω μᾶλλον ἀπορροφᾷ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, τόσω περισσότερο ἐπιτείνει τὴν δίψαν της. Ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται καθ' ὀλοκληρίαν ἐν τῇ Χρυσῇ Φημηγορίᾳ (the Golden Legend), διαλογικῶ ποιήματι πάλυ ὁμοιάζοντι πρὸς τὰς σκανδικὰς ἐκείνας παραστάσεις τοῦ μεσαιῶνος τὰς καλουμένας Μυστήρια, ἐν οἷς, κατὰ τὴν προσορὴν τοῦ Lope de Vega ἐκφρασιν, ἐξετυλισσάτο ἀνίστη ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς Γενέσεως: μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς Κρίσεως, καὶ ἄπρ ὑπὸ τῶν τεχνουργημάτων ἠωροῦντων ὡς τὰ πρῶτα ἀμορφα δοκίμια τῆς γεωτέρας δραματουργίας. Τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἡλίου τῆς μεσημερίας διαδέχεται ἐνταῦθα ὁ ἀφραγῆς τοῦ ἑσπᾶ ὀρίζων, τὰ δὲ πεποικιλμένα τῶν Ἀραβῶν μέγαρα, μεσιδῶνται εἰ καὶ νῦν ἐν τῇ μενώσει των ὡς παρθένοι ἐγκαταλειμμένα ὑπὸ τῶν ἐραστῶν των, ἀλλὰ πάντοτε διατηροῦσαι τὸ κάλλος των καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γοητείας, καταλείπουσαι τὴν θέσιν των εἰς τὰ συναρρωμαμένα φρούρια τῶν σιδηροχρῶρων ἐκείνων τῆς Γερμανίας τιμκροῦσων, τῶν ἐμπλησάντων τρόμου καὶ ἐκπλήξεως τὸν κόσμον ἀπαντα, ἄτινα ὀρθοῦνται εἰς ὡς γίγαντες ἠτηθῆναι μὲν πλὴν οὐχὶ καταβληθῆντες. Ἐν τῷ ποιήματι τοῦ Longfellow, πραγματικῇ ἀποθήκη μεσαιωνικῶν παραδόσεων, ἡγεμῶν τις, ἄλλοις τις Φαῦστος μετὰ θυρεῦ καὶ οἰκοσμήμου, μάτην προσπαθεῖ ἀρ' ἐνός μὲν νὰ κατευνασῇ τὴν ὑποδοκτικῶν φλόγα τῶν διατρέχουσων τὰς φλέβας του καὶ ἀναπειποῦσαν λοιμωδῆς ἀνεπιμιξίας: εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, ν' ἀνακωπηρῆσῃ δ' ἀρ' ἑτέρου τὴν κωεδίαν του μεταβληθεῖσιν εἰς τέναρρος, τῆς ἀπογοητεύσεως: καὶ τῆς ἀπελπίσεως τὸ ἐδιδίκτημα. Οὐδὲν φάρμακον δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὴν φοβεράν ταύτην νόσον διανοίας: ἀνεπὶ στροβιλιζομένης καὶ ἀβλυθθέντων ἢ νεκρωθέντων αἰσθητηρίων αὐδὲν δύναται νὰ πρᾶξῃ τὴν πικρίαν τῆς ἀνεμνήσεως: ἐσθίνας, ἥτις, κατὰ τὴν ἐρωτολήπτου τοῦ Moore ὁμοιωμένην, κρηγορεῖ εἰς τὸν ἀνηρωπον τόντην ἀποκτετᾶν εὐδαμοῖναι ἠρηνοῦντα, ὁμοίως πρὸς τὸ ἐκ τῶν μεκρυνθέντων φύλλων τοῦ ῥόδου ἐξαγόμενον ἀρωμα, ἀλλ' ἥτις

κατὰ τὸν μονάζοντα τοῦ Longfellow φαντασιό-
 κέπον, ἐπιτείνει τὸ ἄλλος τοῦ δυστυχούτος, τοῦ
 δυναμένου μὲν ν' ἀναδημιουργήσῃ ἐν τῇ νύκτι
 μὴ αὐτοῦ πάντα τὰ πρὸς τὴν παρελθούσαν
 εὐτυχίαν σχετιζόμενα ἀντικείμενα, τοὺς ἀφύ-
 χους ἐκείνους μάρτυρας μιᾶς στιγμῆς βακχίας,
 πλὴν ἀδυνατούτος ν' ἀναδημιουργήσῃ ἑαυτὸν, διότι
 δὲν δύναται νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν παράχρον αὐτοῦ
 ψυχὴν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀπολεσθείσης ἐκείνης ἀρ-
 μονίας. Ἐν τῇ δαινή ταύτῃ ἀγωνία ὁ ἡμέτερος, ἐν
 ἐγκατέλιπον αἱ φίλοι του, καὶ εἰς ὃν περιδεῶς
 ἐμβλέπουσιν αἱ ὑποταεῖς αὐτοῦ, κινεῖ τὴν ἀ-
 κράτητον συμπάθειαν ἀγροδιαιτίου παιδίσκης, ἡ-
 τις, μαθεύσα ὅτι ὁ τοσοῦτον δικιμασθεὶς οὗ-
 τος ἀνθρώπος δύναται νὰ περαιοῖ τὸν βίον
 τοῦ εὐδαμονέστερου ἐὰν παρθένο; τις προσενέγκῃ
 ἐκυτὴν ὀλοκαύτωμα ὑπὲρ αὐτοῦ, προβαίνει ἀμέ-
 νως εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην ἐθελουσίαν. Ἐν τῷ
 ποιήματι τοῦτο, ὡς ἐν πανοράματι παρελαύ-
 νουσιν ἐν ἀκατασχέτῳ γοργότητι ὅλα τοῦ με-
 σοκίμου; τὰ ἰδιαίτερα γινώσκοντα ἐνθεν μὲν ἐ-
 νόπιον ἡμῶν ἀνίσταται ἐν ὅλῃ αὐτῇ; τῇ με-
 γαλοπρεπέῃ ἢ μητροπόλει τοῦ Στρασβούργου
 μετὰ τῶν διαγωνίων τόπων τῆς ἀψίδος τῆς, ἐ-
 φ' ἧς διέρχονται ὡς θεαλλώδης πνοὴ ἀνέμου
 τὰ πνεύματα τῆς κολάσεως, μάτην περιώμενα
 ν' ἀποσπᾶσιν τὸν σιδηροῦν σταυρὸν, ὅστις φαί-
 νεται προκαλὼν τὰς ἀγόνους προσπάθειάς των
 ἐνθεν δὲ ὀρθοῦται μὴν, ἐν ἣ ὀπτανται το-
 σοῦτοι πόθοι καὶ λιμνάζουσι τοσαῦτα διέ-
 νοικί ἐν ἀμισγρῷ ὄνειροπολήσει τὸ κράνος τοῦ
 ἱπποῦ ἀναμηνύεται μετὰ τοῦ ἀέρου τοῦ μονα-
 χοῦ, αἱ ἰδονται τῶν φρουρίων ἐπέλξει μετὰ τῶν
 πολυρῶν ὕλων τῶν γοθικῶν ἐκκλησιῶν. Διε-
 ξερχόμενος τὸ ποίημα τοῦτο ὁ ἀναγνώστης αἰσθάνε-
 ται ἑαυτὸν μεταφερόμενον εἰς μεταθρησκίον τινα κό-
 σμον, ὅπου αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ ἐγκλημάτα, ὁ
 σταυροφόρος καὶ ὁ ἀληθιστής, αἱ λογομαχίαι
 καὶ τὰ βασανιστήρια, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ στοι-
 χεῖα ἀντικυκλόμενα ἐν πυρετώδει κατερχομένη,
 εἰς ἣς μέλλει νὰ προκύβῃ ἡ ἡβή; νέας ἐποχῆς.
 Δ.

Δὲν ἐπιλαμβάνομεθα ἐκτενῶς τοῦ ἐπι-
 κού τοῦ Longfellow ποιήματος, τοῦ "As me as
 π ο ὕ Χ ι α β ὸ α, ἐπιτυχῶς καὶ εἰς τὴν ἐλ-
 ληνικὴν μεταφρασθέντος, ἐν ᾧ ποιητικὴν μορ-
 φὴν περιβάλλοντα αἱ ἀπρηχοίμενα τῶν ἐ-
 ρυθμοδῶμων παραδόσεις; καὶ τὰ τραγουήματα τῆς
 ἰνδικῆς μυθολογίας. Ὡς πρὸς τὴν ἐποποιίαν ταύ-
 ται παραδεχόμεθα κατ' ὀλοκλήριαν τὴν γνώ-
 μην, οὐχὶ τῶν ἀγγλων τεχνουργῶν ἐξαιρούν-
 των τὴν τέχνην, μεθ' ἧς ὁ ποιητὴς ἀπεικονίσει τὸν
 θαυμασμὸν τῶν πρωτογενῶν ἐκείνων φυλῶν ἐν τῷ
 μέσῳ τῶν καταπληκτικωτέρων τῆς φύσεως φαινο-
 μένων, καὶ τὰς ἐντεθεῖαι ἀπορρέουσας ἀπερίττους ἄλ-
 ληγορίας, ἀλλὰ τὴν γὰρ τινὸς λογίου ἰδιαζόν-
 τος περὶ τὴν ἀγγλικὴν γραμματικολογίαν ἀσχολου-
 μένου, καὶ μὴ τᾶσόντος, εἰς θέσιν ὑποχρῶν ποιη-

μα χρῆζον τοσοῦτων σημειώσεων καὶ ἰδικῶν
 γλωσσῶν, οὐχὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων, ἀλ-
 λ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ φιλοπονηθέντος. Πα-
 μερχόμενοι λοιπὸν τὸ ποίημα τοῦτο καὶ ἄλλα
 τινὰ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν εἶδους, ἀλλ' ἐλάσσονος
 λόγου ἕξια, μεταβαίνομεν εἰς τὸν πλουσιώτη κῆ-
 ρον τῶν λυρικῶν καλλιτεχνημάτων τοῦ ἀμε-
 ρικανοῦ αἰδοῦ, ἐν οἷς ἐξέχουσι τὰ πλεονεκτή-
 ματα τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἰδιοφυίας. Ὁμολο-
 γούμεν ὅτι μετὰ τὸν τοσοῦτον ἀνθέαν, εἴτε δια-
 νοιγόντων τοὺς κάλυκας αὐτῶν εἰς τὴν λαμ-
 πηδῶνα μεσουρανοῦτος ἡλίου, εἴτε ἀναδιδόντων
 τὸ ἀβρὸν αὐτῶν ἀρωμα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡ-
 ρεμίας διαστέρου νοκτός, αἰσθανόμεθα ἀμνησ-
 τῶν περὶ τὴν ἐκλογὴν. Οἱ τίτλοι τῶν ποιημά-
 των τούτων, ἄτινα ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε διάφορα συμ-
 πλέγματα, ἐπὶ τὸ ῥομαντικώτερον ἐπινοη-
 θέντες, ἐμφαίνουσιν ἀριθμῶς τὴν σχολὴν, εἰς ἣν
 ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ὑπάγεται· πλὴν οὗτος,
 ἀποστέρων τὸ παραδειγμα πολλῶν ἐν γραμ-
 ματολογία ὁμορρόνων του, οὐδέποτε παραμελεῖ τὴν
 ἐξωτερικὴν περιβολὴν τῶν καλλιτεχνημάτων του,
 βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴγνη τοῦ Οὐγκὸ ἐπανα-
 στάτου κατὰ τὰς ἰδέας, ἀκαδημαϊκοῦ κατὰ
 τὸ λεκτικόν. Αἱ λυρικαὶ αὗται ποιήσεις τοῦ Long-
 fellow δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς μουσι-
 κὸν ὄργανον, οὗ ἐκαστὴ χορδὴ ἰδίᾳ ἀναδίδει
 διάφορον ἦχον, ἀλλ' οὐ ἄσπασαι αἱ χορδαὶ συλ-
 λήθῃν κρουόμεναι ἀποτελοῦσιν ἐν μόνον μέ-
 λος, μίαν μόνον ἀρμονίαν. Οὕτω ἐν ταῖς Φω-
 ν α ῖ ς τ ῆ ς Ν υ κ τ ὸ ς ἐπικρατεῖ βεβωδῆς τις
 νηνεμία, ἣτις μᾶλλον ἢ ἐν παντὶ ἄλλῳ κατα-
 ρίνεται ἐν τῷ στιχοῦργηματι ἀποκαλουμένῳ
 τὰ "A ν θ η, ἐν ᾧ οἱ ἄστερες οὗτοι τῆς γῆς πα-
 ραβάλλονται πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ στερωμά-
 τος, καθόσον καὶ οὗτοι καὶ ἐκείνοι ἀπαρτίζου-
 σιν μέρος τῆς παγκοσμίου ἐκείνης ἀρμονίας, ἣτις
 κατακρηνοῖ ἐν παντὶ ἐγκεφάλῳ καὶ ἐν πάσῃ καρ-
 δίᾳ, ἀλλ' ἣτις ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ τῇ καρ-
 δίᾳ τοῦ ποιητοῦ μεταβάλλεται εἰς πυρετὸν καὶ
 εἰς φρενήτιδα. Οὕτω τὸ ἄλλο ποιητικὸν σύμ-
 πλεγμα ἀποκαλούμενον Σύ μ μ ι κ τ α διαπνέει
 αἶρα συμπάθειας πρὸς πᾶν ὅτι, μοχθεῖ, πά-
 σχει καὶ μεταρριπύεται ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐνταῦ-
 θα τὸ ἔταστικὸν τοῦ ποιητοῦ ὅμα διαβλέπει τὸν
 ῥομαντικὸν καὶ ἀκαταπόνητον σιδηρογῶν θεωροῦ-
 νον περιεργῶς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ σχολείου ἐπινοη-
 ῶν νων παιδῶν, καθήμενον ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν
 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀπομάσσοντα διὰ τῆς τυ-
 λώδους αὐτοῦ χειρὸς ἐν δάκρυ, ὅπου ἡ φω-
 νὴ τῆς ἀδούσης; θυγατρὸς τοῦ ὀνομινησθέντος αὐ-
 τῶν τῆν εἰς τὸν παράδεισον ἀποπέτασαν μητέ-
 ρα τῆς;—ἀλλὰ οὐ ἐν μέσῳ τῶν ἑκτινῶν τῆς σε-
 λήνης ὁ ποιητὴς ἐνθυμῶσαι τὸν Ἐνδυμίωνα, ὅταν
 ἐν παραπλησίᾳ νυκτὶ ἐρωσάτις τὴν ἠσάθησθαι αὐ-
 τῶν, κοιμώμενον καὶ μὴ ὄνειροῦμενον τὸ πρὸς αὐτὸν φί-
 λον τῆς; ἐν δὲ τῇ ἀλληγορικῇ ταύτῃ εἰκόνι διο-
 ρᾶ τὸν ἀληθινὸν ἔρωτα προσερχόμενον ἐν σιγῇ καὶ

ἀπροσδοκῆτως πρὸς τὸ περιληφένον, τὸ ἴσως οὕ-
 καν τῇ τοικίτην μακροπρότητα ὑποπειθῶν, καὶ
 περαινῶν τὸ στιχοῦργημα διὰ τοῦ ἐξῆς; τετρα-
 στίχου, τοῦ περιλαμβάνοντος παρηγορίαν,
 τῆς ὁποίας ὁ φιλάνθρωπότερος τῶν θνητῶν δὲν
 δύναται νὰ ἐπινοήσῃ ἡδυτέραν καὶ ἰσωτέραν.

No one is so accursed by fate,
 No one so utterly desolate,
 But some heart, though unknown,
 Responds unto his own.

(Οὐδένα τοσοῦτον κατηράσθη ἡ τύχη, οὐδεὶς
 δύναται νὰ ἦναι τοσοῦτον ἀπληξιμένος, ὡς τε
 καρδίαις, καίτοι ἀγνωστος, νὰ μὴ ἀνταποκρίνηται
 εἰς τὴν ἰδικὴν του.)

Ἐν τῷ αὐτῷ συμπλέγματι ποιημάτων ἀπο-
 θαμαζόμεν τὸ ἄριστον ἴσως τῶν λυρικῶν τοῦ
 Longfellow καλλιτεχνημάτων τὸ ἀποκαλούμενον
 Excelsior, ἐν ᾧ ὁ ποιητὴς ἠθέλησε ν' ἀ-
 πεικονίσῃ τὸ ἰδεώδες μετακρίσιον ψυχῆς, ὀργώ-
 σης πρὸς πᾶν τὸ ὑψηλὸν καὶ ἔξοχον, ἐν τῷ
 προσώπῳ νεανίου ἀναρρήχουμένου ἐπὶ τῶν χιονο-
 σκεπῶν Ἄλπεων, κρατούτος; σημαῖαν ἐν ἣ ἀνα-
 γράφεται μία μόνη λέξις Excelsior, καὶ τέλος
 καταβαλλομένου ὑπὸ τῶν στοιβίδων τῆς χιόνος,
 ἣτις αὐτὸν μὲν ἐκτείνει ἄπνου, ἀλλ' ἀδυνατεῖ
 ἐν' ἀποσπᾶσιν ἐκ τῆς παγρᾶς; χειρὸς του τὴν ση-
 μαίαν ἐκείνην, ἐν ταῖς πτυχαῖς τῆς ὁποίας ἀπο-
 θνήσκει ὡς στρατιώτης ἐν πολέμῳ.
 Ἰδιαίτους μεγάλους περιβάλλεται ἄλ-
 φλο στιχοῦργημα ἐπιγραφόμενον τὸ Πα λ α ἰ ὶ ὸ ν
 ἐ π ἰ τ ῆ ς κ λ ἱ μ α κ ο ς ὄ ρ ο λ ὄ γ ι ο ν, οὗ
 ἀπὸ τῆς ἐμπνευσίης ἠρόσθη ὁ ἡμέτερος αἰδοῦς ἐκ-
 αὐτοῦ γάλλου ἱερὰ κηρύκος Bridaine, παραβαλόν-
 τος τὴν αἰωνιότητα πρὸς ὀρολόγιον, οὗ τὸ ῥυθ-
 μότροχον ἐν τῇ ἀενοῶ καὶ διαδοχικῇ αὐτοῦ τα-
 κταντούσης ἐκπέμπει τὰς δύο ταύτας λέξεις πᾶν-
 ἰστατα! οὐδ' ἐποτα! οὐδ' ἐποτα! οὐδ' ἐποτα!
 Τοιοῦτόν τι ὀρολόγιον ἀρχαῖας ἐπαύ-
 κηλικῶς ἐκρέει ἐκ τῆς δρυΐνης αὐτοῦ θήκης τὰς
 δύο μοιραίας ταύτας λέξεις ἀμετάβλητον ἐν τῇ
 ἐπιήμερῳ τῆς χαρᾶς καὶ ἐν τῇ τῆς θλίψεως,
 ἀμέτοχον τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκτυλιχθεισῶν πε-
 ριπέτων, μὴ ἤχησαν ζωηρότερον ὅταν παρ' αὐ-
 τῶν ἤμαζον σφριγῶντες; μεῖραιες ἢ αἰδημόνος
 ὀδύειεν εἰς τὴν γαμήλιον παστίδα εὐελπίς; νύμ-
 φη, οὐτε πειθίμω; παραλλάξεν τὸν φθόγγον του ὀ-
 φταν ἀπάναντι αὐτοῦ ἐξέταθη τὴν νεκρικὴν του
 σινδῶνα περιβεβλημένος ὁ ἄλλοτε ἀκαμῶς; τῆς
 ἐπιπέδους ἐκείνης; δεσποτίας.

Δὲν δυνάμεθα βεβαίως κάλλιον νὰ περᾶνω-
 σῶμεν τὴν περὶ τοῦ ἀμερικανοῦ ποιητοῦ ἡμετέ-
 ρου μελέτην ἢ παρατιθέντες ἐν τῶν χαρῆς ἐ-
 λεικῶν αὐτοῦ ποιημάτων τῶν ἀποτελούντων μέ-
 ῶς τῆς πρώτης ὀμάδος τῶν Δ ι α β α τ ι κ ῶ ν
 Ἠ τ η ν ὶ ὸ ν, ὡς εὐρύστατα ἀπεκάλασε τινὰ τῶν

στιχοῦργημάτων του ὁ Longfellow. Οἱ στίχοι οὗ-
 τοι, οὗς πᾶς ἀγγλὸς ἢ ἀμερικανὸς τυχὸν ἐπι-
 μελημένης; κάπως ἀγωγῆς γινώσκει ἐκ στή-
 θους, καὶ οἷτινες φαίνονται χαλκευθέντες διὰ
 ἑλεφαντίνης σφύρας ἐπὶ ἀργυροῦ ἀκίμωνος, εἰσὶν οἱ
 ἐξῆς ἐπιγραφόμενοι Ἡ ὠ ς, ὃν ἐπιτυχῆς ἔμμε-
 τρος μετάρρασις καταχωρηθήσεται ἐν τῷ προσεχῶτι
 φυλλάδιῳ.

A wind came up out of the sea,
 And said, «O mists, make room for me».
 It hailed the ships, and cried, «Sail on,
 Ye mariners, the night is gone»
 And hurried landward far away,
 Crying, «Awake! it is the day».
 It said unto the forest, «Shout!
 Hang all your leafy banners out!»
 It touched the wood-bird 's folded wing,
 And said, «O bird, awake and sing».
 And o'er the farms, «O chanticleer,
 Your clarion blow; the day is near».
 It whispered to the fields of corn,
 «Bow down, and hail the coming morn».
 It shouted through the belfry-tower,
 «Awake, O bell! proclaim the hour».
 It crossed the churchyard with a sigh,
 And said, «Not yet! in quiet lie».

Τοιαῦτα εἰσὶν αἱ ἐκρήτοιμοι τοῦ ὑπερωκε-
 νίου αἰδοῦ συμβολαὶ εἰς τὴν γραμματολο-
 γίαν, οὐ μόνον τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ τοῦ κό-
 σμου ἄπαντος. Ἐὰν ἡ παῖσις, ὡς πολλοὶ φρο-
 νοῦσιν, ὀφείλει ἐκτυτῆ νὰ προβάλλῃ ἐκπολιτιστι-
 κὸν τινα σκοπὸν, αἰωρομένη εἰς περιωπὴν θε-
 σμοῦ καὶ σχεδὸν ἱερωσύνης, ὀφείλομεν νὰ ὀμολογήσω-
 μεν ὅτι ὁ Longfellow λίαν εὐρύκος ἐξέπληρω-
 σε τὴν εὐγενῆ ταύτην ἀποστολήν. Ὁ ἀναγι-
 νάσκων τὰ ποιήματα αὐτοῦ βραυκαλάται ὑ-
 πὸ τῆς ἡδυότητος ἐκείνης; ἣτις κατενοᾷ-
 ζει τὴν χαριότητα τῶν ἀκαλάστων τῆς ψυχῆς
 ὀρμῶν χωρὶς νὰ ἐκνευρίσῃ αὐτήν, καὶ ἐξαιρεῖ
 τὴν ἀβρότητα τῶν συμπαιθετέρων τῆς καρ-
 δίας φίλων χωρὶς νὰ τὴν διαθέσῃ εἰς αἰσθη-
 ματικὴν ὕπνοβασίαν. Εὐσυνείδητος καλλιτέχνης,
 ἀνὴρ ἐντιμος πρὶν ἢ ἀναδειχθῆναι δάκιμος ποιη-
 τῆς, δὲν ἐξέθεσε τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ὅπως
 ὑπερτέρησεν τὴν παροδικὴν τῆς ἡμέρας φρονο-
 τριάτην, καὶ ἀπερξίσωσεν, ἀναλώμασι τῆς ἀληθεί-
 ας, νὰ ὑποκριθῆ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἄλ-
 λο πρόσωπον ἢ ἐκεῖνο, ὅπερ ἢ φύσις τῷ ὄ-
 ρισεν. Ἠπίος καὶ παρῶτος χαρκτηῖρα, θερμαι-
 νόμενος ὑπὸ τῆς οἰκίτικῆς ἐστίας, περιστοιχι-

ζόμενος υπό φίλων και θαυμαστών, δέν ηδύνατο ν' άπεικονίση τήν νόσον του αϊδιανός ως ο δύσερος Λεοπαρδής, ουτε νά εξενέγκη κατά τής ανθρωπότητος τās άρās του καταδικωμένου Βύρωνος. Τον κάλλιπον αυτού έτήρησεν άσπιλον, μηδέποτε αυτόν έμβάψας εις τον βρόδον τερατωδών σχολών· έμίστησε τά άνθη γυλάντος κήπου ή τους πλάμους ακιρτώσης καρδιάς, ουδέποτε όμως ήρίθησε τās φυσικίδας άκατονομάστων νοσημάτων περιέγραψε τήν επί του άνθους στιλβουσαν δρόσον, και ουχι τόν πυόν τόν ρέον εκ του έλκουσ. Η φύσις εδωψίλευσεν αυτῶ, ού μόνον τās έμπνεύσεις, αλλά και τόν τύπον και τήν περιβολήν των ποιημάτων του· εκ τής ποικιλοφαιάς του πηνού πτέρυγος παρελάβε τόν εύχρουν και εύστροφον του στίχου του, εκ του ψιθύρου των ρυάκων τήν άρμονίαν του, εκ του μειδιάματος ή εκ του δακρύου έρώσης ψυχής τήν έκτινα ή τήν οικίαν, εϊτινες εν αυτῶ έλληλοδικόχως διαφαινούνται. Επί του ποιητού τούτου μάλλον ή επί παντός άλλου δύναται νά έφαρμολθῆ ή χαρισιστάτη ρήσις τής φιλελληνικώτερας τών συγχρόνων τής Γαλλίας ποιητριών, υπερβαίνουσα κατά πολυ πάντα άλλον περι ποιήσεως ορισμόν, ον ή καλλιλογία δύναται νά έπινοήσῃ. Il faut si peu, si peu pour créer un poëte: Une fourmi suffit, riche de son labeur, Ou bien la goutte d'eau, quis' oublie indiscreté Aux lèvres d' une fleur!

M. MARTZOKHΣ.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ (*)

(Παράδοσις Λευκαδίας)

Αεν

Τ' έχουν τής Λίμνης τά νερά και κλαίνε κάθε βράδυ· μίνα τ' σκιάζ' ή έρμηιά τά σκιάζει τόν σκοτάδι· κρύος άγέρας δέ φυσά, τόν κούβον τά λαγκάδια, τριγύρω φλάνε πιστικοί, βροσίθουναι κοπάδια και τόν φεγγάρι από ψηλά παρηγορία τής δίνει· αλλά δέ κλαίνε τά νερά, μοιρολογῶ ή Φροσύνη.

Εκεί ποῦ τόρα τόν νερό κοιμάται μοναχό του και μέ γλυκάδα σιγαλή βροσίει· σ τόν πλευρό του βράχους άπάτητος, μεριάς άγύσισταίς γιά χρόνους και πέρνει μέσ' τόν κόρφο του άπ' τά βουνά τους κλώνους και κλαίει τήν γύρω του τής έρμηίς τά νερά ητανε μία φορά χωριστά από τά πρώτα—πρώτα.

Ήταν άγνωριστο χωριστά ποῦ μ' άδικαίς έξουσε· κλίεις δέν τώδιν' όνομα και δέν τ' μοιρολογῶσε·

(*) Παρά τόν χωριστόν Βουρραϊκό.

Ήταν κατάρα μέσα· κεί από τόν Θεό βιμμένη άπ' έμετρούσε γενεαίς, άπ' ήταν θρασυβιμμένη γίεσι τήν έστρον κλειβαί, τόσο κρυμμένοι φόνου ποῦ σκίπαζαν τά χρώματα και σφοδρανε οι χρόνοι. —Κάθε διαβάτης έπρεπε νά κινή τόν σταυρό του γιά νάχ' άλλωρα τόν κακό και δίπλα τόν Θεό του.

Τόρα· ποῖος ξερε ποιά ζωή, ποῖος θάνατος, ποῖος ξερε, εἶχε κρυμμένη δύναμη κ' έρριξε μ' άλλο χέρι μέσ' τή κατάρα του χωριστά και μιά εύχη άκούμα, σπορά καλή σ' άγνωριστο και πατημένο χρώμα και κεί μέ θάμμα θεικό έπύρωσε μιά μέρα και στάρι δίχως έρα.

Βον

Από μικρή μέσ' τά βουνά ή Φρόσω ή καυμένη λίγα μαρτίνα γύρισε σ τας λαγκαθιαίς κρυμμένη· τόν δηλινο καμμά· ποῦ σ τόν σπῆτι τ' άγνωρῶσε ψωμί νά πάρη κ' έφρουε σ τόν λόγγο εξευροῦσε. Παιδί του βράχου τ' έρμηίσε, τής νύχτας, τού χειμώνα δέν τήν εφοδίζαν βροταίς, τήν έστρον τά χιόνια, κρυφή χαρά τής μοναχῆ εἶχε σ τήν έρμηιά τής λίγα τραγούδια πύτρων ή καθαρά καρδιά τής. Γλυκό νερό... θά θώλων πριν ήλιος τόν φωτισή κάθε διαβάτης τ' άρνε νά πῆσά θά γυρίσῃ.

Καμιά φορά του πιστικοῦ τόν μάτι τ' άναμμένο τήν έπαρ' έστι ζωδερμα· γιατί συνθημισμένο όπου τήν έβλεπε συγνά νά ζῆ σ τήν έρμηιά τής τή παριστοῦσε· ήταν μικρή κ' αυτῆ κ' ή όμορφοιά τής. Μά κάπου κάπου ξείρενε λόγος μικρός γιά κείνη· —καλή κουνέλα κ' όμορφη ή Φρόσω ποῦ θά γίνῃ!

Περνοῦν τά χρόνια φτερωτά· κ' ή Φρόσω πειά μεγάλη, τή γνώριαν εις τόν χωριστά από μίαν άκρη σ' άλλα. Τής μάνας τής τήν όμορφοιά και τά φερσιματά τής 'σαν όρρανή τή δέχτηκε τάχα κληρονομιά τής· κ' όσοι γνωρίζαν σ τόν χωριστά τή σφωρεμένη έκείνη, πώς όμοιασ' έμολόγαν τής Χρυσῆς ή Φρωσύνης· κ' άκού' ελέγαν μερικοί 'σαν παραπονεμένοι· πώς σ τά βουνά νά περβατῆ θέ νά χαθῆ ή καυμένη.

Και κείνη ποῦ δέν ήξερε τόν δάκρυ τί άζίζει άρχισε τόρα πειά συχνά μοναχῆ νά δακρῶσῃ· γιατί χωρίς εἶς τόν βουνό πουλάκι νά διαβαίνῃ εδωχαιαν κάποιον κυνηγοί βαρειά άρματωμένοι νά τής κρατούν τόν πῆγμα και νά τή παραβλῆνε και γιά κυνηγῆ πρόβατα τής Φρόσως νά ζητῆνε· κη' άκούμα πειά περισσότερο, γι' αυτῆ, γιά τή καρδιά τής τής ήεραν τόν μυστικό—τό' εκλέφταν νά σφαχτά τής.

Μιά μέρα 'σαν εγύρισε σ τόν σπῆτι τής τόν βράδυ κ' έμίστησ' ο κατέρας τής τόν φωχικό κοπάδι τή πῆρε τόν παραπονο κ' άρχινισε νά κλαίῃ—συγχώρα με, πατέρα μου, μ' εκλέψανε, τού λέγει· πατέρας ποῦ λογάριζε τά γίδια του, τ' άρνιά του,

όμοια μέ τή γυναίκα του, όμοια μέ τά παιδιά του, —Συρε μωρή—τήν έσπρωξε, τήν έδειρε σ τόν χρώμα τ' αιμάτωσε τά στήθεα τής, τόν έμαύισε τόν σώμα· —συρε μωρή, κ' άλλοι άπὲ σε, αν θά σέ ίδω μπροστά μου, πριν φέρῃς όσα μουλέψαν άχέρια τά σφαχτά μου.

Γ.εν

Τί θάμματα κείν' ο Θεός!—τό μονοπάτι άρνει κ' έδ' εἶν' άπάτηταις μεριάς ξεκίνησ' ή Φροσύνη ψηλά αναβαίνει, σ τόν βουνό, τ' άγέρη ή δροσίει και τόν φεγγάρι τ' όμορφο ποῦ τή νυγτιά φωτίζει τής έδειγνε θεατιά βαθεία τά σπῆτια του χωριστά τής και τ' έθυμούσε συμφοραίς σ τόν παιδικό τόν νοῦ τής.

Αναστενάζοντας βαρειά ή όρρανή ψυχῆ τής θυμήθηκε τή στανί τής, θυμήθηκε τ' άρνι τής ποῦγε συντρόσι τής πιστό μέσα σ τήν έρμηιά τής, θυμήθηκε τά διαλεγτά ποῦ τ' εκλέψαν σφαχτά τής· κ' από μίαν άλλη συλλογῆ τόν ύστερο θυμάται τόν λόγο του πατέρα τής και τρέμει και φοβάται.

Ναυρή τ' άρνι τής δέ μπορεί νά ζήσῃ μοναχῆ τής, πώς θά μπορέσῃ νά κρατῆ καθαρία τή τιμή τής· και ο νοῦς τής ανεπατήσε σ τήν εκκλησία τή φέρνει και κεί ποῦ θάψαν τή φωνή τή μάνα τής τή γέννη κ' από τόν δάκρυ άπ' τόν καυμό μικρή κατάρ' άρνει «λίμνη νά γένῃ τόν χωριστά» κ' εγώ στογχεῖ ο τή λίμνη.»

Ο λόγος θάμμα γίνηκε, λιμάνι τόν χωριστά τής πάχει στεγνῶ τήν όμορφη Φρόσω σ τόν θάνατό τής, και λάθε βράδυ ξεπλεγε γράνι από τά νερά τής και είς τραγούδια θλιβερά 'σαν τά παραπονά τής οι πιστικοί πολλοίς βραβιαίς συγνά τή παραβλῆνε και ανάμεσά τους, άκουσα, τή Φρόσω μελετῆνε.

Έν Λευκαδίε 12 Ιουλίου 1884.

ΝΙΚΟΛ. ΙΩ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ.

ΝΟΥΣ και ΚΑΡΔΙΑ.

Μελέτη.

Πῆε τις βεβαίως ως εκ του τίτλου, ον φέρει ή παρούσα πραγματεία, προσιονίζεται δύσβατον και άτέμνον πορείαν εν μέσφ επιστημονικών όρων και φιλοσοφικών εικασιών και εκ των προτέρων πεισθεται ει δυνατόν ν' αποφυγή τά χασημάτα και τήν άνίαν δις τήν εν άκαταλήλω ίσως τῶ χρόνφ και τόπω επί τισούτου ζητήματος ένασούλησιν. Ήρον τόν θέμα, όπερ αναπτύσσω όμολογουμένως, και εν πολλοίς άτερεπεί όσω και ώρμηίον· άλλ' ως ο καλός φαρμακείος, ειδώς τήν σωτήριον επιρροήν, ήν επ' άσθενούς δύναται νά εξασκίση πικρόν, ήν δυσκατάποτον φάρμακον, δι' εύφοϋς μηχανεύματος εις σφαιρίδιον μεταποιεί και όλος εύκατάποτον καθίστησιν, ούτω κήγώ επί τού προκειμένου ένεργών, καιπερ τόν άναγνώστην μου ως άσθενή μη ύπολαμβάνων, ούδ' ως φάρμακον τήν παροῦσαν διατριβήν, πειράσσομαι παρά τῆς τού νοῦ άναπτύξεως νά πραγματευθῶ δις παντοίων τερπνῶν ονθουλευμάτων τήν άνίαν και τήν του

ύπνου έρεσιν από των άναγνωστών μου κατά τόν ένόν άποδιώκων. Άλλως τε, ικανώς νά προσελκύση τινά δύναται ή πρωτοτυπία και ο καινός τρόπος, δι' ου αι θεωρίαί εκτίθενται, ερ' ο τήν τώλμην όμολογῶ και τήν συγγνώμην επικαλοῦμαι.

Τοιοῦτος εἶνε ο χαρακτήρ μου· ουχι σκαιός και στυγνός, αλλά γελοίος και ιλαρός, εἶσω ένεκα τής ηλικίας... θέλω ώστε και αυτῶ τά ζηροτερα άντικείμενα νά περιβλώω δι' αἰγλης τινός, δις δόσεως εύτραπέλις, τήν ιλαρότητα άντι τής άνίας, τόν γελοῦτα άντι τής φιλοσοφικής βέμβης πολλαχού προκαλοῦσαν· θέλω, άκόμη και αυτῆν τήν φιλοσοφίαν, τήν σοβρῆν και άπρόσιτον ταύτην γραίαν, νά περιβλώω όσάκις μετ' αυτῆς όμιλῶ—κατά τήν νέαν σημασίαν τής λέξεως— δις πεποικιλμένης εσθήτος· Ισπανίς χορευτριάς, δι' όλων των χρωμάτων τής· Γριδος. Τήν άρχήν ταύτην μεθ' όλας τās τῶν διαμαρτυρήσεως των συνωφρομένων και ζηρῶν φιλοσόφων θά έρρωμῶσω και εν τῆ μελέτῃ ταύτῃ φειδωλότερον, μετριώτερον μεν ή άλλοτε, αλλά πάντως ικανώς ώστε εύπέπτος νά καταστήσῃ θεωρίας τινάς τής Ν. Επιστήμης.

Άλλοτε—παρήλθον ελίγοις μήνης έκτοτε—άνηρ Έλληνας επιστήμην, ήν ενσετερισίθη μεχρῆς ύρηγασίας· προαγαγών εσχάτως, από του θήματος δέ του Πιερνασου περι Μυρμηκων τον λόγον ποῦόμενος, εδῆλωσεν εν άρχῃ, προς άποφυγήν των προσβολῶν τής σκληρῆς κριτικῆς, προς άρειν πάσης παρανοήσεως, προς άρειν πάσης άντιλογίας, ότι τόν έργον του ήν συνουθούλευμα σοφῶν παρατηρήσεων διαφόρων εν τῆ επιστήμῃ προεξέρχόντων. Τό παραδειγμα τούτου εύρίσκομαι εις τήν ανάγκην ν' ακολουθήτω κέγώ. Φοβούμαι τās κατακραυγῆς των αντιθεζούτων, δευλιῶ ποῦ των φαρμακερῶν βιόλων των οζυχόλων, των έμεινόντων εις τους τύπους του μεσαιωνος, ως τās όστρεϊδια εις τον βρόχον—κατά κλασικὴν παρομοίωσιν,—ρίτιον ποῦ των κακῶν έντυπώσεων, ή θά διεγείρωσι, αι καιναι και πρωτοφανείς θεωρίαί πλήττουσαι ήδη ενίαν τά ότα. Διά ταῦτα σπεῦδω νά κηρύξω από τούδε ότι αι επί τής αναπτύξεως του ανθρωπίνου νοῦ θεωρίαί και γνώμαί μου, μηκρῶν τού νά ήνε άποκνήματα παροδικῆς μελέτης· και έπιπολαιῶν εξετάσεως ένός μερικοῦσ, στήρζονται τούναντιον επί των ύγειῶν άρχῶν, των άδιαφιλονεικήτων και στερεῶν τούτων θεμελίων, ερ' ον οι νέοι τής επιστήμης· έσρορνάνται έπαφοδοῦησαν τόν μόνιμον και μεγαλοπρεπεί τής θεας των τέμενος. Οτι πληθύς επιστημόνων και φιλοσόφων αποβάλλουσα μικρόν κατά μικρόν τās πέδας τής μεσαιωνικῆς θεοκρατίας και τού σκότους· από πολλῶν ήδη έτων εδῶζεσε και δις των πραγμάτων άπέδειξε, πληθύς· άποτελουμένη υπ' όνομάτων γνωστών και σεβαστών παντι έπι-

Ἐκ τῆς προδιδομένης ὑπὸ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Θάου εὐχαριστήσεως ἠδύνατο παρατηρητής τις νὰ ἐνούση τὴν δοκιμασθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ εὐφροσύνην ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης.

—Ἐχει καλῶς, εἶπε πρὸς τὸν περιμένοντα ὑπέρτατον, εἰπὲ πρὸς τὸν κομιστήν ὅτι θὰ ὑπάγω ἄμεσως.

Ἄλλὰ τίς λοιπὸν ἦτο ἡ γράφουσα αὐτῇ φίλη τοῦ Θάου Ἐμμη; Τίς ἦτο; Τοῦτο θέλωμεν ἐπιχειρήσει, φίλοι ἀναγνώσταί, νὰ ἀρηγηθῶμεν ἡμῖν ἄμεσως μεθ' ἑλπίς τῆς δυνατῆς συντομίας.

Ἡ Ἐμμη ἦτο νέα χήρα, ἐν ἀκμαζούσῃ ἐτι ἡλικίᾳ, ἀπολέσασα τὸν σύζυγόν της ἔμπορον Ἀγγλίαν μετὰ τριετῆ συζυγιᾷ μετ' αὐτοῦ βίου. Ἦτο γυνὴ ὑψηλοῦ μᾶλλον ἀνεκδήματος μετὰ κόμης καὶ ὀφθαλμῶν μελανοῦ χρώματος, τοῦ βαθῆς ἐκεῖν. Ἦτο μελανοῦ χρώματος, τοῦ μὴ ἀπαντωμένου ἢ μόνον εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Ανατολῆς· ἐκ δὲ τῆς ὠχρίτης τοῦ προσώπου της θὰ τὴν ἐξελάμβανεν τις ὡς Ἀθιγγανίδα ἢ ὡς ἄλλο πρότυπον τῆς *Madonna addolorata* τοῦ *Tiziano*. Οἱ μικροκαρπιοὶ ὀδόντες, τὰ ροδάχροα χεῖλη, οἱ μικροσκοπικοὶ πόδες, αἱ χυταὶ καὶ λευκότεται χεῖρες, ἡ ἄρμονία τῆς φωνῆς της, ἡ ἠδύτης τοῦ προσώπου της, καθίσταναν τὴν Ἐμμαν θελκτικωτάτην καὶ ὠραία. Καὶ πράγματι ἡ Ἐμμη ἦτο ὠραία γυνὴ. Γυνὴ ἐσχηματισμένη καὶ ὠραϊότης οὕτως εἶπεν παλαιάσα καὶ νικήσασα, δοκιμασθεῖσα ὑπὸ τοῦ γάμου καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου, ὠνομάζετο Ἐμμη Λαμπρινίδου, ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ θανόντος συζύγου της Ἐμμη Ράλλη.

Ὁ πατὴρ αὐτῆς Παῦλος Λαμπρινίδης ἐγκατεστημένος πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Λονδίῳ, ὅπου ἐμπορεύετο, ἐκ τοῦ γάμου του μετὰ τινος ἑλληνοῦ ἀπέκτησεν ἐκεῖ τὴν μονογενῆ ταύτην θυγατέρα του, τὴν ὅποιαν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐξεπαίδευσεν, δοῦς αὐτῇ ὅλας ἀγγλικὰς ἀγωγὰς. Ἐπειδὴ ὁ μὲν οὗτος καὶ ἂν ζῆ ὁ Ἕλληνας δὲν λησμονεῖ ποτὲ τὴν φιλαδέλφην του πατρίδα, οὕτε ἀπόλλυσιν τὴν ἔθνηκὴν ἀτομικότητά του, τοιοῦτοτρόπως οὗτος δὲν ἠμελήσεν ὅπως ἐκπαίδευθῆ μὲν ἡ κόρη του κατὰ τὴν ἀγγλικὴν μέθοδον, χωρὶς ὅμως νὰ παραγκωνισθῆ ἡ ἑλληνικὴ αὐτῆς ἀγωγή· ἐν δὲ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὅπου ἐφυλάττοντο μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου πάντα τὰ συστήματα καὶ τὰ ἔθιμα ἡμῶν, καὶ ὠμιλεῖτο ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διαρκῶς ἔμαθεν ἡ Ἐμμη πάντα ταῦτα ὡς ἐάν ἦτο ἑλληνὶς γεννηθεῖσα ἐν μέσῃς Ἀθήναις.

Ὁ Παῦλος Λαμπρινίδης ἦτο, ὡς εἶπομεν, ἐμπορὸς διαμένων ἐν Λονδίῳ καὶ τοῦ ὅποιου καὶ ὑποθέσει εἴβηνον τοσοῦτον αἰσίως, ὥστε κατέστησαν αὐτὸν ἐνα τῶν πλουσιωτέρων Ἑλλήνων τῆς πόλεως ἐκείνης, δύο ὅμως ἄλληπαλληλα καὶ θλιβερά γεγονότα ἐπισομβράζοντα σχεδὸν ταῦτοχρόνως ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ του, τοσοῦτον τὸν

ἐτάραξαν, τοσοῦτον τὸν ἐλύπησαν ὥστε νὰ βαρυνθῆ τὴν περαιτέρω διαμονὴν του ἐν Ἀγγλίᾳ, ἣν καὶ μετὰ τῆς θυγατρὸς του διὰ παντός ἐγκατέλειπον, ὅπως ἐγκατασταθῶσι τέλειον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὰ συμβῆντα δὲ ταῦτα ἦσαν ὁ τε θάνατος τῆς συζύγου της, καὶ ὁ θάνατος τοῦ γαμβροῦ του Ράλλη, ἐπισομβρῆς μετὰ τρία ἔτη συζυγικῆς μετὰ τῆς Ἐμμης συμβιώσεως. Ἡ λύπη λοιπὸν ἐπὶ ἀπόλεσε τὴν γυναικῆ του, ἣν ἠγάπα, καὶ ἡ ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ γαμβροῦ του χρεία τῆς θυγατρὸς της, τὸν ἠνάγκασαν ὡς εἶπομεν, νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ παντός ἐξ Ἀγγλίας.

Ὁ πατὴρ τῆς Ἐμμης ἦτο ἄνθρωπος ἀπλοῦς μὲν κατὰ τὸν τρόπον· πλὴν ἀγαθὸς, ὅστις ἀντερείτῳ τῶν λεπτωτέρων ἐκείνων τῶν διακρινοῦσάν τὸν καλῶς ἀναταραχθέντων τῶν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν ἄνδρα περὶ τὸ ὀμιλεῖν, καὶ περὶ τὸ συμπεριφερόσθαι, ἐκέκτητο ὅμως προτερήματα τοιαῦτα κριστώμενα αὐτὸν ἐξοχοῦ καὶ διακεκριμένον. Ὁ Παῦλος Λαμπρινίδης ἡ ἄνθρωπος τίμιος καὶ ἐνέρτος, χρηστὸς πολίτης καὶ οἰκογενειάρχης ἀριστος, ὑπὸ τοὺς ἀφελεῖς δὲ καὶ ἀπλοικοὺς αὐτοῦ τρόπου ὑπελάμβανον τὴν ἀγαθότης τῆς ψυχῆς του καὶ τὸ ἀγνόν τοῦ χαρακτῆρος του.

Ἡ Ἐμμη διέτρεχε τὸ 28 ἔτος τῆς ἡλικίας της, ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔσχε τέκνα, ὁ δὲ γάμος αὐτῆς εἶχε συνομολογηθῆ ὑπὸ τοῦ πατρὸς της ἔνεκεν οἰκογενειακῶν λόγων, ἀνευ προϋπόθεσεως μεταξὺ τῶν μελλονόμενων οὐδεμίαν συμπαιθείας, καὶ ἦτο, ὡς εἶκός, ἀπλοῦν καὶ σύνηθες συνοικέσιον, ἡ δὲ πρὸς τὸν σύζυγόν της ἀφοσιώσις καὶ πίστις αὐτῆς προήρχοντο ἐκ καθήκοντος καὶ ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, χωρὶς νὰ ἀπαγορεύωνται οὕτε νὰ ἐπιπλάωνται ὑπὸ τῶν πηλμῶν τῆς καρδίας αὐτῆς·—ἐπειδὴ τέλος ἡ Ἐμμη—ἵνα εἶπωμεν τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ—δὲν εἶχε ποτε ἐρασθῆ, ἡ Ἐμμη ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆται ὡς δεσποσύνη εἰσεῖτι.

Ἡ Ἐμμη γεννηθεῖσα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τυχοῦσα ὅλας ἀγγλικῆς ἀγωγῆς δὲν ἀπόλεσεν ὅμως τὴν θερμὴν καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς γῆς τῆς κατπαγωγῆς της. Τὸ ἄθος τῆς μεσημερίας ἀναφύων καὶ ἐλασθησκόντων ὑπὸ τὸν ὀμιχλῶδῃ καὶ παραγετώδῃ τοῦ βορρᾶ οὐρανὸν οὐδὲν ἀπέβαλε τοῦ σφρίγγου καὶ τῆς εὐσμερίας αὐτοῦ.

Ἦτο ἄριστος ἡ Ἐμμη ἀρωματωδῆς καὶ εὐμορφον καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν σημασίαν μὴ δοκιμάσασα δὲ ποτε τοῦ ἔρωτος· τὰς ἡδονῆτας καὶ τὰς ἀγωνίας, τὴν ἀπόγνωσιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, διετήθει παρεθὸν ἐπι ψυχῆν της καὶ καρδίας. Ἐκ δὲ τῆς ἀφελείας τοῦ ἀνθρώπου αὐτῆς, τῆς εὐπροσηγόρου καὶ τῆς ἀθωότητος τῶν πράξεων της, τῆς ζωηρότητας ἅμα δὲ καὶ σεμνότητος τῆς συμπεριφορᾶς της, πάνην εὐκόλως ἠδύνατο νὰ ἐκληρθῆ ὡς εὐθὰ δεσποινίς, ἥτις περιώσασα τὰς σπουδὰς της μόλις ἐξῆρχετο τοῦ περ-

θεναγωγείου.

Καὶ ὅμως ἡ Ἐμμη, εἶχε ζωηρότητα καὶ τοσαύτην περὶ τοὺς τρόπους· ἐλευθερίαν, ὥστε ἠθελε σκανδαλίσει τοὺς μὴ γνωρίζοντας αὐτὴν καλῶς. Ἡ ζωηρότης καὶ ἐλευθερία αὐτῆς τῆς Ἐμμης προήρχοντο καὶ ἐκ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἀνατροφῆς, ἣς ἐτυχεν, ὡς εἶπομεν, ἐν Ἀγγλίᾳ· διότι ἐν Ἀγγλίᾳ, ὑπάρχει μεγίστη διαφορά ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ Παλαιοῦ κόσμου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἀνατροφήν τῶν νεανίδων. Ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ ἀγαμοὶ νεαὶ χαίρουσιν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν· διότι οἱ Ἀγγλοὶ φρονοῦσιν ὅτι αἱ बु-κατέρες τὸν ἀφιέμενον ἐλευθεροῖ, ἀνευ φρουρῶν καὶ κατασκόπων, εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν νέων καὶ τῶν ἀνδρῶν, μεθ' ὧν γινώσκουσιν αὐταὶ ὅτι θὰ συμβῶσιν μίαν ἡμέραν, καὶ ἐξοικειούμεναι οὕτω πως μετ' αὐτῶν οὐ μόνον καλλίτερον αὐταὶ μόναι τῶν προφυλάττονται ἐκ τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν κινδύνων τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τελεσιτέρον θὰ μορφωθῶσιν ὅπως καταλάβωσι τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην θέσιν, ἣν προώρισται ἐν ταῖς εὐ ἡμέραις κοινωνίας ἡ γυνὴ νὰ κατέχη.

Ἄν ἡ ἡ ἀρίστη ἢ οὐ ἡ ἀγαθὴ αὐτῆ ἀγνοοῖμεν, τοῦτο μόνον γινώσκουμεν ὅτι οἱ πρακτικοὶ Ἀγγλοὶ οἱ κατ' οὐδὲν λογίζόμενοι ἅπαντα τ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου ἀπέναντι τῆς κατ' οἶκον εὐδαιμονίας—τῆς κατ' αὐτοὺς ὑπερτάτης ταύτης ἡδονῆς τοῦ Home αὐτῶν— τὴν μέθοδον ταύτην ἐξελεῖξαντο, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς τὴν βελτίονα ὅπως ἀναρθεύσων, ὅπως μορφώσων τὰς μελλούσας αὐτῶν μητέρας. Καὶ μὰ τὴν ἀληθειαν νομίζομεν ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ οὕτω πως φρονοῦντες καὶ πράττοντες, ὀρθῶς ποιοῦσι, διότι ἐκτός ὅλων τῶν ἄλλων εἶναι ὑπεράττη ἀνοησία τὸ ν' ἀποκρίπτομεν ἀπὸ τῶν τέκνων ἡμῶν τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ μετ' ὀλίγον κατ' ἀνάγκην καὶ ταῦτα θὰ εὐρεθῶσιν. Ἡ Ἐμμη λοιπὸν ἦτο ζωηρὰ καὶ ἐλευθερὰ τοῦ τρόπου, ἀλλ' ἦτο συνάμα σεμνὴ καὶ ἀγαθοσπῆν, ἐνέρτος καὶ τιμια γυνὴ. Νομίζομεν ὅτι ἀκούστως ἦδη ἐσαφηνισθῆ τὸ νέον οὗτο καὶ σπουδαῖον πρόσωπον τοῦ ἡμετέρου ἱστορήματος ὅπως προβῶμεν ἀπροσκόπτως εἰς τὴν περαιτέρω ἀφήγησιν ἡμῶν.

Ἡ Ἐμμη καὶ ὁ Θάνος—ὅστις ὅμως ἐγνωρίζετο ὅπ' αὐτῆς ὑπὸ τὸνομα Ὁθανος, τὸ ὅποιον εἶχε προσλάβει ὡς εἶπομεν—ἐγνωρίσθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Εἶχον δὲ ἐπὶ τοσοῦτον οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι, ὅτε ὁ Θάνος καὶ ἡ Ἐμμη σχετίσθη, ὥστε ἡ γνωριμία των αὐτῆ εἶχε προσλάβει τὸν τύπον ἀρκας οικειότητος, καὶ τὸν χαρακτῆρα στενῆς φιλίας.

Συνεδίοντο δὲ ὑπὸ φιλίας μόνον ὡς ἀμφότεροι διατεινόντο, καὶ πρὸς ἀλλήλους συνεπάθοντο ὡς ἔλεγεν ἡ Ἐμμη, ἔνεκα τῆς ταυτότητος τῶν παθματίων των καὶ τῆς ὁμοίας καταστάσεως αὐτῶν, ὡς δικτελούντων ἀφοσφῶν, ὡς ἐπίπτου-

εν αὐτῇ, ἐν χρεία. Ἀποῦ λοιπὸν ἀνέγνω ὁ Θάνος καὶ πάλιν τὸ γράμμα τῆς Ἐμμης, ἀπεχαριετίσσε τὸν θεῖον αὐτοῦ ὅπως πορευθῆ εἰς τὴν οἰκίαν της, ὅπου τὸν εἶχον, ὡς εἶδομεν, προσκαλέσει. Σριγῆς δὲ τὴν δεξιάν τοῦ γέροντος καὶ ἠρέμα προσμειδῶν αὐτῷ τῷ εἶπεν ἀναχωρῶν.—Πάτερ μου, θέλωμεν καὶ πάλιν ὀμιλήσει ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ τίς σιδεν, ἴσως θὰ εὐρεθῆ ὁ τρόπος ἐπ' αὐτῆς νὰ συμφωνῆ σμεν. Χαῖρε λοιπὸν καὶ μὴ ἀπελπίζεσαι.

Ὁ δὲ γέρονς ἀντι πάσης ἀλλης ἀπαντήσεως ἐσφιγξε καὶ ἐκείνος τὴν χεῖρα τοῦ ἀνεψιῦ του καὶ τρυφερῶς ἠσπάζετο αὐτὸν ἐπὶ τῶν περσιῶν, ὡς σιωπηρᾶν ἐνδειξιν τῆς ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως, ἣν ἐπροξένησαν αὐτῷ οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι τοῦ ἀνεψιῦ του.

Φθὰς ὁ Θάνος εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἐμμης εὐρεν αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα της περιμένοντα τὴν ἀρίστην του ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς Ἐσθραπειὰ, ὡς τῷ εἶχον γράψει.

—Καλῶς ἤλθετε, εἶπεν ἡ Ἐμμη πρὸς τὸν Θάνον ἅμα εἰσῆλθεν οὗτος εἰς τὴν αἰθουσαν. Καλῶς ἤλθετε, κύριε Ὁθαν.

—Καλῶς ἤλθετε, κ. Ὁθαν, ἐπανελάβε καὶ ὁ πατὴρ τῆς Ἐμμης.

—Καλῶς σὰς εὐρον, ἀπήντησεν ὁ Θάνος, ἀποδοῦς αὐτοῖς τὸν χαιρετισμόν. Ἦλλον, κυρία Ἐμμη, προσέθηκε μετ' ὀλίγον, ὅπως ὑπακούσω εἰς τὴν εὐγενῆ πρόσκλησίν σας καὶ ὅπως ἀπολαύσω τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ νὰ διέλθω μεθ' ὑμῶν τὴν ἡμέραν εἰς Ἐσθραπειὰ, εἴ ὡν μαζὺ θὰ ἐπιστρέψωμεν σήμερον διότι, ἐννοεῖται, ὅτι τὸ ἔσπερας θέλωμεν ἐπανέλθει ἐκ τῆς ἐκδρομῆς μας.

—Ὅχι, ὄχι, ὑπέλαβεν ἡ Ἐμμη ἐσπευσμένως καὶ ζωηρῶς, συνωφρωθεῖσα κατὰ τι ἐπὶ τῇ παρατηρήσει ταύτῃ τοῦ Θάου. Ὅχι, ὄχι, κύριε μου, θὰ σὰς κρατήσωμεν μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, τὸ θέλωμεν. Ἀποφασίσασμεν μετὰ τοῦ πατρὸς μου νὰ διαμενῶμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς Ἐσθραπειὰ, καὶ τὴν Δευτέρα τὸ πρᾶν διὰ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου ἐπανερχόμεθα· σὰς θέλωμεν πλησίον μας καὶ διὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας, τὸ ἐπιθυμοῦμεν, πάντοτε ἂν καὶ ὑμεῖς δέξεσθε, ὡς ἐλπίζομεν.

—Ἄλλὰ, κυρία Ἐμμη, ἀπήντησε πρὸς αὐτὴν, ὁ Θάνος μετ' ἐλαφροῦ μεδιόματος, μέχρι τῆς Δευτέρας θὰ ἦσαν πέντε ἡμέρας καὶ οὐχὶ πλείον τρεῖς, ὡς λέγετε, διότι σήμερον ἔχομεν Πέμπτην. Πῶς λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψω ἐπὶ τῶσας ἡμέρας τοὺς πελάτας μου, τὸ γραφεῖον, τὰς υποθέσεις μου; Ἐπιθυμῶ—ζωηρῶς ἐπιθυμῶ—νὰ ἐλθῶ, πιστεύσατέ μοι, ἀλλὰ τὸ θεωρῶ δύσκολον ἂν οὐχὶ καὶ ἀδύνατον νὰ τὸ κατορθώσω! Ἀποῦ λοιπὸν τὸ ἐπιθυμεῖτε καὶ ὑμεῖς; ὡς λέγετε, ὑπέλαβεν ἡ Ἐμμη μετὰ παιδικῶ ὄλας παύματος καὶ ἡμεῖς ἐπίσης τὸ ἐπιθυμοῦμεν καὶ πρέπει νὰ μάς εὐχαριστήσητε. Σὰς προθέτομεν δὲ μάλιστα—

άν μ'ε επιτρέπεται, ένοείται πάντοτε—ότι ώς φίλοι δυνάμεθα να σάς ειπώμεν ότι τό άπαιτούμεν, κύριε 'Οθων, και θά έλθητε δέν είναι άληθές!

—'Αλλά... ύπέλαθεν ό Θάνος.

—Δέν έχει άλλω, δικάσκειν αυτόν ζωηρώς ή Έμμη.

—'Αλλά, κόρη μου, ήθέλησε να παρατηρήση ό πατήρ αυτής, πιθανόν ό κύριος 'Οθων να έχη ύποθέσεις τοιαύτας, ά; δέν δύναται να εγκαταλείψη, και δέν πρέπει ήμεεις οι φίλοι του να παρεμβάλωμεν προσκόμματα εις τήν έρεγκσίαν του.

Επί τρείς ή τέσσαρες ήμέρας, μεταξυ των ύποίων ή μία Κυριακή! έφώνησε μετά θαυμασμού ή Έμμη, δικάζόμενα τόν πατέρα της.

Τονίζουσα δε έτι μάλλον τάς λέξεις αυτής προσέθηκε πιστεύω ό κύριος 'Οθων να θελήση να μ'ε κέρη τήν χάριν άφού τοσούτον τόν παρκαλλόμεν.

Και ταύτα είπούσα προσήλωσεν έπί του Θάνου τό έκφραστικόν αυτής: βλέμμα, τό όποτον κάλλιον πάσης λέξεως, πάσης φωνής, σιωπηρώς εξέδηλου αυτόψ ό,τι αυτή προσεδόκα άναμφιβόλως.

—'Αφού τό θέλετε και τό άπαιτείτε, άπήνητες μετά γλυκύων φωνών ό Θάνος, κύπτω τόν αυχένα και ύπαικούω. Θέλω λοιπόν έλθει εύχαριστώ.

Αμα ό Θάνος πρόσφερε τάς λέξεις ταύτας ή Έμμη έξάλλος υπό χαράς έδραζε και τάς δύο αυτού χείρας και έσφιγγεν αυτές ώς σημείον εύχαριστήσεως και εύγνωμοσύνης: ότι δέν άπεδέρπη ή παρκαλλήσις αυτής: τρέχουσα δε και σχεδόν πηδύσα άνά μέσον του δωματίου έφαινε.

—'Οποία χαρά! όποια εύχαριστήσις! Θά ύπαύωμεν λοιπόν εις Θεραπεΐα και οι τρείς φίλοι. Θά χορεύσωμεν, θά πηδήσωμεν, θά διασκεδάσωμεν, δέν είναι άλλής; φίλτατέ μοι πάτερ! Στρατομένη δε προς τόν Θάνον τψ έλεγεν. 'Οποία χαρά! θά ιδήτε, κύριε 'Οθων, πόσον θά διασκεδάσωμεν. Θά ιδήτε και δέν θά τό μετανούσητε ότι σάς έβίκα να έλθητε μαζί μ'ε. Πόσον θά εύχαριστηθήσωμεν εις εκείνην τήν καλλονήν τής γής, εις εκείνον τόν έπίγειον παραδεισον, έν ονομάζουσι Θεραπεΐα. 'Εκδρομή δια των ίππων, λουθοδρομίζι δια του μπεγγεντέ, περίπατοι, τραγουδία και όλα τ' άλλα παρεπόμενα—πόσον θά διασκεδάσωμεν. Δέν γελάτε λοιπόν, δέν χαίρετε λοιπόν και σεις, αλλά μένετε εκεί άφανοι και σιωπηλοί και οι δύο, ώ; δύο άγγέλματα, και μ' άρίνεται μόνη να πηδω, μόνη να δαίλω, μόνη σχεδόν να παρκαλώ! Ένωσά, έννοσά, θά λέγετε ίσως έν τψ τψ: τί ζωωρά, τί έξάλλος; και ίσως ίσως άκόμη τί τριλλή είναι αυτή!

—'Ονομάζω τίν λαμπρόν χαρακτήρα σάς, ύπέλαθεν ό Θάνος, προσέειπε δε μετά σδχρας φωνής:

νή: πιστεύσατε όμως, κυρία Έμμη, ότι τοιαύται σκέψεις περί Γραών ούτε καν έθλητον εκ τής διανοίας μου. Σας έμολογώ δε ότι έχετε τό προσίν εις τόν άνωτάτον βαθμόν, να μεταδίδητε τήν χαράν και τόν ένθουσιασμόν και εις τούς άλλους, και τόπον είναι άλλής, ώς τε δέν βλέπω τήν ώραν πότε να φθάσωμεν εις Θεραπεΐα δια να ιδω πραγματοποιούμενον τό ώραιον πρόγραμμα σας.

—'Ας τό κινήσωμεν λοιπόν ειπεν ό γέρον παρατώσας τήν σκηνήν ταύτην, διότι ή ώρα προσγγίζει τής άναχωρήσεως του άτμοπλοίου από εδω δε μέχρι τής Ήφούρας, έξ ής θά έπιβιβασθώμεν, άπαιτείται ήμιοείας ώρας δρόμου τουλάχιστον έξ ύπάγωμεν λοιπόν.

—Σας παρακαλώ, ειπεν ό Θάνος, να μοι επιτρέψητε να ύπάγω εις τήν οικίαν μου ώπως είδοποιήσω τίν θετόν μου ότι θ' άπουσίασω μέχρι τής Δευτέρας και θέλω σάς φθάσει μέχρι του άτμοπλοίου.

—'Αυ γένοιρ λοιπόν, τψ ειπεν ή Έμμη μετ' άπεριγράπτου μειδιάματος: σάς εύχαριστώ, κύριε 'Οθων, διότι είσηκούσατε τήν παρκαλλήσιν μου, σάς είμαι εύγνώμων.

—'Ηττήθην, κυρία Έμμη, όρσειλω να τψ έμολογήσω, άπήνητησεν ύπομειδών ό Θάνος, ιστάμενος επί του οδού τής θύρας. 'Ηττήθην, διότι τίς δύναται μετά τής γυναικός να παλαίση και να μά ηττηθή!

—'Οχι, όχι, δέν τό δέχομαι τούτο ειπεν αυτόψ ή Έμμη, εδών, ώς λέγετε, ηττήθητε, ηττήθητε υπό τής φίλις, έμολογήσατε τήν άλλήθειαν ταύτην.

—'Ναι υπό τής φίλις, άπεκρίθη ό Θάνος, υπό τής φίλις όμως: παρυσιαζόμενην υπό τοιαύτην μορφήν, και τοιούτον περιβλήμα. 'Οπως δε μή δώρη καιρόν να τψ άπαντήση έκεινη εις τήν άσυνήθως ένφορυσαν αυτόψ φιλοφρόνησιν ταύτην προσέθηκε ταχέως: αυ γένοιρ λοιπόν, κυρία Έμμη, έντός όλίγου.

—'Αυ γένοιρ άπήνητησεν ή Έμμη, μακρικάς διατελούσα έν άπολύτω άραιρέσει και βρυχασμψ.

Τό δε βλέμμα της παρκαλλούσθις μετά ύψίστης συμπαιθείας τόν άναχωρούντα Θάνον.

(άκολουσεί)

Φ. KAPPEP.

II. ΧΙΩΤΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

Κεφαλας Νικόλαος καπιτάν Ζακύνθιος έγεννήθη τψ 1770. Παιδιάσεν ένγακλίσην τό ναυ-

τικόν στάδιον. 'Αγγίλιος έπιχειρηματίας βίβηται κίνδυνος φιλοδόξος, δόλιος πλουσιόδοφος παραχώδης στομύλος, λαλών εύρωπαϊκάς γλώσσας πρακτικώς, έγκρακτήρισε θιον άγύρτου φιλοδόξου έπιχειρηματίου και πατριώτου. Έζων πολλάκιαν περιέπαιτι τήν Μεσόγειον, κερδίζων πολλά εκ φορτίων, ών τά πλείστα εξώδευεν εις διακόμησιν του πλοίου του, και διατήρησιν του πληρωμάτος.

—'Ότε κατέλαβον οι 'Αγγιλοι τάς μεσημβρινάς νήσους, ό Κεφαλας Νικόλαος με τήν πολλάκιαν του πλεύσας εις Παξούς (1809), παρέστησεν έαυτόν προς τάς έγγχωριους αρχάς, ώς άπεσταλμένον του 'Αγγλου 'Αρχιστρατήγου 'Οσβαλδ. ν' άπελευθέρωση του: Παξούς εκ τής Γαλλικής κυριότητος. Οι Πηζιοι πεισθέντες, άπεδίαξαν τούς όλίγους Ελλούς εκ τής νήσου των, και ύψωσαν τήν 'Αγγλικήν σημαίαν, εύφημούντες τόν Κεφαλαν, και φωνάζοντες—Μακκαρία ή κοιλία ή γεννήσασα Νικόλαον τόν Κεφαλαν τόν έλευθερωτήν τής: πατρίδος.—. 'Υποσχεθείς δε ότι θά περιπλήρη τήν νήσον, όπως άποκαλώη πάσαν έπάνοδον των Γαλλων εις Παξούς: εκ Κερκυρας, έλαβε τό δημόσιον έγγχωριον ταμείον εις φύλαξιν έντός του πλοίου. 'Αλλ' άμα είδεν ότι οι Γάλλοι άπίστευαν στρατιώτας, όπως άνακτιεύουσαι τούς Παξούς, άπέπλευσεν ενύς και έπέστρεψεν εις Ζάκυνθον, κρατώντας τά δημόσια χρέηματα.

Τψ 1812 πραγματευται Ζακύνθιος έφόρτωσαν τήν πολλάκιαν τόν έλαιον (σουρδόμυ) διά Ραγούζαν και Βενετίαν. 'Ετοίμων ήτον τό πλοτον ν' άναχωρήση, και έπεριμένετο τήν έπιούσαν ό έπιτετραχόμενος τψ φορτίου ό σερβακάρικος να έπιβασθή. 'Αλλ' ό καπιτάν Νικόλαος Κεφαλας μή περιερίνας αυτόν, και μήτε λαβών χαρτία και έγγραφα δημόσιου και φορτωτών, τήν νύκτα άνεχώρησεν εκ του λιμένος Ζακύνθου με τό πλοτον του. Πλεύσας δε λαθραίως εις Καστελόριζον, έπώλησε τό φορτίον, και έλαβε τά χρέηματα! Οι φορτωται μάτριν άπέστειλαν πλοίον εις τούς λιμένας του 'Αδριατικού, και έγγραφην ή Κυβέρνησις προς τούς αρχέτους να τόν συλλαβωσιν. Τε πλείον του Κεφαλα δέν εύρέθη και αυτός περιπλέων τάς νήσους τής Δαλματίας και τψ Αιγαίου εξέσυρε τήν σύλληψιν. Κυβερνήσις και πραγματευται κατηγορήσαν αυτόν ως ναυταπάτην και άπατεώνα. Τά δικαστήρια Ζακύνθου κατεδίκασαν αυτόν εις άφυγίαν (happé), και έξήραν εξ όλου του Ιονίου εδάφους δια θίου, ώς άπατεώνα δόλιον λαθρέμπορον και παραβήτην τής καλής: πίστας (1815). 'Επλευσεν αυτός εις Κωνσταντινούπολιν, και έτύπωσε φυλλάδιον, δι' ό έπροσάθει να δικαιολογηθή παρρημορφώνων τά πράγματα. 'Ελεγε δε—'Ενώ άνέμεινα εις τήν Βασιλεύσαν Κωνσταντινούπολιν τήν συγγώρησιν των συμπαιρωτών μου, έμαθα πω: τά δικαστήρια τής Ζακύνθου με κα-

τεδίκασαν. 'Οχι δε με όλίγον πόνον άνέγνωσα τήν άπόφασιν. Με έκασεν όμως τήν καρδίαν, όταν είδα τόν έαυτόν μου ζωγαρισμένον εις αυτόν, διαφορετικώς από τό ό,τι είμαι.—.

Τψ 1816 κατασκευάσας έν Ρωσσία ώραιον Βρίκιον, τό όποτον ονόμασεν 'Υπομονήν, έθελκασόπει Μαύρην και Μεσόγειον θάλασσαν, και τόν 'Ατλαντικόν 'Ωκεανόν. Πώτος των 'Ελλήνων πλοιάρχων έδωλμισε να φθάση εις 'Αμερικην. Παντού δε συνομιλών προς όμογενείς και ξένους, και κερδίζων δια τής στομυλίας του πίστιν εις τάς διηγήσεις του έπιχειρήσις και παρadoxολογίας, έξηπάτα αυτούς, και έλάμβανε χρήματα, όπως διευκολύνη τάς εργασίας εις άνακάλυψιν θησαυρών, μεταλλικών χυσού και άργύρου, πυλντιών πετρώων, και εις έμπορικώς συνάλλαγάς. Ούτως έπίστευσαν αυτόψ και έξηπατήθησαν κεφαλαίοιχοι, θιομήχανοι, έμποροι, πρδύχοντες, ήγεμόνες και πριγγήσιαι. 'Εθαύμαζον αυτούς έπιχειρήσεις, τήν δραστηριότητά, τήν ένεργεϊαν. Διηγείτο άπλώ: και με ίσχυόν πειθύς τά κατορθώματα, και τήν καταβλήν των δυσκολιών. 'Εξέθετεν εύκρινώς σχέδια και πορείαν τής έπιχειρήσεως. 'Υπεστήριζε τήν εκτέλεσιν εις θηθείας και μέσα χορηγούμενα υπό ήγεμόνων, ύπουργών, Πασάδων και βαθυπλοτών. Φιλικώς δε και περιποιητικώς ένδοικνόμενος προς τούς συνομιλούντας, έφείλικεν άγάπην αυτών θαυμασμόν και βοήθειαν. Ουδεις αυτόψ άντίτεινεν εις τά σχέδια του. 'Ολοι πρόθυμοι ήσαν να συνεργήσωσι, πλανώμενοι εις μεγάλας ώφελείας, άς έμειλλον ν' άπολαύουσι κατά τήν τέλεσφορίαν τψ έργου. 'Εν καρνεϊοις και συναναστροφαις έμπόρων και πλοιάρχων κατά τήν άνατολήν έφίλευε πλουσιόδοφους τούς παρερυσιακόμενους: και παρεκίνηε τάς συνεργείας των. Ούτως ουδεις έδύνάτο να ύποπτευθή ότι ήτον άγύρτης άπαταιών δόλιος. 'Απεδίθε τάς άποτυχίας ουχι εις έλλειψεις ιδικάς του, ή εις άδύνατον έξβασιν του έπιχειρήματος, άλλ' εις δυστροπίας ή παρκαλλήσις των ύποσχεσεων του συμμετόχου συνεταιίρου, ή εις κακοβουλίαν εκ φθόνου και άντενερργείας άλλοτρίου κερδοσκοπήσαντος τήν αυτήν εργολαβίαν. 'Αλλος έπίταϊεν, (έλεγεν έν γένει) και ήδικει αυτόν: ουδέποτε δε αυτός ήδίκησεν τόν συνεταιίρον ή ήπάτησεν ή έδολλευσεν άνθρωπον, άλλ' ύπερ αυτού ή του τύπου ή τής πατρίδος ένήργει ώφέλει.

Γινώσκων καλώς τά ναυτικά, και πείραν έζων τής θαλασσοπλίας, ήθέλησε να πληρώση τήν έλλειψιν βιβλίων τής ναυτικής: έπιστήμης προς χρείαν των ναυτηλούντων 'Ελλήνων. 'Επι τούτψ συνέγραψε Θαλάσειον οδηγίαν, θαλάσειον νομοθεσίαν και τούς χάρτας τής Μυρίας και Μεσόγειου Θαλάσσης τυπωθέντας έν Βιέννη τψ 1817. Τά βιβλία ήλθισαν ν' άπερρώρη δι' άναφορας: του προς τήν Ιόνιον Γερουσίαν εις τήν πατρίδα του Ζακύνθου. Τήν άναφοράν έδημοσίευσεν έν τψ λογιψ 'Εμμη των

1818: λέγει ἐν αὐτῇ:

«Ἐκλαμπρός Γερουσία

τῶν Ἴονικῶν Ἠνωμένων Ἡγεμονιῶν

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ναυτικὴ καὶ τὸ ἐμπόριον ἐφάνησαν ἐξ ἀρχῆς; τὰ πρῶτα καὶ μόνον αἰτία εἰς τὸ νὰ γνωρισῶν οἱ ἄνθρωποι τὸ πᾶν καὶ ἀνακαλύψωσι κεκρυμμένους καὶ ἀγνωστους τόπους, νὰ ὑποτάξουν ὁλόκληρα γένη, νὰ αὐξήσουν καὶ νὰ μεγαλώσουν τὴν ἐξουσίαν τους εἰς τὰ πλείον μακρινὰ μέρη τοῦ κόσμου μεταφέροντες τὰ πειρασεύοντα αὐτοῖς προϊόντα εἰς ξένους τόπους, ἢ ἀποκοτῶν ἀπειρα πλοῦτη, καὶ ν' ἀπολαμβάνουν εὐκόλως τὰ ἐλλείποντα, ἢ καὶ σπάνια εἰς αὐτούς; καὶ τὸ πλεονεκτήμα τ' ἄλλα ὠφέλιμον νὰ ἡμερῶν μετὰ τὰς ἀποικίας οἱ πολιτισμένοι τοὺς ἄγριους καὶ νὰ διδούς νόμους εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας νόμον οἱ εὐνομούμενοι. Εἶναι ὡσαύτως ἀποδεικνυμένον ὅτι οἱ πρόγονοί μας ἐγνώριζαν καλῶς τὴν ὠφέλιαν τῆς ναυτικῆς καὶ τὴν ἐμποδίαζον, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας; καὶ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι μολοντὶ ἡ ναυτικὴ ἦτο τότε ἀτελεστάτη διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς πυξίδος, ἐτόλμησαν νὰ ταξειδεύωσι πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὴν πατριδα των, καὶ νὰ κτίσωσι πόλεις εἰς τόπους ἀγνωστούς, καὶ νὰ συγκατοικήσωσι μὲ ἔθνη ἄγρια.

Εἰς ταῦτα ἀποβλέπων καὶ ἐγὼ ἠθέλησα νὰ συνεργήσω ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ εἰς τὴν κοινὴν τοῦ γένους μου ὠφέλιαν. Διὸ καὶ πέρουσι εἰς Βιέννην ἐξέδωκα δύο βιβλία ἐπιγραφόμενα τὸ ἐν Ὀχλασίαις Ὀδηγία, τὸ δὲ Ὀχλασίαις Νομοθεσία, καὶ μίαν χάρτην τῆς Μαρῆς Ὀχλασίαις, ἀπερώσας αὐτὰ εἰς τὴν γλυκυτάτῃ μου πατριδα τὴν Ζακύνθον. Δι' αὐτὸ δὲν ἦτο ὁ σκοπός μου ν' ἀποδείξω πολυπερίαν καὶ μάθησιν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς μου, οὔτε ἐκοπίασα διὰ τοὺς πεπαιδευμένους τοῦ γένους μου εἰς τοὺς ὁποίους ὅλα τὰ ἐν αὐτοῖς εἶναι γνωστὰ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς; καὶ τοῦ πλούτου τῶν θαλασσοπυρρῶτων. Εὐρισκόμενος δὲ τῶμα εἰς Παρίσι, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀναβλέπων, ἐξέδωκα καὶ τὸν χάρτην τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους εἰς τρία φύλλα πασχίως τὸ κατὰ δύναμιν νὰ δεῖξω χρήσιμον καὶ ἄξιον τόπου, καὶ οὕτω νὰ ἔχη καὶ τὸ γένος μου εἰς τὴν γλῶσσαν τὸν ὅτι ἔχουσι ὅλα τὰ πατριδικὰ γένη. Καὶ ἐπειδὴ καυχώμαι πατριδικὸν τὸν Ἐπτανήσιον, ἐτόλμησα νὰ τὴν ἀφερώσω εἰς τὴν νεοσύστατον ἑλληνικὴν ἐλευθέρην διοίκησιν τῶν Ἴονικῶν νήσων. Προσφέρω λοιπὸν ταπεινὰ; εἰς τὴν ἐκλαμπρότητά σας, ὡ πατέρες καὶ διοικηταὶ τῶν Ἐπτανήσων, οἱ ὅποιοι συστήνετε τὴν διοίκησιν τῆς πατριδος, καὶ περιηριάζετε ὅλην τὴν ἠνωμένην πατριδα ἢ ὅποια εἶναι μητέρα ὅλων μας, τοὺς δι' ὠφέλιον τῆς πατριδος ἰδρωτὰς μου. Καὶ παρακλῶ θερμῶς; ὄχι μόνον νὰ τὴν δεχθῆτε, ἀλλὰ καὶ νὰ φροντίσητε νὰ γεί-

νη ὠφέλιμος, διχομορῶντες εἰς ὅλας τὰς νήσους μας τὰ συγχρόνως στελλόμενα ὑμῖν σώματα διὰ τὰ ἐκεῖ νεοσύστατα σχολεῖα κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς των. Παρίσι 1818 Ἀπριλίου 26
 Τῆς ἡμετέρας ἐκλαμπρότητος δούλος ταπεινότατος
 Νικόλαος Κεραλάς Ζακύνθιος.»

Ἡ τοπικὴ Κυβέρνησις Ζακύνθου κατὰ συναίεσιν τῆς Γερουσίας ἐψήφισεν ἀπαράδεκτα ἀφιέρωσιν καὶ 14 κιβώτια, καὶ τὰ βιβλία νὰ μὴ διανεμηθῶσιν εἰς τὸ Κράτος. Κατεκρίθη ὁμῶς τοιαύτη πράξις; διότι ἐὰν ὁ συγγραφεὺς ἐδηλοῦτο ἀπαταίων, τί ἐπταίεν ἡ συγγραφή τοσοῦτον ἀκριβῶς ἐρανοσθεῖα ἐξ ἐπιστημονικῶν βιβλίων τῆς Εὐρώπης καὶ χρησίμη εἰς τὸ ἔθνος λίαν στερούμενον ἐπιστημονικῶν φώτων εἰς ναυπηγίαν. Ἐθαύμαζον οἱ γνωρίζοντες τὸν Κεραλάν ἐκ τοῦ πλῆθους πῶς εἶδοντες τὴν συγγραφήν καὶ ἐκδίδη συγγράμματα αὐτοῦ δευτεῖς δὲν ἐγνώριζε οὔτε τοῦ κανόνα τῆς γραμματικῆς; ὅστε ν' ἀναγνώσῃ τὰ ξένα γλωσσῶν βιβλία, ἐξ ὧν ἠρανίσθη. Ἴδου ἡ ἐξήγησις τοῦ μυστηρίου, λέγει ὁ Παπαδόπουλος ἐν τῇ νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ, ὁ Κεραλάς παρεκάλει φίλον του τινὰ λόγιον νὰ διορθώσῃ τὸ λεκτικὸν καὶ τὰ ἄπειρα λάθη τοῦ χειρογράφου του, καὶ νὰ ἐπιστατήσῃ τὴν ἔκδοσιν του. Τὸ μυστικὸν ἐπιχείρημα τοῦτο ἔπαυσε τὸ κοινόν, ὁ Κεραλάς μὲ τὴν ἄκλόνητον ὀνομαζόμενος πάντοτε Καπιτάνιος ὠφελεῖτο τῆς φήμης, ἦν εἶχεν, ὡς θαλασσοπόρος καὶ ὡς πεπευθευμένος; διὰ ν' ἀπατῆ τὸν μὲν καὶ τὸν δέ.»

Κατὰ τὰς πολυμηχάνους ἐπιχειρήσεις τοῦ προσηκολλήθηκαρ τῶ ἐν Βαγδατίῳ Βρετανικῷ προξένῳ Reits εἶτα ἐπορεύθη πρὸς τὸν Μεχμέτ Ἀλὴν Μίρσαν Πασκῶν υἱὸν τοῦ Σῆχου (Βασιλέως) τῆς Περσίας; Οὗτος διαδεχθεὶς τὸν πατέρα εἰς τὸν θρόνον ἐκυβέρνησε τὰς ἐπαρχίας Ἰράκ καὶ Κουρδιστάν. Καταστήσας τὴν διαμονὴν του ἐν Κερμασκῷ, καὶ ἠείωσε τὴν χώραν του πρὸς ὅλους τοὺς περιπεδημούντας Εὐρωπαίους ἐπὶ διαδόσει τεχνῶν καὶ γραμματῶν καὶ ὀπλισμῶ τοῦ Κράτους. Παρὰ τοῦ Μίρσαν ἀπεστάλη εἰς Πετροῦπολιν ὁ Κεραλάς; ἵνα ὑποκινήσῃ εἰς πόλεμον τὴν Ρωσίαν κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ὅτε ὁ Σῆχ τῆς Περσίας τῇ προτροπῇ τοῦ Κεραλά ἐπόλεμε τὸν Σουλτάνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ ἀποσταλόντες Ὀθωμανοὶ ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Καλίφην τοῦ Βαγδατίου Ντὰτ πασῶν, ἐνίκησαν τὸν στρατὸν τὸν τουρκικὸν ἐν Κερκού; καὶ Ἐρβίλ (Ἀρβηλαν)

(ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΥΨΕΛΗΣ Γ'.

ΤΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ 11.ου

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΙΑ (*)

Τοῦ Ἰατροῦ Μακλούαρ.

Πρῶτον συμβούλιον.

—Ναί, μυλόρδε, εἶπεν ὁ ἰατρός, ναί, συμβουλεύω ὑμᾶς νὰ ταξειδεύσητε; τοιαύτη εἶναι ἡ γνώμη μου; πρέπει πρὸ παντὸς νὰ σπεύσητε ὅπως ἀνακτήσητε τὴν προτέραν ὑμῶν ὑγίειαν.

Ὁ Λόρδος Μπλουκβίλ ἐστάθωρε τὰς χεῖρας ὄπισθεν, καὶ περιπατῶν κατεμέτριε τὸ τε μῆκος καὶ τὸ πλάτος τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ ἱατροῦ, χαμηλῆ ἐπαναλαβόμενος τῆ φωνῆ καὶ ὡς ὁμιλῶν δῆθεν καλ' ἐκόντων.—Νὰ ταξειδεύσω! . . . νὰ ταξειδεύσω! . . . Τῶ ὄντι, ὅταν μαστιχθῆται τις ὑπὸ μελαγχολίας . . . νὰ ταξειδεύσῃ . . . ὁ ἰατρός ἔχει δίκαιον . . . Αἶφνης δὲ στάς κατέναντι τοῦ Μακλούαρ.

—Καὶ ποῦ πρέπει νὰ ὑπάγω; ἠρώτησεν.

—Ὅπου θέλετε

—Εἰς τὴν Εὐρώπην;

—Εἰς τὴν Εὐρώπην.

—Τότε ὁ Λόρδος Μπλουκβίλ ἐπανήρησε τὸν διακοπέντα περίπατον μετὰ νευρικῶν καὶ σπασμωδικῶν κινήσεων. Ὁ ἰατρός κατώπτευε μετὰ περιέργου βλέμματος τὰς ἀτάκτους χειρονομίας αὐτοῦ, σπουδάζων ἀνησυχῶν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν περιέργων ἀντικειμένων τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ὡν ἄλλα μὲν ἦσαν ἀνηρητημένα εἰς τὸν τοῖχον τοῦ σπουδαστηρίου ἄλλα δὲ τοποθετημένα ἐπὶ ἀσκαίων.

—Ἡ Εὐρώπη εἶναι πολὺ μεγάλη, ἐπανελάθειν ὁ μυλόρδος.

—Μικρὰ, εἶπεν ὁ ἰατρός; δὲν εἶναι τίποτε ὡς πρὸς τὰλλα μέρη τοῦ κόσμου.

*) Ἡ παρούσα μετάφρασις ἀποσταλείσα ὑπὸ τοῦ ἐν Ναυπλίῳ φίλου ἡμῶν ἀναποκρίτου κ. Σ. Γιαννοπούλου παρεδόθη εἰς στοιχειοθέτησιν; αὐτῆς δὲ περὶ τὸ τελειοθεῖαι οὐσίας ἐγένετο ἡμῖν γνωστὸν ὅτι ὁ ἡμέτερος συμπολίτης Η. Καταϊβάτης εἶχεν ἤδη δημοσιεύσει τοιαύτην ἐν τῷ «Ζακύνθῳ Ἀναθῶν» ἔτος Α' φυλλ. 11; Ὁγενέγνωμεν ἵνα ἐπεκτείνωμεν τὸ παρὼν φύλλον κατὰ 6 σελίδας διατῆς προσθήκης τοῦ παρόντος παραρτήματος, καὶ τοῦτο ὅπως καὶ ἡ στοιχειοθέτης οἰκονομηθῆ καὶ ἡ τῶν 20 σελίδων τοῦ κανονικοῦ φύλλου ὕλη μὴ πληρωθῆ διὰ ἀναδημοσιεύσεως.

—Ἀναμφιβόλως, κύριε Μακλούαρ; καὶ ὅμως εἶναι ἀρκούντως εὐρεῖα, ὅπως παράσχη ὅλας τὰς ποικιλίας τῶν κλιμάτων; τὰ δὲ κλίμα δὲν εἶναι ἀδιάφορον, μάλιστα δι' ἓνα πάσχοντα.

—Δὲν ἀντιλέγω.

—Ἐν' ἡ περιπτώσει ὠδον πρὸς βορρᾶν;

—Ναί, τὸ ψῦχος εἶναι τοινικόν

—Ὁ δὲ οὐδὲσω λοιπὸν πρὸς βορρᾶν; ἀλλὰ, δὲν ὑπελόγησα. Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις. Ἡ Ἀγγλία κάκιστα μετὰ τῆς Ῥωσίας διακρίεται.

—Τότε ἀναχωρήσατε διὰ τὴν Γαλιάν.

—Τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι πολὺ βροχερόν.

—Πανταχοῦ βρέχει.

—Ἔχετε δίκαιον, Ἰατρεῖ; νομίζω ὅτι εἶναι συντετώτερον νὰ ἐπισκερθῆ τις τοὺς θερμούς; τόπους.

—Ναί! Δὲν εἶναι καὶ αὕτη ἡ ἰδέα κακῆ; ἡ θερμότης καὶ τὸ ψῦχος εἶναι ἐξίσου πονικὰ.

—Τότε, ἰδού ἀπεράσιμα τοῦτο. . . ἀναχωρῶ διὰ τὴν Ἀλγερίαν.

Ὁ Λόρδος Μπλουκβίλ, ἐβλεθεὶς βαθὺν στεναγμὸν δεικνύον ἀνθρώπου εἰς μεγίστην ὑποβαλλομένου θυεῖαν καὶ εὐθὺς ἐπανελάθει τὸν διακοπέντα περίπατον αὐτοῦ.

—Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός; Πρὸς Θεοῦ! . . . προσέξατε!

—Τί, κύριε Μακλούαρ;

—Μικροῦ δειν ἀνετρέπετε τὴν τεταρτιευμένην ταύτην ἴβιν.

—Ἴβιν! ἐπανελάθει μηχανικῶς ὁ Λόρδος Μπλουκβίλ, ὅστις μόλις ἤκουσε τῆς παρατηρήσεως; ναί, μία ἴβιν! . . . Αἱ ἴβεις εἶναι πολὺ εὐτυχέστεραι ἐμοῦ, διότι οὐδέποτε πάσχουσι.

Ὁ ἰατρός, ἐγερθεὶς ἵνα διευθετῆ τὴν ἴβιν, ἐπωρελήθη τῆς εὐκαιρίας ὅπως διὰ τοῦ βίνομαικτροῦ ἀποσκυβάσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ πτηνοῦ τοῦτο καθεστῆσαν κόβιν, ὅτε ὁ πελάτης αὐτοῦ, τείνοσεν τὴν χεῖρα, συνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κομβίου τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ καὶ βλεμματίσας τοῦτον ἐπὶ τινι δευτεροτέλει ἀκακιδάμικτει.

—Ἐγὼ μὲθα σύμφωνοι, εἶπεν, ὀφείλω νὰ ταξειδεύσω; πλὴν τίνι τρόπῳ;

—Τι ἐννοεῖτε; εἶπεν ὁ ἰατρός, συγγνώμην δὲν καταλαμβάνω.

—Ἐρωτῶ ὑμᾶς τίνι τρόπῳ ὀφείλω νὰ ταξειδεύσω.

—Ὅπως βούλεσθε.

—Δηλαδή ὅλα τὰ μέσα τῆς ὀδοπορίας δύ-

vanται να μοι δώσι ἀδιάφορα;

— Απολύτως.

— Πολύ καλά, ἐτονθοῦσιν ὁ λόρδος Μπλουκβιλ ὑποπικρῶς ὑπομεδιάσας;... ὡς ἂν εἰ ἐλέγχε τις, ὅτι ἡ κατάστασίς μου εἶναι ἀεπιπικρῆ καὶ ὅτι ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη ἀποστρέφει τὸ θέλημα ἀπ' ἐμοῦ!... ἔστω· ἀλλ' ἐν τούτοις γνωρίζετε, ἐπανάλαβεν, ὅτι ἔχω ἐξαιρετον ταχυδρομικὴν ἀμαξίαν;

— Αἰ καλῶς, εἶπεν ὁ κ. Μακλούαρ· ἰδοὺ λοιπὸν ἔχετε ὅ,τι χρειάζεται.

— Διάβολε, τὸ λέγετε! ὅ,τι μοι χρειάζεται!... ἐνδιαφερόμενη κυρίως ἵνα μάθω τί ἀποτέλεσμα ὁ τρόπος οὗτος τῆς ὀδοπορίας μέλλει νὰ παραγάγῃ ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ.

Ὁ ἱατρὸς ἀνυπομόνως κινήθει· καὶ δραξάμενος ἐκ τῆς βιβλιοθήκης ἐγγχειρίδιον ὑγιεινῆς ἀνέφικεν αὐτὸ ἐν κεφαλαίῳ « ἀ μ α ζ ὁ ρ ο μ ῖ α » καὶ μεγαλοφῶνως ἀνέγνω τὸ ἐπόμενον χωρίον « Αἱ ἀμαξίαι συντελοῦσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν πέψιν, εἶναι ἐντελῶς ὀφελίμου· μὴ εἰς τὸς νεφρικοὺς καὶ τοὺς ὑπερκοιλιακοὺς καὶ προξενούσι τούτοις βλάβας ἐκ παθιότην εὐεξίαν. »

— Μοὶ ἐπιτρέπετε; εἶπεν ὁ λόρδος Μπλουκβιλ λαμβάνων τὸ βιβλίον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ κ. Μακλούαρ. « Αἱ ἀμαξίαι συντελοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν πέψιν. » ἠὲ εἰς τὸ « π λ ε ῖ σ τ ο ν, » ἀκούετε ἱατρός; Ἀληθεῖς, ὅτι δὲν συντελοῦσιν ἀεὶποτε, δηλαδὴ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις. Ὅθεν τὸ ἐξαιρετικώτερον τῆς ἐμῆς ἀσθενείας;... ὦ! ἀνέκραξεν, ἀναδιπρῶν τὸ τεύχος, « ἡ ἰσπασία! » Δὲν ἐσκέφθη περὶ αὐτῆς;... μᾶλλον ἠδυνάμην τὰ ταξιδεύουσα ἐρίπασε; ἄς ἴδωμεν τί φρονούσι δι' αὐτὴν ἐν τούτῳ τῷ περὶ ὑγιεινῆς; ἐγγχειρίδιον ὑμῶν. « Ἡ ἰσπασία εἶναι εἶδος ἰδιαζούσης ὀδοπορίας συνιστάμενον εἰς τὸ ἰσπεύειν... »

Καλὰ, ἐγνώριζον τοῦτο. « Ἡ ἀσπασία αὕτη ἦτο ἀνέκτατον ἐν χροῖσιν... » ἀδιάφορον! « Ἡ ἰσπασία εἶναι ἐξαιρετον διεγερτικὸν τῶν πεπτικῶν ὀργάνων... » ἀρίστα! « Τὰ τὸνικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἶναι σήμερον ἀναμφισβήτητα... ὀφελίμως μετριάσει πᾶσαν νευρικήν ὑπερευαισθησίαν διὰ σειρὰς κινήσεων ἐν ἀραιῇ καὶ πτώσει, συστολῇ καὶ διαστολῇ, αἰσθητικῶν ἐκπληροῦνται διὰ μέσου τῶν ὑποτελών μελῶν, ἐχόντων ἐρεσισμὸν τοῦ ἀναβολοῦ. » Ἄ, πολὺ καλὰ! ἐπακριβῶς αὐτὸ τοῦτο ἐπιθυμῶν κάγω... Κινήσεις συστολῆς καὶ διαστολῆς... Ἄ, τοῦτο εἶναι λαμπρόν... λοιπὸν ταξιδεύω ἐρίπασε... θλίπω ὅμως, ὅτι ὑπάρχει ἐτι κατὰ τι ἐν τῷ βιβλίῳ. « Ἡ ἐξάνκησις αὕτη, δὲν εἶναι ὡς ἄλλως ἀπληραζόμενη καὶ μικροάντικων κινήσεων δύνανται δέ τις μάλιστα ἵνα θεωρηθῇ ὡς κατὰ τὴν ὡς προδιαθετικὴν ἐνίων παθήσεων, ὡς οἱ λόγοι λαμβάνει ἀντιπροσέχοντες, εἰ κερσῶ, ἢ κερσοκλήη, κλπ. κλπ. »

— Διάβολε! διάβολε! εἶπεν ὁ λόρδος Μπλουκβιλ ἀποτόμως κλείσας τὸ βιβλίον... ἡ κερσοκλήη! ἐδῶ απαιτεῖται προσοχὴ Προτιμῶν ν' ἀναχωρήσω πεζῇ.

Ὁ ἱατρὸς ἠθάρθην ἀκράτητον διὰ ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ λόρδου διὰ γρονθοκοπημάτων καὶ ὑπὸ τὸν ἐκδιώξῃ τοῦ σπουδαστηρίου του· ἀλλ' ἐν ταῦτ' ἐσκέφθη ὅτι εἰς πατριόσις τῆς Ἀγγλίας, οἷος εἶναι ὁ λόρδος Μπλουκβιλ, εἶναι πρόσωπον ἐξ ἐκείνων εἰς ὅρσειλε πᾶς τις σέβας, καὶ οὕτως ἠρκέσθη ἵνα εἴπῃ τούτῳ.

— Ναι, ἡ πορεία ἔσται ὑμῶν ὀφελίμος.

— Μετ' ἀρβιλιδίων καὶ πεδίων ἐν διπλῷ πέλωματι.

— Ἐξ ὧν τὸ ἐν ἐκ φελλοῦ.

— Τοῦτο ἐννοεῖται. Ἄλλὰ προσέλω ὅτι ἔσεται λίαν ἐπιπικρὸν, κύριε Μακλούαρ, τὸ ἀδιακόπως πεζῇ ταξιδεύειν, οὕτω δὲ πως ἀδύνατον ὅπως ὑπάγω μακρὰν, εἶπεν ὁ λόρδος Μπλουκβιλ μετ' ἀποτεθροῦντόν του.

— Ἐὰν ἤμην εἰς τὴν ὑμετέραν θέσιν, μολόρδε, προτίμων τὸν σιδηροδρομὸν.

— Μὴ! μὴ πρὸς Θεοῦ ὀμιλήτε περὶ σιδηροδρομοῦ. Ἐκεῖνον τὸ μικρὸν, τὸ βραχὺ καὶ ταχὺ ἀντίταγμα μοὶ προσέχει φρίκην, μοὶ φαίνεται ὅτι λικνίζομαι ἐντὸς κοσκίνου.

— Τότε, τί νὰ σὰς εἶπω καὶ ἐγώ.

— Ὑπολείπεται ἐτι τὸ κλινίδιον καὶ τὸ φορεῖον, παρετήρησεν ὁ μολόρδε.

— Ναι! ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ ἱατρὸς συσπῶν ἐν τριμύτῳ τοῦ ὀδόντας.

Ὁ λόρδος Μπλουκβιλ ἔστη ἐπὶ μικρὴν βραχέως ἀσπετόμενος, εἶτα δὲ θεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ ἱατροῦ.

— Καὶ τὰ ἐρόστανον δὲν ἐσκέφθημεν ἄρτι τοῦδε... Δὲν εἶναι ἀρχὴς δυνατὴ ἢ ἀναχώρησίς μου διὰ τοιούτου μέσου;

— Ὅντως, ἀνέκραξεν ὁ ἱατρὸς, οὐδὲν διαβλέπω τὸ ἄσπον καὶ ὀμολογουμένως ἡ ἰδέα αὕτη οὐδέποτε ἤρησέ μοι κατὰ νοῦν.

— Πεντακόσις ἢ ἑξακόσις ἤματα ἄνωθεν τοῦ ἐδάφους βεβαίως ἀναπνεύει τις ἀέρα οὐ μόνον καθαρὸν, ἀλλὰ καὶ, οὕτως εἶπεν, ἀπεσταλαγμένον...

— Πράγματι... ἀπεσταλαγμένον!...

— Τότε μὲ συμβουλεύετε...

— Βεβαίως, βεβαίως, εἶπεν ὁ ἱατρὸς. Ἄναρον.

— Δεῖται σκέψων τὸ πρῶμα, ἀπήντησεν ὁ λόρδος, οὐ ἢ ὅπως ἐρωρῆτο καὶ πάλιν ἐμφορτίς. Ἀναρῶν μετ' ἐμαυτοῦ ἐπὶ ἐπιστροφή τὸ περὶ ὑγιεινῆς ἐγγχειρίδιον ὑμῶν, ἱατρός.

Μόλις ὁ λόρδος Μπλουκβιλ ἐξῆλθε, φέρον μεθ' ἐαυτοῦ τὸ ἐγγχειρίδιον, ὁ ἱατρὸς, ὅστις διέτρεχε τὸν κίνδυνον τῆς ἀετιρῆσις ἐτυγεν ἀναψυχῆς. — Ναι ἀνέκραξεν οὕτως, μόνος ἀπομεί-

νας· ἀναχώρησον, κρημνίσου, πεζὸς, ἐρίπασε, ἐφ' ἀμαξίης, δι' ἀεροστάτου, ὅπως διάβολον θέλαις, τίρας! ἀρκεῖ μόνον ν' ἀναχωρήσῃ· καὶ εἴθε οἱ δαιμόνες νὰ διευθύνωσι τὸ ἀερόστατον σου εἰς τὴν σελήνην, ὅπως διὰ τὰς ἀμαρτίας μου βεβαίως κατῆλθες!

Οὕτως, ὁ ἱατρὸς διατέλει ὑπὸ τὸ κράτος τηλικούτου ἐρεθισμοῦ καὶ ἐξηκολούθει τονίζων λόγους δι' οὕτως ἐμφαντικῶν χειρονομιῶν, ὥστε καὶ ἡ φρικὴ, ἣν ἔφερε, μετατοπίσθη ἐκ τῶν ἐμπροσθεν πρὸς τὰ ὀπισθεν καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ καλέσῃ τὸν ὑπέρητην πρὸς διευθέτησιν αὐτῆς.

— Δεύτερον συμβούλιον

— Ἐν τούτοις ὁ ὑπέρητης παρουσιάζεται εἰς τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ ἱατροῦ, ἀγγέλλων αὐτῷ.

— Πάλιν ὁ λόρδος Μπλουκβιλ ζητεῖ νὰ ὀμιλήσῃ ὑμῖν.

— Ὁ λόρδος Μπλουκβιλ;

— Αὐτὸς οὗτος, ὁ ἴδιος, καὶ φαίνεται μάλιστα λίαν τεταραγμένος.

— Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἐντελῶς μαινόμενος καὶ μὲ φέρει εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνεπιστρέπτει πλέον ἐγκαταλείψασας τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐδάφους. Εἰσαγγέλλει αὐτὸν, ἰωάννην, ἀρῶ ἐπέμνωτό μοι νὰ κατασταθῶ ὀμύστης τῶν ἀδυσσπητόν αὐτοῦ μενῶν.

— Ὁ Μολόρδε εἰσήλθε μεθ' ὑρῶν βθεῖαν καταπροδιδόντος σκέψιν.

— Αἰ! λοιπὸν, εἶπεν ὁ ἱατρὸς, δὲν ἀναχωρήσατε ἀκόμη;

— Ὅχι, ἀπήντησε λυπηρῶς ὁ λόρδος.

— Ἐν τούτοις ὁ καιρὸς ἦτον εὐθετος διὰ τὰς προετοιμασίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως. Ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἐνόμιζον ἤδη ὑμᾶς πολὺ μακρὰν.

— Ἄ! εἶπεν ὁ μολόρδε μετὰ στεναγμοῦ, τὸ ταξιδεύειν δὲν εἶναι τόσῳ εὐκόλῳ, ὅσῳ φρονεῖτε.

— Τίνα κολύματα παρεβίβασαν;

— Τὰ κιβώτιά μου ἔτοιμα.

— Πολὺ καλὰ.

— Ἡ ταχυδρομικὴ ἀμαξία μου εἰς τὴν αὐλήν, διότι πρέπει νὰ σὰς εἶπω ὅτι ὀφίως σκεφθεῖς ἀπεφάσις, ἐν ἑλλείψει καταλληλοτέρου μέσου, νὰ κόμω χρῆσιν τῆς ταχυδρομικῆς μου ἀμαξίης.

— Λαμπρὰ ἰδέα!

— Οἱ ἵπποι ἐξευγμένοι, ὁ δὲ ταχυδρομὸς κρούων τὸ μαστίγιον...

— Ἀρίστα.

— Ἐὰν ὁ μολόρδε θέλῃ ν' ἀνέλθῃ, εἶπεν ὁ θαλαμηπόλος ἀνοίγων τὴν θύραν τῆς ἀμαξίης...

— Καλῶς! λοιπὸν ἔπερε ν' ἀναβῆτε, οὕτως ἐγὼ θὰ ἐπαίον ἀνθ' ὑμῶν.

— Περιμένετε ἕλιγον. Μοὶ ἐπῆλθε νεώτερος σκέψις. Ὁ οὐρανὸς ἐκλήθῃ ἦτο καθαρὸς. ἄλλ' ὑ-

πῆρχεν ἐν τούτοις σμικρὸν ἐν τῷ ὀρίζοντι νέφος...

— ὦ! ὑπάρχουσιν ἀεὶποτε τοιαῦτα.

— Δὲν ἀντιλέγω· ἀλλὰ τὸ νέφος τοῦτο, ὅπερ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐρανεῖον ἀπλούστατον, οὐχ ἦτον ἐνεγέγε τι τὸ ἀπειλητικόν. Μὲ ἠνάγκασε νὰ σκεφθῶ ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν ἡ ἐποχῇ διεγείρονται αἱ καταγιγίδες, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐγὼ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὑπόκειμαι εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ κερανοῦ.

— Διατὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον μολόρδε; ὑπέλαβεν ὁ ἱατρὸς, ὅν ἡ συνδιάλεξις αὐτῆ ὑπερβαλλόντως διηρέθιζεν.

— Διότι περιέχω πλείονα δόσιν ἤλεκτροισμοῦ ἢ πάντες οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι. Ἐπισταμένως δ' ἐξεταζόμενον τοῦτο τοῦ πράγματός, δύναιται τις εἰπεῖν ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ κυρία αἰτία τῆς παθῆσός μου. Βρίθω ἤλεκτροισμοῦ, εἶμαι κατὰ φύρην τοῦτο δίκην βολταϊκῆς στήλης καὶ ἐν ἡ περιπτώσει διηχοῦμένη λεωφόρον κατὰ τὴν ἐνδοσκήψιν καταγιγίδος, εἶναι σχεδὸν βεβαίον ὅτι ὁ κερανοὸς ἐρρνεύε με.

— Δὲν προεῖδον τοῦτο ἐπιθύρησιν ὁ ἱατρὸς.

— Τί εἶπατε, κύριε Μακλούαρ;

— Λέγω ὅτι εἰσθε ἄνθρωπος καθ' ὀλοκληρίαν ἑκτακτός.

— Κατὰ δυστυχίαν, κύριε.

— Ἄλλ' ἐπὶ τέλος, μολόρδε, εἶπεν ὁ ἱατρὸς, ποῦ στηρίζετε τοὺς ὑμετέρους ἰσχυρισμούς;

Διαρκῶς περιλυτός καὶ καταρῆς, ὁ λόρδος Μπλουκβιλ, ὕψωσε διὰ λανθανούσης κινήσεως τοὺς ὄμους.

— Ἀπορῶ, εἶπε, τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὴν ἐρώτησιν ταύτην. Δὲν απαιτεῖται μεγάλη σοφία ἐν Λονδίῳ ὅπως ζητηθῶσιν ἐξηγήσεις ἐπὶ πράγματός οὕτως ἀπλοῦ!

— Ἐξῆκολυθήσατε μῦθα ταῦτα, κύριε, εἶπεν ὁ ἱατρὸς.

— Γνωρίζετε, κύριε Μακλούαρ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἐντὸς ἀτμοσφαιρας πεπληρωμένης ἤλεκτροισμοῦ καὶ ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῦτο παράγεται ἀνεῶς περὶ αὐτοῦ;

— Ναι, μολόρδε.

— Γνωρίζετε ὡσαύτως πῶς σχηματίζεται ὁ ἤλεκτροισμός;

— Ναι, μολόρδε.

— Καὶ ἀγνοεῖτε, ὅτι ἀναγνωρίζομεν δύο εἶδη αὐτοῦ, ἦτοι τὸν θετικὸν καὶ ἀρνητικὸν ἤλεκτροισμὸν;

— Ἀναμφιβόλως ὅχι, μολόρδε. Ὅχι, ἀναμφιβόλως. Ἀλλὰ πρὸς θεοῦ, ἔλθετε ταχέως, σὰς παρακαλῶ θερμῶς, εἰς ὅτι ἀφορᾷ ὑμᾶς καὶ μόνον ὑμᾶς.

— Ἀσμένως, κύριε Μακλούαρ, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν πρὸς θεοῦ ὀλίγη ὑπομονὴ ἀρετὴ με ἵνα θέσω τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς βάσεις ὅπως ἐξαγγέλω ἐξ' αὐτῶν τὰ καταλλήλα συμπεράσματα.

— Λοιπὸν, μολόρδε, εἶπεν ὁ ἱατρὸς μετ' ἀδμονίας.

— Ταῦτα ἐξάγονται ἐν μιᾷ στιγμή, ἀλλὰ τεθῆτω ἐν πρώτοις ἡ ἀρχή.

— Θέσατε τέλος πάντων αὐτὴν; Σὺ, ἀκούω.

— Λέγωμεν λοιπὸν, ὅτι ὑπάρχουσι δύο εἶδη ἡλεκτρισμοῦ. ὁ τοῦ ἐδάφους, ὅστις εἶναι ἀρνητικός, καὶ ὁ τῆς ἀτμοσφαιρας, ὅστις εἶναι θετικός. . . Ἐὰν ἀπατώμαι, κύριε Μακλούαρ, διορθώσατέ με, διότι δὲν εἶμαι ἐπιστήμων.

— Εἶσατε καὶ παρὰ πολὺ, μυλόρδε.

— Ἐνεκα τῆς παρουσίας τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων ἡλεκτρισμῶν, ἐπανάλαβεν ὁ λόρδος Μπλουκβίλ, ὁ ᾧ ἐπὶ τῆς γήινης ἐπιφανείας καὶ μετ' αὐτῆς ἐν συναφείᾳ εὐρισκόμενος ἀκαταπαύστως διαπερᾶται ὑπὸ τῶν ἡλεκτρικῶν ρευμάτων, τὰ ὅποια προέρχονται ἐκ τῆς συναντήσεως τοῦ θετικού ἡλεκτρισμοῦ τῆς ἀτμοσφαιρας μετὰ τοῦ ἀρνητικοῦ τῆς γῆς· διαβάσεις, τὴν ὅποιαν τῆ ἀληθείᾳ δὲν αἰσθάνεται. . . .

— Οὐρ!!! διέκυψεν ὁ κ. Μακλούαρ.

— Τί εἶπατε ἰατρεῖ;

— Λέγω. . . λέγω, ὅτι ἡ ὑμετέρα ἰδέα εἶναι ὀρθωτάτη.

Ὁ ἰατρός ἐκράτει τὸ χαρτοτόμον ἐγγχειρίδιον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ παρετήρησεν τὸν λόρδον δι' ἀγρίου ἐλέμματος, καταδεικνύοντος, ὅτι διεγείροντο ἐν αὐτῷ ἡλεκτρικαὶ ἐπιθυμιαὶ ὅπως ἐπὶ τέλος δολοφονήσῃ τὸν ἐκαστὸν πελάτην.

— Ἐκαστος τῶν ἀνθρώπων, ἐπανάλαβεν ὁ λόρδος Μπλουκβίλ, διατελεῖ ἐν τῷ κεντρικῷ σημείῳ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ὅπερ ἔλκει τὸν κεντρανόν, ἅμα τῆ ἐκρήξῃ, καὶ ἐπειδὴ ἔγω τὴν ἀτυχίαν νὰ εἶμαι προσωπικῶς ἄριστος ἡλεκτρισμοῦ ἀγωγός, ὀφείλω κατὰ τὴν καταγίδια ἵνα διατρέξω πολλὰ πλείονας ὑπὲρ πάντα ἄλλον κινδύνους.

— Καλῶς· τώρα λοιπὸν εἰς τὸ συμπέρασμα.

— Τὸ συμπέρασμα ἐπέρχεται φυσικῶς. Ἐπιθυμῶ ἵνα μὲ ἀπαλλάξητε τοῦ υπερβάλλοντος ἡλεκτρικοῦ ρευστοῦ, ὅπερ τηρεῖ με εἰς διηνεκῆ καὶ ἐπικείμενον κίνδυνον θανάτου κατὰ τὸ θέρος. Ἐὰν ἰδοίπορῶ οὕτω διεβαρυμένος, ἀνεμυλιέτως τοῦτο εἶναι τῆς ἐσχάτης ἀρροσύνης. Πολὺ αἰσθάνομαι αὐτὸ, ἰατρεῖ, εἶμαι ἀληθῆς ἡλεκτρικὴ μηχανή. Ἐὰν θιγῶ ὑμᾶς μόνον διὰ τὰς ἀκρας, τοῦ δακτύλου, ἀφρεύτως συντριβήσετε εἰς τεμάχια.

— Διαβόλε! εἶπεν ὁ κ. Μακλούαρ, μὴ μὲ πλησιάζετε λοιπὸν.

— Ἴδου τὸ δυστύχημά μου, ἀνέραξεν, ὁ λόρδος, δὲν τυλμῶ νὰ σφίξω τὴν χεῖρα φίλου, οὐδ' ὁ ἐπενδύτης φέρει μεταλλίνα κομβία.

— Ναι, εἶπεν ὁ ἰατρός, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ κυρίως ἀνησυχεῖ ὑμᾶς εἶναι ἡ κατάσταση ὑμῶν καὶ οὐχί οἱ κίνδυνοι τῶν φερόντων μεταλλίνα κομβία φίλων ὑμῶν. Δυστυχῶς οὐδὲν ὑπάρχει ἐκ τῶν γνωστῶν τῆ ἐπιστήμῃ μέσων, ὅπως ἀπαλλαγῆ τις τοῦ περισσεύοντος ἐν αὐτῷ ρευστοῦ. Μόλα ταῦτα ἰδοῦ τοῦθ' ὅπερ δύνασθε νὰ πράξητε.

— Λέγετε τάχιστα, κύριε Μακλούαρ.

— Ἐπιθέσατε τοῦ πύλου ὑμῶν μαγνητικὴν βελόνην.

— Πολὺ καλᾶ.

— Εἰς τὴν βελόνην ταύτην προσκολλησάτε αἰδρηὰν ἄλυσσον.

— Ἀηλάθῃ μὲ συμβουλευέτε ἵνα θέσω ἐπ' ἐμοῦ αὐτοῦ ἀλεξικέραυτον, κύριε Μακλούαρ!

— Ὡς ἔγγιστα.

— Ἄλλ' ἡ συσκευή εἶναι λίαν ὀγληρά· καὶ ἔπειτα ἐὰν λησμονήσω ν' ἀφαιρέσω τὸ ἀλεξικέραυνόν μου, εἰσερχόμενος εἰς τινὰ αἰθουσαν, ἀρᾶ γε δὲν προξενῶ οὕτω σκάνδαλον εἰς τὴν συναναστροφὴν;

— Αἶ καλᾶ, ἰδοῦ καὶ ἕτερον ἀπλούτερον. Θέσατε κρυσταλλίνους τροχοὺς εἰς τὸ ὄχημα ὑμῶν.

— Τοῦτο μάλιστα.

— Ἡ ὕλη, ὡς γινώσκετε, δὲν εἶναι ἡλεκτραγωγὸν σῶμα.

— Κατακαμβάσω, κύριε Μακλούαρ, οἱ κρυσταλλῖνοι τροχοὶ θεθαίως μὲ ἀπομονοῦσι τοὺς ἐδάφους, καὶ πάλιν ἀποτελῶν τὸ κέντρον ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. . . Ἰατρεῖ, μοὶ σώζετε τὴν ζωὴν!

— Ἀναχωρήσατε, λοιπὸν, μυλόρδε, ἀναχωρήσατε παρακαλῶ ὑμᾶς τὸ ταχύτερον.

— Δέομαι χρόνου τινος μόνον πρὶς τοποθέτησιν τῶν ὑελίνων τροχῶν.

— Ἡὐχόμην ὑμᾶς ἤδη μακρὰν τῆς Ἀγγλίας.

— Κύριε Μακλούαρ, βεβώθητε περὶ τῆς ἐγνωμοσύνης μου. Σπείδω παρὰ τῷ μηχανικῷ τοῦ κρυσταλλίνου παλατίου.

— Ἰωάννη, εἶπεν ὁ ἰατρός κατὰ μόνος εἰς τὸν ὑπνῆρτην. Ἐὰν ἐπισυμβῇ καὶ πάλιν ν' ἀφῆξῃ τὸν λόρδον Μπλουκβίλ, νὰ εἰσχωρήσῃ ἐλευθέρως μέχρι τοῦ σπουδαστηρίου μου, ἀφρεύτως ἀποπέμψασαι.

Τρίτον Συμβούλιον.

Μέγας ἠκούσθη θόρυβος πρὸ τῆς θύρας τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ ἰατροῦ καὶ ὁ Ἰωάννης πίπτει ὡς κεραυνόπληκτος ἐν τῷ δωματίῳ.

— Παραδόξον, εἶπεν ὁ ἰατρός, τί δηλοῖ ὁ θόρυβος οὗτος, τί συμβαίνει;

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, εἶναι ὁ μυλόρδος Μπλουκβίλ. . . .

— Ἀθλίε! σοὶ ἀπηγόρευσα. . . .

— Μὲ ἐγρονθοκόπησε, κύριε, καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας.

Ὁ κ. Μακλούαρ παρετήρησε τότε τὴν ἵνα τοῦ Ἰωάννου φέρουσαν σπουδαίους μώλωπας, ἐπιμαρτυροῦντας τὰ ἴχνη ἰσχυρῶν γρονθοκοπημάτων, ὅτε ὁ λόρδος Μπλουκβίλ εἰσῆλθε σχεδὸν ταυτοχρόνως.

— Ὁ βλαξ! ἀνέραξες, βίβηθις ἐπὶ τινος ἔδρας, μὲ κατέστησεν ἐξάλλον.

— Μυλόρδε, εἶπεν ὁ ἰατρός, συγγνώμην. . . .

— Ὁ ὑπνῆρτης ὑμῶν εἶναι ἀχρεὺς! εἶπεν ὁ

λόρδος.

— Ἀποβάλλεται μυλόρδε. Ἄλλ' εἰς τὴν ψυχήν μου ὄντως καὶ ἐνόμιζον ὑμᾶς ἀναχωρήσαντα.

— Τὸ ὄχημά μου δὲν εἶναι εἰς ἔτοιμον.

— Καὶ οἱ κρυσταλλῖνοι τροχοί;

— Οὗτοι δὲν τοποθετοῦνται πρὸς μὴνός ἀπὸ σήμερον.

— Τότε ἰδοῦ καιρός πρὸς συνομιλίαν.

— Μάλιστα, ἄς συνομιλήσωμεν, οὐδέποτε ἄλλοτε ἔσχον μείζονα ἀνάγκην τῶν ὑμετέρων συμβουλῶν.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ ἐπιλάτης μου, διενεόθη ὁ ἰατρός, καὶ καθὼς παρατηρῶ ἀναγκαζόμενα ν' ἀναχωρήσω πρώτος ἐγώ.

— Γνωρίζετε, γινώριζετε, ἰατρεῖ, τὴν νευρικήν ὑπερευαισθησίαν μου;

— Ναι, μυλόρδε, μοὶ φημιλῆσατε πολλάκις περὶ ταύτης· μὴ καὶ τώρα ἐργασθεὶς νὰ μὲ συμβουλευθῆτε περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου;

— Ὁ Θεέ μου! σχεδὸν ὄχι· ἀλλὰ μίαν ἀπλὴν λεπτομέρειαν.

— Ἄς ἴδωμεν τὴν λεπτομέρειαν ταύτην.

— Ἀλλὰ τί παρατηρεῖτε εἰς τὸ παράθυρον, κύριε Μακλούαρ.

Ὁ ἰατρός πράγματι ἀνέβη εἰς τὸ παράθυρον ὅπως ἐξετάσῃ ἐὰν ἦναι αὐτῷ ἐρικτὴ ἡ δραπέτευσις διὰ πηδήματος εἰς τὴν αὐλήν. Δυστυχῶς ὅμως παρετήρησεν ὅτι τὸ μέγα ὕψος τῆς τρίτης ὀροφῆς φοβερῶς ἰδιεχώριζεν αὐτὸν τοῦ λιθοστρώτου καὶ οὕτως ἐπανάγκασε τὸ παράθυρον.

— Τίποτε Μυλόρδε· ἄς ἴδωμεν ἐπαναλάβετε τὴν ἀπλὴν λεπτομέρειαν.

— Κύριε Μακλούαρ, εἶπεν ὁ λόρδος, γνωρίζετε, ὅτι ἄριστα γνωρίζω ἐλόκληρον τὴν πόλιν τοῦ Λονδίνου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἅπανα ἡ πόλις τοῦ Λονδίνου μὲ γνωρίζει.

— Μάλιστα· εἶπατε;

— Συμβαίνει πολλάκις ἄνθρωποι, οὓς οὐδὲ διανοοῦμαι, ἀποτόμως νὰ μὲ πλησιάζωσι καθ' ὅδον.

— Τοῦτο καὶ εἰς ἐμὲ συμβαίνει ἐνίοτε.

— Ναι, ἀλλὰ δὲν ἔχετε, ὡς ἐγώ, νεῦρα ἀσθενούς ὑπερευαισθησίας.

— Ὅχι, χάρις τῷ Θεῷ.

— Πῶς μοὶ λέγετε τοῦτο; Μὴ κατὰ περίστασιν ἀμφιβάλλετε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν δεινῶν μου;

— Ὁ Θεός φυλάξοι, μυλόρδε!

— Ὅσακις συναντῶμαι ἐξ ἀπροόπτου ὑφίσταμαι λίαν κοπιώδη συγκίνησιν.

— Καλῶς.

— Τοῦτο εἶναι συνέπεια, δὲν ἀμφιβάλλω, τοῦ πλεονάζοντος ἐν ἐμοὶ ἡλεκτρισμοῦ.

— Καθόλου παραδόξον.

— Παρκαλιῶ ὑμᾶς ἵνα σημειώσητε ἀπλῶς, ὅτι ἡ αἰσθητικὴ αὐτὴ ἐκπλήξις μοὶ πρόξενεῖ,

τὴν ἰδύνην ταύτην αἰσθῆσθαι.

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον.

Ὁ λόρδος Μπλουκβίλ θαθέως στενάζας ἐπανάλαβεν.

— Αἶ καλῶ, φίλε μου, ἀφοῦ καλῶς ἐξετίμησα τὴν κατάστασίν μου ταύτην, μοὶ ἐπῆλθε ἰδέα τις.

— Ἄ διαβόλε! ὅθ' ἦν περιέργως δι' αὐτήν.

Περὶ τίνος πρόκειται ὀσμιαστικῶς; Περὶ ἀποφυγῆς τῆς αἰφνιδίου ἐκπλήξεως;

— Θεέ μου, ναι! ναι, ἰδοῦ τὸ ὄλον. Ὅθ' ἴδητε ὅτι τὸ πρῆγμα εἶναι ἀπλοῦστατον. Καὶ συγκινήως τὰ ἀπλοῦστερα τῶν πραγμάτων ἐρχονται τελευταῖα εἰς τὸν νοῦν.

— Τοῦτο συμβαίνει πάντοτε.

— Οὐχ ἦττον ὅμως ἐγὼ εὔρον αὐτὸ πρῶτιστως. . . Ἴδου, διατάττω ὅπως μοὶ θέσῃσι κώδωνα.

— Τί εἶπατε, μυλόρδε;

— Διατάττω ἵνα μοὶ τεθῆ κώδων.

Ὁ ἰατρός ἐν τούτοις ἐνόμισεν, ὅτι καὶ αὐθις κακῶς ἤκουσεν. Ὁ δὲ λόρδος Μπλουκβίλ ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν ὅπως καὶ τρίτον ἐπαναλάβῃ τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

— Ἀκούω τέλος πάντων, εἶπεν ὁ κ. Μακλούαρ πλήρως ἐκπλήξως. . . διατάσσετε καὶ ἄς βάλωμεν κώδωνα, . . . ἀλλὰ ποῦ;

— Εἰς τὸν πύλον ἀπῆντησε σοβαρῶς ὁ λόρδος Μπλουκβίλ.

Ἐπειδὴ ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του ζητῶν διὰ παντός τρόπον τὴν συγκίνησιν τῶν ἐαυτοῦ ἰδεῶν καὶ

— Εἰς τὸν πύλον; ἐπανάλαβεν.

— Εἰς τὸν πύλον.

Τότε ὁ ἕτερος ἡμῶν εἶναι βεβαίως παράφρων, ἐσκέρθη ὁ ἰατρός, καὶ προσεπέλεξε.

— Καὶ εἶτα;

— Ἐννοεῖται τὴν ἰδέαν μου; ἐπανάλαβεν ὁ λόρδος.

— Ναι, μυλόρδε.

— Εἰς τὸν κώδωνα συγκοινωνεῖ λεπτὴ ταινία μέχρι τῶν ὤμων μου κατερχομένη. . .

— Ἄ! πολὺ καλᾶ.

— Δεδόσθη, ὅτι φίλος τις μὲ συναντᾷ καθ' ὄδον προαπσυχλημένον, ὡς αἰετοί εἶμαι. Ἀντί νὰ μὲ πλησιάζῃ αἰφνιδίως καὶ νὰ μοὶ προκαλέσῃ οὕτω μίαν ἐκ τῶν ἀπροόπτων ἐκείνων συγκινήσεων, αἵτινες μοὶ εἶναι τόσῳ βλαπτικαί, σῦρει ἐλαφρῶς τὴν ταινίαν τοῦ κώδωνος μ' ἐννοήσασθε;

— Ἐντελέστατα.

— Ὁ κρότος τοῦ κώδωνος πάραυτα μὲ εἰδοποιεῖ καὶ ἰδοῦ ἔγω τὸν ἀπαιτούμενον ὑλικὸν καιρὸν ἵνα παρασκευασθῶ πρὸς τὴν τοιαύτην συνάντησιν.

— Ἐξ ἀπαντος ἐξεστράπη τὴν διάνοιαν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἰατρός, καὶ ἐὰν ἐπ' ἐλθῆσιν ἐτι διαρκέσει τὸ πρῆγμα τοῦτο, δὲν βραδύνω πλέον καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὅπως ταχθῶ ἐπὶ τὰ ἴχνη

του δαίμονος τούτου της κολάσεως.

— Τι σκέπτεσθε περί της ιδέας μου, κύριε Μακλούαρ; είπεν ὁ λόρδος.

— «Α! εὐρίσκω ταύτην ἐξαιρετόν, μυλόρδε.

— Σπαύδω λοιπόν εἰς τὸν κλειθροποιόν.

— Ναι, σπεύσατε! σπεύσατε ἄνευ ἀναβολῆς...

— Ἀλλὰ μετὰ μίαν ὥραν ἄκριβως ἐπανέρχομαι. Ἐγὼ εἶτι νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν μικρὰν συμβουλήν. Σκοπεύω ἵνα λάβω καθαρτικὸν αὐριον.

— Δὲν εἶναι καλόν.

— Ναι, ἀλλ' ἔχω πρὸς τοῦτο ἴδιον σύστημα, περί τοῦ ὁποῖου ἐπεθύμουν νὰ λάβω τὴν ὑμετέραν γνώμην.

— Ἐγετε ἤδη αὐτὴν ἐκ τῶν προτέρων, μυλόρδε· μὴ ἀμφισβόλητε...

— Καλὴν ἀντάμωσιν, κύριε Μακλούαρ, ἐπανέρχομαι ἀφέντως ἐντὸς μιᾶς ὥρας.

— Καλῶς, μυλόρδε· ἀναμένω ἐπὶ τέλους.

— Ἰωάννη, είπεν ὁ ἰατρός, ἅμα ὁ λόρδος Μπλουκβίλ ἀνεχώρησεν. Ἀμέσως παρεσκεύασεν τὸ κιβώτιόν μου.

— Μήπως ἡ ἐξοχότης ὑμῶν ἀποδημεῖ; ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης ἐκθαμβῶς.

— Ἐτοιμάσων τὸ κιβώτιόν μου, θεὸς ἐν αὐτῷ εἶτι καὶ ἂν βούλη ἄρκει τοῦτο ἵνα ἡ ἔτοιμον ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου της ὥρας ἐπακριβῶς.

— Ἡ ἐξοχότης ὑμῶν ἐγκαταλείπει λοιπόν τὴν Ἀγγλίαν;

— Λέξιν δὲν θέλω Ἰωάννη· ἀνεκράξεν ὁ Μακλούαρ, καθ' ὑπερβολὴν ἠρεθισμένος, διότι πάραυτα σοὶ θραύω τὸ κρανίον.

— Ἄρκει τοῦτο, κύριε, είπεν ὁ Ἰωάννης περίτρομος.

Δύο μόνον ἡμέραι παρήλθον ἐκτοτε καὶ κοινὸν ἀκασὼν τῶν ἐφημερίδων τοῦ Λονδίνου ἀνάγνωσμα ἦν τὸ εἶη.

«Ὁ διάσημος ἰατρός ἡμῶν κ. Μακλούαρ, ἀνεχώρησε χθὲς ἐσπέρας διὰ τὴν Εὐρώπην. Εἶναι ὑπερβέβαιον, ὅτι τὰ συμφέροντα της ἐπιस्थῆς προύκαλεσαν τὴν ἀναχώρησιν ταύτην καὶ ὅτι ὁ ἐξοχος οὗτος συμπολίτης συντόμως ἐπανελεύσεται εἰσκομίζων εἰς τὴν Ἀγγλίαν πλούτον σπουδῶν καὶ νέων ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων.»

«Βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ κ. Μακλούαρ ἐκλήθη εἰς συνδιάσκεψιν ἐν Παρισίοις δι' ἑκτακτόν τινα νόσον, ἥτις μέχρι τοῦδε ἐμτατώσει τὰς προσπάθειάς καὶ τῶν ἱκανοτέρων ἰατρῶν.»

«Οἱ πολυάριθμοι τοῦ σοφοῦ τούτου ἰατροῦ πελάται εἶναι ἀπαρμύθητοι διὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ. Μεταξὺ τούτων δὲ καὶ πατρικιοί τις τοῦ βασιλείου, ὁ λόρδος Μπλουκβίλ, δστις, καὶ ἐσπευσμένως ἀνεχώρησε σήμερον τὴν πρωτὴν εἰς Εὐρώπην ἐπὶ τῷ τέλει της ταχίστης συναντήσεως τοῦ περιωνύμου ἰατροῦ.»

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΣΠ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ καὶ ΠΛΟΥΤΗΑ

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε· ὁ ἀργάτης κουρασμένος
ἔς τὴν καλυβούλα του γυρνᾷ
καὶ ἡ σαστικία του τὸν κυρνᾷ
γιατ' εἶνε διψασμένος.

Τῆς ἁλοκαυμένης ὄψης του τὸν ἰδρωτὰ σφογγίζει
καὶ τῆς ἀνοίγει· ἡ καρδιά,
ἄλλη ἀπὸ κείνην εὐωδία
ἢ δόλια δὲν γνωρίζει.

Στρώνει τραπέζι φτωχικὸ, κρεμᾷ τὸ κλαδευτήρι,
καὶ ὄλο μὲ γέλοισα καὶ φιλιὰ
κάνουσε δεῖπνο βασιλεῖα,
κρασί καὶ ψωμοτύρι.

Χορτάτη δρόσο καὶ χαρὰ τὴν ταύλα ἡ νεῖα σαυρώνει·
καὶ ἀφοῦ ταγήσει τὸν φαρδόν,
κινάει ἔς τὴ βρύση γιὰ νερό
καὶ ὁ νερὸς τὴν καμαρώνει.

«Χωριαιοπούλα μ' ὄμορφα, στάσου νὰ σ' ἐρωτήσω,
της λέγει ὁ γυρὸς τοῦ Τελαρά, εἶσαι
πουλί μου μὴ χαρὰ, μετὰξια θὰ σὲ ντύσω!»

Καὶ πέρνει τὸ κατόπι της· τὴν στάμνα ἡ νεῖα γεμίζει
καὶ ὁ νερὸς μὲ γέλοισα εὐγενικόν
καὶ μὲ παράπονο γλυκόν
σιμὰ της γονατίζει.

«Ἄλλαξε σφάτα ὄμορφο νερὸ, τοῦ λέει, καὶ τὰ χρυσά
δὸς ἀλλήνη; νὰ σολιστή, [σου
νὰνε παρόμοια, ταίριαστέ
ἔς τὰ πλούσια γονικά σου!

Ἔχει κανάξια καὶ φιλιὰ γιὰ μένα καὶ ὁ δικός μου
ποῦ λὲς ἔς τὰ οὐράκια ὁ ἀνακιδόν,
καὶ ἔγω διαμάντι ποὶ ἀκριβόν—
τὴν πόληψι τ' ἀντρός μου!»

Τὴν στάμνα· τὸ κεφάλι της καὶ τὸ κινᾷ μὲ χαρὶ.—
Χαμηλομάτα δροσερῆ,
κύτταξε, πλεξὰ δὲν σὲ θωρεῖ
τὸ πλοῖσι παλληκαρί.

Πίσεψε ἔς τὰ μετὰξια του καὶ ἔς τὰ χρυσαφικά του
καὶ ταύρε ψεύτικ', ὁ φτωχός,
ντρέπεται τώρα μοναχός...
εἶσαι Θεὸς μπροστὰ του!

Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «ΚΥΨΕΛΗΣ» Δ' ΤΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ 11.ου

ΤΩ:
**ΑΡΙΣΤΩ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩ,
ΑΝΑΚΤΙ
ΟΥΜΒΕΡΤΩ ΤΩ ΠΡΩΤΩ,
ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ**
ΕΙΣ ΑΝΑΜΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ 1841 ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΥΤΟΥ
ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΕΥΚΩΜΑ

ΒΑΘΥΣΕΒΑΣΤΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ
Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΣ «ΚΥΨΕΛΗΣ».

Ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐποχῆ, καθ' ἣν ὁ κοινομισμὸς ἐπὶ τοσοῦτον τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐπεξέτεινεν, ὡς τε τὰ ἐλέθρια τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ σπέρματα πολλοῦ διασπαρέντα καὶ γῆς καλλῆς (ἐννοσομένης της λέξεως ὑφ' ἣν σημασίαν οἱ ἰατροὶ ἀποδίδουσι τοῖς εἰς προσβολὴν τὸν ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν ἐπιβρέσει) τυχόντα, τοιαύτας προσόδους ἐπείρασεν, ὡς τε βεβήλους χεῖρας κατὰ τῶν ἡγητόρων τῶν ἔθνων ὄπισσαν, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐποχῇ αἱ μιαιραὶ αὐταὶ χεῖρες, αἵτινες πρό τινας καὶ ἐν Ἰταλίᾳ βέβηλον ἀπεπεράθησαν καὶ κακοῦργον ἀπόπειραν κατὰ της ζωῆς τοῦ μεγίστου της Ἰταλίας πολιίτου, θὰ μείνωσι νῦν νεκραὶ καὶ ψυχραὶ πρὸ τοῦ ἀνδρός ἐκείνου, ὅστις ὑπερηφάνως πλέον φέρει τὸν τίτλον καὶ τὸ στέμμα τοῦ βασιλέως της Ἰταλίας,

ΟΥΜΒΕΡΤΟΥ ΤΟΥ Α'.

Ἀξίως υἱὸς τοῦ καλλίστου τῶν βασιλέων ἐγένετο ἀπὸ της 8 Σεπτεμβρίου ἐ. ε. ὁ βασιλεὺς ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ τὸ σέμνωμα καὶ τὸ ἀγλάισμα· εὐ μόνον τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ καὶ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ ὡς ἂν μὴ ἦρκει τὸ περὶ Ἰσκιαν ἀτύχημα, εἶνα ἐξυψώση τοῦ Ἰταλοῦ βασιλέως τὸ γόητρον, ἐπήλθεν ἡ βροτολιγὸς χολέρα ἐν Νεαπόλει, ὅπως ἀνεξάλειπτον καὶ ἀγαπητὴν ἐν πάσῃ εὐγενεῖ καρδίᾳ τὴν εἰκόνα τοῦ ΟΥΜΒΕΡΤΟΥ ἐγχαράζη. Ἀποκαλυπτομένη τὴν κεφαλὴν καὶ κλινόμενη τὸ γόνυ ἐνώπιον της ἀληθοῦς μεγαλειότητος της γενναίας τοῦ ΟΥΜΒΕΡΤΟΥ βασιλικῆς καρδίας.

Ἐν οἷσι πλείστοι τῶν πλουσίων καὶ δυνατῶν ἔφευγον της Νεαπόλεως ἅμα τῇ ἐκρήσει τοῦ δεινοῦ, καταλιπόντες τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν ἐν τῇ ἀπογνώσει καὶ τῷ ἐλέθρῳ, ὁ βασιλεὺς ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ καταλιπὼν ἀνάκτορα καὶ κλινὴν ἀναπαύσεως βασιλικῆς, σπεύδει μετὰ δύο Ἰπουργῶν εἰς Νεάπολιν καὶ ἀπὸ εἰκίας εἰς εἰκίαν περιτρέγων διανέμει οὐχὶ πλέον της βασιλικῆς αὐτοῦ εὐπορίας τὰ ψυχία, ἀλλὰ της γενναίας αὐτοῦ καὶ ἠρωτικῆς καρδίας διὰ τῶν παραμυθίων καὶ ἀνοψῶν τὸ φρόνημα. Ἀληθῆς τοῦ ἔθνους πατὴρ δὲν ψεύχας διὰ τῶν παραμυθίων καὶ ἀνοψῶν τὸ φρόνημα. Ἀληθῆς τοῦ ἔθνους πατὴρ δὲν ψεύχεται τὸν ἐλεθρον, ὑφ' ἃν φθίνουσι τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπότητος προσπαθεῖ ν' ἀπεκρούση τὸν θάνατον ἀπ' αὐτῶν, αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ βίλη αὐτοῦ ἐκτιθέμενος. Τοιαῦτα ὅμως ὑπὸν θάνατον ἀπ' αὐτῶν, αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ βίλη αὐτοῦ ἐκτιθέμενος. Τοιαῦτα ὅμως ὑπὸν θάνατον ἀπ' αὐτῶν, αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ βίλη αὐτοῦ ἐκτιθέμενος. Τοιαῦτα ὅμως ὑπὸν θάνατον ἀπ' αὐτῶν, αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ βίλη αὐτοῦ ἐκτιθέμενος. Τοιαῦτα ὅμως ὑπὸν θάνατον ἀπ' αὐτῶν, αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ βίλη αὐτοῦ ἐκτιθέμενος.

Τοιαῦται ἀληθῶν ἡρώων πράξεις κινουσιν ἀείποτε εὐήχους τῆς λύρας τὰς χορδὰς· καὶ ἡμεῖς εὐτυχεῖς λογιζόμεθα ὅτι δυναμέθα ἵνα συνεκδώμεν ἐν τῷ παρόντι λευκώματι τὰς εὐμούσους συνθέσεις τῶν παρ' ἡμῖν σεβαστῶν λογίων Κωνσταντίνου Μεσσάλα καὶ Α. Μαρτζώκη, σὺν τῇ ἐν Κερκύρα πρό τινων ἡμερῶν δημοσιευθείσῃ τοῦ λογίου ἱερέως καθηγητοῦ Δε-Μέντου καὶ ἐτέρᾳ ἑλληνικῇ ὑπὸ φίλου τῆς «Κυψέλης» ἀποσταλείσῃ. Τοῦτο δὲ πραττοντες καθήκον ἡμῶν κρίνομεν ἵνα αἰτιολογήσωμεν τὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ φωνῇ στιχουργίαν τοῦ σεβαστοῦ τῆς «Κυψέλης» φίλου κ. Μεσσάλα. τοῦτο μὲν ἐκ τῆς ἀφορμῆς τῆς προκαλεσάσης τὴν στιχουργίαν ταύτην καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ κ. Μεσσάλα, προξένου τῆς Α. Μ. τοῦ Σεπτοῦ τῆς Ἰταλίας Ἀνακτος, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς μείζονος ἔξεως, ἣν ὁ σεβαστὸς λόγιος περὶ τὸ Ἰταλιστὶ γράφειν κέντηται καὶ ἤτις γνωστὴ τυγχάνει ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ τοῖς παρ' ἡμῖν καὶ ἐξ ἄλλων ἐξόχων τοῦ ἀνδρὸς πνευματικῶν καλλιτεχνημάτων.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου 1884.

ΟΘΩΝ ΡΕΝΤΖΟΣ.

A S. M.

UMBERTO PRIMO

RE D' ITALIA

PER LA SUA VISITA A NAPOLI

all' occasione del colera nel Settembre 1884

Tardo è l' omaggio; ma sincero e schietto
Dal devoto si parte ed umil core,
Che pieno d' ineffabile stupore,
Non ha degne parole al gran subbietto.

Non del ciel di Partenope l' aspetto;
Non la fragranza de' suoi fior, non l' ore
Vitali del suo mar valser l' orrore
A sperdere del morbo maledetto;

Ma la forte alma tua valse, o Sovrano,
Continuatore delle glorie antiche,
Chè a lei stendesti la pietosa mano.

Or s' hai dome del mal l' empie fatiche,
Che mai potrà contra di te l' insano
E nequitoso oprar d' orde nemiche?

Zante Ottobre 1884.

C. MESSALA

Poi che arcangioli terreno un mostro immondo
Calcar sapesti e impaurir l' inferno,
Se tu fosti, o gran re, serbato al mondo,
Dell' uomo ancor non disperò l' Eterno.

L. I. MARZOCCHI.

A SUA MAESTA'

IL RE UMBERTO I.

CHE INTREPIDO VISITAVA

i colerosi in Napoli nel Settembre 1884.

SONETTO

Mentre la negra man del peregrino,
Che insozza l' Europa dispietato,
Sulla bella Partenope accocato
Ha lo strale di morte repentino;

Prode sfidando l' ira del destino
Qual dolce genitor corresti alato
A sovvenir al popol desolato
E la vita immolare a lui vicino.

Dalla Duina al Tago già risuona
Il Nome tuo glorioso, che ripete
L' Altai ghiacciato e il florido Elicona.

Quest' è Fama verace, che di Lete
L' acque non teme, e intrecciati corona
Di fiori colti al margo del Sebete.

Corfù, Settembre 1884.

PROF. FRANCESCO DI MENTO.

Ο ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ

ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ ΤΟΥ 1884

ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΣ ΧΟΛΕΡΙΟΝΤΑΣ

Ἄν κρούω τὸ πολύχορδον πρὸς ἀνακούφισίν μου,
Ὅστις φρονεῖ, ὅτι φρονῶ,
Ὅμοίως θὰ συγκινηθῇ εἰς ταύτην τὴν φῶδὴν μου,
Ἦν ἐπὶ τούτου ἐκφωνῶ!

Ὡ ἀνταρσία εὐγενῆς τῆς εὐγενοῦς Γαλλίας,
Ἴνα τὰ ἄθλα σου ὕμνῃ,
Ἐξ ὧν αὐτὸ τὸ πρόσφατον ἐκ Κόγκ τῆς χολορροίας,
Λόγων ἢ Μούσα ἀπορεῖ.

Ἐν ᾧ ἡ Μασσαλία σου τὰ μύρια ὑπέστη
Δεινὰ τοῦ τέρατος αὐτοῦ,

Ἡ ἀδελφὴ Χερσόνηρος τρέμουσα τῷ ἀντίστῃ,
Πλὴν τέλους πίπτει· καὶ ἰδοὺ

Ἡ πολυάριθμος σειρὴν ὠραία Παρθενόπῃ
Μολύνεται· καὶ ὁ λαὸς

Ὁ ζῶν μὲ ἄρταν ποταπὸν, ὄν τῷ παρῆχ' ἢ κόπη
Θνήσκει σπαράττων ὁ πτωχός.

Ὅποια τις βοήθεια, ἐμψύχουσι ὅποια
Εἰς νόσον τόσῃ τρομερᾷ;
Φεύγει ἢ πλέον ἰσχυρὰ, ἀτρόμητος καρδία
Ὡς φρίσσοσα τὴν συμφορᾷ!

Ἄλλὰ αὐτὴ ἢ γενεὰ τ' ἁγίου βασιλέως
Οὐμβέρτου χάρος Τῆς φρονεῖ
Νὰ τρέχ' οὐχί εἰς ἔορτῃν (1), ἀπέταν φρικαλέος,
Ἄεινός ὁ κίνδυνος φωνῆ,

Ὅπου καὶ εἰς ὑπήκοος καὶ ἀδελφός ἀσπαίρει
Ἐπὶ δυστύχημα κοινόν,
Τὸ θάρρος, τὴν βοήθειαν προσωπικῶς νὰ φέρῃ
Καὶ ἀναστείλῃ τὸ δεινόν.

Ἡθέλησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐντὸς τῶν Φοντακίων, (2)
Ἐνθα φωλεῖται ῥυπαρὰ,
Ἀνήλιος ἢ ἔνδεια, ὡς καὶ ἐκεῖ εἰσδύων
Ν' ἀνακουφίσῃ τὰ δεινά!

Ἐνταῦθα ἀναπνεύσει τὸν θάνατον... τί θάρρος!
Τὶ φῶτρον ἔπερ τοῦ Λαοῦ!
Διὰ τοιοῦτους βασιλεῖς ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Χάρος
Στιγμὰς φυλάττει σεβασμοῦ!

Ἄς ζῆ τοιαύτη γενεὰ τοιούτων ἡγεμόνων,
Ἢτις νομίζει τὸν Λαὸν
Οὐκέτι κτῆμα θάναυσον, ἀλλ' ἔχει, ὡς τὸν μόνον
Εἰλικρινῆ του ἀδελφόν.

Ἄλλὰ τί λέγω ἀδελφόν;—Τοιοῦτους ἡγεμόνας
Φαρμακὰς θάρρακα Σταυρὸν (3)
Τοὺς βλέπομεν εἰς συμφορὰς καὶ τῆς τιμῆς ἀγῶνας
Πρεμάχους, πρῶτους τῶν φραυρῶν!

Ἐν Μεσσήνῃ 17[29] Ὀκτωβρίου 1884.

Γ. Τ. Β.

(1) Περί τὴν ἐναρξίν τῆς ἐν Νεαπόλει καταστροφῆς ἐτελεῖτο ἐν πόλει τινὶ τῆς ἀνω Ἰταλίας στρατιωτικῆς πανηγυρῆς ἢ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος προσκληθεὶς νὰ μετέσχη αὐτῆς ἀπήντησε τηλεγραφικῶς «Ἀυτοῦ τελεῖται πανηγυρῆς ἐν Νεαπόλει ὁ θάνατος θερίζει ζωὰς τρέχουσι εἰς Νεάπολιν».

(2) Fontaohi, ἡ ἀλλοσιετέρα τῆς Νεαπόλεως συνοικία ἔνθα ἡ χολέρα ἔθυσε τὴν μεγαλοπρεπεστέραν αὐτῆς ἑκατόμβην.

(3) La Croce di Savoia, τὸ ἔμβλημα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Σαβοΐας.